

ЗМІСТ.

I.

Огляд семазіологічної літератури.

	ст.
1. Вступ	1
2. Праці Humboldt-а	2
3. Праці Steinthal-я Wundt-а й Розвадовського	2
4. Праці Marty-го й Noreen-а	5
5. Закінчення	9

II.

Значіння українських прикметників.

Ф. - *іо-, - *ію-	10
Ф. - аво-	14
Ф. - іво-	16
Ф. - ово-	19
Ф. - по-, - епо-	20
Ф. - ёно-, (- ено-)	21
Ф. - ёно-	22
Ф. - а ₂ по-, - іа ₂ по-	23
Ф. - альний	24
Ф. - енний, - язний, - езний, (- елезний, - енезний)	24
Ф. - ёніе-	28
Ф. - іно-	29
Ф. - уній, - юній	29

Ф. - <i>mo-</i>	30
Ф. - <i>lo-</i>	30
Ф. - <i>to-</i>	30
Ф. - <i>ato-</i>	31
Ф. - <i>asto-</i>	34
Ф. - <i>ito-</i>	40
Ф. - <i>isto-</i>	41
Ф. (- <i>ko-</i>) - <i>ьko-</i> , - <i>ьko-</i>	44
Ф. - <i>ечкий</i>	47
Ф. - <i>ючий</i> , - <i>ічий</i> , - <i>юцький</i> , - <i>іцький</i> , - <i>оцький</i>	48
Ф. - <i>іський</i> , (- <i>юський</i>)	49
Ф. - <i>ісічий</i> , (- <i>юсічий</i>)	49
Ф. - <i>онький</i>	49
Ф. - <i>енький</i>	50
Ф. - <i>есенький</i>	61
Ф. - <i>ісінький</i> , (- <i>юсінький</i>)	62
Ф. - <i>ьsko-</i>	66
Ф. - <i>ецький</i>	66
Ф. - <i>ісій</i> , - <i>усій</i> , - <i>юсій</i>	68
Ф. - <i>nt-</i>	68
Ф. - <i>ies-</i> (+ <i>io-</i>)	71

III.

Висліди праці.

1. Висліди для української граматики 73
2. Висліди для семасіології 82
3. Висліди для теорії граматики 83

ПОПРАВКИ.

Сторона 19, стрічка 1 -*avo-*, замість: -*ovo-*.

Сторона 60, стрічка 14, по прикладах для: молоденький, вузенький, тоненький, низенький, пропущено уступ:

Нам здається, що на основі таких прикладів, яких багато натрапляємо в усіх українських граматиках, повстало й означення цих прикметників як здрібнілих. Але це, очевидно, непорозуміння. Значіння їх є всюди збільшене.

ЗМІСТ КНИЖКИ.

Ст.

Передмова	IV — V

ВСТУП:

1. Історія українського правопису	1 — 15
2. Таблиця історичного розвитку українського правопису	16 — 17
3. Зразки до Таблиці українського правопису	15 — 20
4. Література про український правопис	20 — 22

ЧАСТИНА ПЕРША:

ПРАВОПИС СЛІВ УКРАЇНСЬКИХ.

А. Звучня або фонетика.

I. Голосні звуки.

1. Букви <i>ї</i> та <i>і</i> §§ 1 — 3.	23 — 24
2. Букви <i>є</i> та <i>е</i> § 4	24 — 25
3. Сполучення <i>йо</i> § 5	25 — 26
4. Непрорізна вимова ненаголошеного звука §§ 6 — 8.	26 — 28
5. Зміна давніх звуків <i>о</i> та <i>є</i> на <i>і</i> §§ 9 — 14	28 — 38
6. Стара вимова давнього <i>и</i> як <i>і</i> зам <i>и</i> § 15	39
7. Правопис зложених слів § 16	40

II. Приголосні звуки.

1. Непрорізний приголосний звук § 17	40 — 41
2. Зм'ягчення приголосних (коли писати, а коли не писати <i>ь</i>) §§ 18 — 30	41 — 46
3. Отвердіння шиплячих звуків § 31.	46 — 48
4. Доля звука <i>р</i> § 32	48 — 49
5. Закінчення <i>-ство, -цтво, -зтво, -ський, -цький, -зький</i> § 33	49 — 50
6. Сполучення <i>зч, сч — жч, шч</i> § 34	50
7. Зміна звуків заднепіднебінних та свистячих § 35	50 — 51
8. Подвоєння приголосних § 36	51
9. Пасрик чи апостроф § 37	51 — 55

Б. Морфологія.

I. Речівник.

А. Мужеський рід:

1. Відміна речівників мужеського роду §§ 38 — 47	55 — 58
2. Відміна слів на <i>р</i> § 48	58 — 59

Б. Жіночий рід:

1. Відміна слів жіночого роду §§ 49 — 56	59 — 61
2. Форми приголосної відміни на <i>-і</i> чи <i>-и</i> § 57	61 — 62

В. Середній рід:

Відміна слів середнього роду §§ 58 — 68	62 — 64

Г. Число:

1. Двійне число §§ 69 — 74	64 — 66

II. Прикметник:

1. Закінчення <i>-ий</i> та <i>-ій</i> § 75	66 — 67
2. Закінчення <i>-ний</i> та <i>-ній</i> § 76	67 — 68
3. Відміна прикметників §§ 77 — 85	68 — 71
4. Де писати <i>и</i> , а де <i>і</i> в прикметниках §§ 86 — 90	71 — 72
5. Правопис окремих кінцівок §§ 91 — 94	72 — 73
6. Два <i>н</i> в прикметниках §§ 95 — 96	73
7. Ступіні порівняння § 97	73 — 74
8. Ступіні порівняння в псливих формах прикметників §§ 98 — 100	74

III. Числівник:

1. Як писати числівники §§ 101 — 105	74 — 75
2. Відміна числівників §§ 106 — 111	76

IV. Заіменник.

1. Заіменник <i>цей, ця, це</i> і <i>сей, ся, се</i> § 112	76 — 77
2. Правопис заіменників §§ 113 — 118	78
3. Замітки про окремі заіменники § 119 — 123	78 — 79

V. Дієслово:

1. Відміна дієслів § 124	79
2. Дієменник § 125	79 — 80
3. Зміна звуків зубних, губних і гортанних в дієсловах § 126	80 — 81
4. Час теперішній §§ 127 — 131	81 — 82
5. Спосіб приказовий § 132	82 — 83
6. Дієприкметники та дієприслівники §§ 133 — 136	83
7. Як писати <i>ся, би</i> і <i>-му</i> при дієсловах §§ 137 — 139	83 — 85
8. Писання різних дієслівних форм §§ 140 — 145	85 — 87

VI. Прислівник:

1. Прислівники пишемо як одне слово §§ 146 — 149	87
2. Звуки <i>е</i> та <i>о</i> в кінці прислівників § 151	87 — 88
3. Перечка <i>не</i> та <i>ні</i> §§ 151 — 153	88
4. <i>Ні</i> чи <i>ни</i> § 154	88 — 89

VII. Приіменник:

1. Як писати приіменники з іншою частиною мови §§ 155 — 156	89
2. Міна <i>з</i> на <i>с</i> в приростках чи приіменниках <i>з, роз, без,</i> <i>через</i> § 157	89 — 91

VIII. Злучник:

1. Правопис злучників	91 — 92

ЧАСТИНА ДРУГА:

МИЛОЗВУЧНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

Що таке милозвучність § 165	93 — 94

А. Фонетика.

I. Голосні звуки:

1. Придих §§ 166 — 171	95 — 96
2. Роззів §§ 172 — 175	96 — 97
3. Чергування <i>у</i> — <i>є</i> §§ 176 — 182	97 — 98
4. Чергування <i>і</i> — <i>й</i> §§ 183 — 185	99

5. Зникнення або появилення голосних звуків на початку сло-
ва §§ 186 — 193. . . . . 99 — 101
6. Зникнення складів в слові §§ 194 — 195. . . . . 101 — 102
7. Зникнення або появилення голосних звуків на кінці сло-
ва. Подвійні форми §§ 196 — 205. . . . . 102 — 104
8. Наголос § 206. 104

II. Приголосні звуки:

1. Зникнення приголосних в слові §§ 207 — 217. . . . . 104 — 107
2. Уподібнення приголосних §§ 218 — 227. . . . . 107 — 110
3. Вставлення голосного поміж приголосні § 228. . . . . 110 — 111
  - а. Зникаючі *о та е* §§ 229 — 231. . . . . 110 — 111
  - б. Вищий ступінь прикметників §§ 232 — 235. 111

Б. Морфологія.

1. Подвійні форми в українській мові §§ 236 — 244. . . . . 111 — 113
2. Слова в псалтирній формі § 245. 114

ЧАСТИНА ТРЕТЯ:

ЧУЖІ СЛОВА В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.

А. Вступ:

1. Головні основи позичання чужих слів в українській мові
§§ 246 — 249. . . . . 115 — 125
2. Як творяться слова, позичені з мов класичних § 250. . . . . 125 — 126
  - а. Як беремо слова з грецької мови §§ 251 — 259. . . . . 126 — 127
  - б. Як беремо слова з латинської мови §§ 260 — 266. . . . . 127 — 128

Б. Фонетика:

1. Вимова грецького тексту на Україні. Історія ітацизму,
§ 267. . . . . 128 — 136
2. Вимова латинського тексту § 268. . . . . 136 — 138

І. Голосні звуки:

1. Як передавати грецьке *η* § 269. . . . . 138 — 140
2. Грецьке *αι* § 270. . . . . 140 — 141
3. Грецьке *ει* § 271. 141
4. Грецьке *οι* § 272. . . . . 141 — 142
5. Двозвуки *ω, αι* § 273. 142
6. Двозвук *ω* § 274. . . . . 142 — 143
7. Грецьке *υ* § 275. . . . . 143 — 144
8. Слова з *αα* § 276. 144
9. Початкове *-ιο* у власних назвах § 277. 144
10. Як передавати чуже *ι* § 278. . . . . 124 — 148
11. Як передавати російське *и* та польські слова § 279. . . . . 148 — 149
12. Перед голосною писати *и* чи *υ*? § 280. . . . . 149 — 150
13. Як писати нім. двозвук *ei* § 281. . . . . 150 — 152
14. Зміна початкового *ε* на *ο* § 282. 152
15. Зміна *α* на *ο* § 283. . . . . 152 — 153
16. Зміна *ο* на *υ* в чужих словах § 284. 153
17. Зміна *ο, ε* на *ι* в чужих словах § 285. 153
18. Рухоме *ε* в чужих словах §§ 286 — 287. 154
19. Французьке *ei* § 288. 155
20. Французьке *αι* § 289. . . . . 155 — 156
21. Німецьке *ο* § 290. 156
22. Французьке *и* § 291. . . . . 156 — 157
23. Німецьке *й* § 292. . . . . 157 — 158

24. Латинські слова на <i>or</i> § 293	158
25. Роззів § 294	158 — 160

II. Приголосні звуки.

1. Як вимовляти грецьке <i>β</i> § 295	160 — 161
2. Звуки <i>г</i> та <i>г'</i> § 296	161 — 166
3. Вимова гр. <i>κ</i> перед м'якими голосними § 297	166 — 167
4. Як вимовляти чуже <i>l</i> § 298	167 — 170
5. Слова французські з <i>-ill-</i> § 299	170 — 171
6. Міна початкового <i>н</i> на <i>м</i> § 300	171
7. Як вимовляти грецьку <i>σ</i> § 301	171 — 172
8. Про звук <i>φ</i> § 302	172 — 175
9. Про звук <i>θ, th, ө</i> § 303	175 — 179
10. Вимова деяких приголосних §§ 304 — 306	179 — 180
11. Подвоєння приголосного звука § 307	180 — 182
12. Паєрик в чужих словах § 308	182 — 183

В. Морфологія:

1. Родовий відмінок чужих слів мужеського роду на <i>у</i> та на <i>а</i> § 309	183
2. Називний відмінок множини від латинських слів середнього роду § 310	183 — 184
3. Рід чужих слів в українській мові § 311 — 322	184 — 192
4. Рід і форма грецьких слів на <i>ις</i> § 323	192
5. Рід і форма грецьких слів на <i>-μα</i> § 324	193
6. Форма і рід латинських слів на <i>-ит</i> § 325	193 — 195
7. Невідмінні чужоземні слова § 326	195 — 196
8. Суфікси <i>-ийний, -ичний, -альний</i> § 327	196
9. Суфікс <i>-ір</i> в дієсловах § 328	196 — 197

ЧАСТИНА ЧЕТВЕРТА:

ЗНАКИ РОЗДІЛОВІ.

<i>I. Історія знаків розділових</i> § 329	198 — 201
<i>II. Поділ знаків розділових</i> § 330	202
<i>III. Термінологія</i> §§ 331 — 338	202 — 203
<i>IV. Повний збір правил уживання знаків розділових.</i>	
1. Крапка §§ 339 — 343	203 — 204
2. Середник §§ 344 — 346	204
3. Перетинка § 347 — 378	204 — 207
4. Двокрапка §§ 379 — 386	207 — 208
5. Знак оклику § 387 — 394	208
6. Знак питання §§ 395 — 401	208 — 209
7. Риска §§ 401 — 408	209
8. Злучка §§ 409 — 414	210
9. Крапки §§ 415 — 416	210
10. Лапки §§ 417 — 420	210 — 211
11. Дужки §§ 421 — 422	211

ДОДАТКИ.

I. Діління слова з рядка до рядка.

1. Історія переноса слів § 423	211 — 212
2. Правила переноса слів §§ 424 — 440	212 — 213

II. Де писати велику букву.

1. Великі букви вдавнину § 441	214
2. Збір правил про великі букви §§ 442 — 455	214 — 216

ЗМІСТ ПРАЦІ.

	Сторінки:
Передмова	5 — 7
Вступ:	
Значіння праці Костянтина й Мефодія	8 — 13
I. Молоді літа Костянтина й Мефодія.	
1. Життя в Солуні	14 — 25
2. Вища наука Костянтина в Царгороді	25 — 33
3. Мефодій	34 — 36
II. Перша діяльність Костянтинова.	
1. Боротьба ігнатіян з фотіями	36 — 41
2. Вихід у світ	41 — 44
3. Диспут з патріярхом Іоаном	44 — 51
III. Початок місіїної праці.	
1. Сарацинська місія	52 — 63
2. Диспут з Фотієм	63 — 66
3. Св. брати на Олімпі	66 — 77
IV. Хазарська місія.	
1. Хазарське посольство в Царгороді й вираження св. братів в нову місію	77 — 85
2. Костянтин в Херсонесі:	
а. Херсонес	85 — 89
б. Костянтин вчиться східних мов	89 — 94
в. Руські переклади в Херсонесі в 860 році	94 — 122
г. Знайдення мощей св. Климента	122 — 130
д. Напади хазар та угрів	130 — 133
3. Диспути з жидами та мусульманами в Хазарії	133 — 139
4. Повернення від Хазар до Херсонесу	140 — 145
5. Значіння Хазарської місії	145 — 150
V. Св. брати по Хазарській місії	151 — 155
VI. Моравська місія.	
1. Моравія до прибуття св. братів	155 — 164
2. Моравське посольство в Царгороді	164 — 171
3. Костянтин упорядковує слов'янам азбуку	171 — 182
4. Перші переклади Костянтина і початок слов'янської літературної й церковної мови	183 — 192
5. На дорозі в Моравію. Болгарія	192 — 198
6. Праця св. братів в Моравії	198 — 210
7. Триязична ересь	210 — 243

	Сторінки:
VII. Св. брати в Паннонії князя Коцела .	243 — 250
VIII. Диспут Костянтина з триязичниками в Венеції	250 — 259
IX. Св. брати в Римі.	
1. Що привело св. братів до Риму	259 — 269
2. Триюмф св. братів в Римі	270 — 282
3. Справа окремої слов'янської єпархії	282 — 290
4. Смерть і похорон Костянтина	290 — 298
5. Шукання Костянтинових мощей — розкопки в церкві св. Климента в Римі	298 — 301
X. Літературна праця св. Костянтина .	302 — 315
1. Переклади 302. 2. Коротка історія про знай- дення мощей св. Климента 303. 3. Слово на пренесеніє мощемъ св. Климента 304. 4. Гімн про те ж 306. 5. Полемічні твори 306. 6. Твір проти триязичників 308. 7. Молитви 308. 8. Притчі 308. 9. Написаніє о правѣй вѣрѣ 309. 10. Прогласъ св. Євангелія 310. 11. Слово Ки- рилла словенца 311. 12. Азбучна Молитва 313. 13. Мучення св. Климента 314. 14. Судебникъ Людемъ 314. 15. Шестодневъ 314. 16. При- писувані Кирилу Слова 314.	
XI. Характеристика Костянтина Философа .	315 — 322

ПОКАЖЧИК.

До цього Показчика внесено ймення власні, географічні й деякі річеві з двох томів цієї праці. Цифра визначає сторінку книжки; вища цифра сотень або десятків не повторюється (напр.: 236. 7. 42. 5 читати: 236. 237. 242. 245). Цифри, що стоять по серединку (по знаку ;), відносяться до другого тому. Скорочення: *асп.*—архієпископ, *ап.*—апостол, *архм.*—архимандрит, *еп.*—єпископ, *іг.*—ігумен, *кн.*—князь, *мр.*—монастир, *мит.*—митрополит, *о.*—отець, *патр.*—патриарх, *пр.*—пророк, *св.*—святий і др.

Абіссинія 225.	азбука слов'янська 67.	Аляміс річка 61.
Абрахам дг.; 190.	76. 89. 94. 100. 3. 15-7. 20.	амерумна, америмнія 55.
Абу-Джафар-аль - Ман- абхазці 253. [сурі 226.	36. 48-50. 71-82. 95. 242.	амінь 234; 11-2.
авари 157. 246. 252. 3; 9.	312; 115. 21. 77. 84. 94.	Аморія 30. 63.
авазги 252. 3.	209. 13. 4. 34. 57. 94. 311.	Амос пр.; 116. 21.
Авгарів мр. 73.	3. 7. 29. 32. 4. 63. 71.	Амфилохій арх. 121; 84.
Августин 179. 252. 8.	Азбучна Молитва 306.	116. 7.
Авдій пр.; 116. 21.	13. 4; 142. 75.	Анастасій бібл. 14. 64-6.
Авирон; 45. 60.	Азія Мала 16. 32. 53. 73.	71. 4. 9. 85. 7. 8. 124-34.
Avril A. 229; 237.	152. 366. 8.	268. 70. 4-5. 81. 9. 99.
Австрія; 126. 228. 301.	Айналовъ Д. В. 129-130.	303-6. 21; 44. 301-4. 9.
Аггей пр.; 91.	Аквілея 250.	10. 62. 3. 6. 76.
Агригентський храм 46.	Акилла 139. 222; 89. 115.	анафема; 39.
Адальберт св.; 318.	Аксаковъ И. С. 213. 7.	Ангелар 200. 80. 95; 36.
Адальвін асп. 247; 19. 21.	аламани; 32. 329.	142. 8. 66. 73. 330.
29. 31. 2. 5. 293. 304.	Албанія 171; 324. 39. 71.	Англія 289; 90. 296.
Адам 42. 136. 235. 90. 316.	Александровъ А. И.; 285.	Андреевъ И. 33.
Адріан II папа 49. 75. 6.	алилуя 234.	Andrejev J.; 212. 26. 7. 9. 51.
163. 8. 244. 65. 7-78. 82.	Алі-Паша; 324.	Андрій ап. 87. 279. 300; 342
3. 9. 90. 4. 300; 5. 7-17.	Алкуїн 160.	Андроникап. 157. 246; 7. 10
48. 51. 6. 74. 5. 128. 140.	Алліцій Лев; 324.	Анеклет папа 122.
246. 87. 98. 302. 4. 7. 29.	Алькобаз; 303.	Анній, Авиис патр. 49.
49. 53. 75. 6.	Аль-Мамун хал. 23. 48.	51. 62. 195. 306. 18; 289.
Адріан III папа; 61. 133.	53. 4; 374.	Див. Іоан.
Адріатика; 190. 285.	Аль-Мансурі 63. 226.	Аннион еп.; 15. 30. 2. 229.
Адріатицьке море; 171. 83	Аль - Мутаваккиль хал.	Антидій мр. 73.
	Альпи; 159. [54. 8. 60. 1.	Антиохійський собор 140

- Антиохія; 88. 89. 367.
 Антоній архм.; 231.
 Антоній св.; 367.
 Анфим архм. 111.
 Апамейська округа 53.
 Апокаліпсис; 79. 116. 8. 21
 апологи 308.
 Апостол, книга 97. 175.
 80. 7. 208. 12. 29. 36. 302;
 12. 72-9. 91. 4. 117. 8. 21.
 37. 9. 40. 378.
 апостоликъ 265; 6. 375.
 Апостолів церква 37. 152
 3. 5. 70. 291.
 апракос; 109. 10.
 араби 27. 53. 60. 3. 226.
 Аравія 48. [229. 252; 366.
 аріяне 231. 46; 175.
 Арно аеп. 159. 160. 247.
 Арнт еп. 27.
 Арнульф імп.; 41. 61. 6.
 133. 52. 3. 8. 9. 83. 4.
 Арсеній еп. 275. 9. 81;
 302. 76.
 Арсеній св.; 367.
 Арсеній Суханов 19; 294.
 Арсеньевъ А. И.; 217.
 Артаксеркс; 341.
 Архангельскій А. С. 102.
 5. 9. 12. 21. 50. 64. 8.
 242; 117. 252. 9. 310.
 Асвеста Г. аеп. 39.
 асикрит 56.
 Аскольд 99. 147.
 Assemani Jos.; 204. 304.
 Астрахань 80.
 Athanasius; 312.
 Афанасій-Мефодій; 333.
 Афанасій Олекс.; 175. 354
 Афанасій Пароський о.;
 325. 6. 31.
 Афон 19. 77. 118. 226; 221.
 33. 75. 9. 94. 324. 54. 66. 7.
 Африка 224. 30; 368.
 Ахен 238; 44.
 ашоутъ; 111.
 Афанасьевъ Г. Е.; 233.
 Баварія; 27. 8. 31. 42. 9.
 154. 5. 9. 304.
 Багалій Д.; 248.
 Багдад 53-5.
 Баер 96.
 Bakašová L.; 367.
 Баку 134.
 Баландурі 53.
 Баланъ див. Теодоровъ
 Balan P.; 224.
 Баланджар 134.
 Баласчевъ Г.; 170. 3. 327.
 8. 30.
 Balbinus B. 308. 9.; 203.
 балии; 111. [312.
 Балкани 16; 171. 3. 82. 316.
 балованіє; 111. [24. 78.
 Бандурі А.; 333.
 Бар; 51.
 Бараць Г. М. 109. 39.
 307. 11. 13. 14; 83. 236.
 7. 69.
 Бароній Ц. 270. 99; 317. 19.
 Барсовъ Е. В. 310; 236.
 75. 361. 72.
 Б(арсо)въ Н.; 237. 51.
 Барсуковъ Н.; 228. 91. 338
 Бартис М.; 355.
 Bartolini D. 148. 301; 124.
 88. 222. 3. 310.
 Баторій Ст. 84.
 Беглері Г. П. 155.
 Bezděka V; 202. 29. 314.
 Везобразова М. В. 309; 378
 Везобразовъ П.; 360.
 Безсоновъ П. А.; 215. 7.
 Беленъ В.; 354.
 Бенедикт еп.; 155. 6.
 Бенедикт III папа 274.
 Бенедикт IV папа; 158.
 Бенешевичъ В.; 83.
 Beneš V.; 228.
 Београд; 166. 82. 292.
 Berneker E.; 120.
 Berčić Iv.; 286.
 бесси 186. 229.
 Бестужевъ-Рюминъ К.;
 231. 2.
 Bielowski A.; 188. 273. 6.
 316. 79.
 Библия 98. 222. 39; 75-83.
 87. 98. 116-9. 214. 232.
 3. 323. 74. Библия Ли-
 саветинська; 119.
 Библия Остріжська; 119.
 Бильбасовъ В. А. 35. 47.
 69. 77. 83. 4. 149. 62. 6.
 96. 204. 5. 7. 32. 42. 7.
 68. 87. 8. 94. 6. 310. 2.
 3; 15. 23. 32. 81. 124.
 218-20. 33. 4. 58. 9. 70.
 3. 6. 89-91. 297-305. 7.
 8. 10. 12. 3. 6-8. 25. 6.
 бискуп; 100. [8. 29. 34.
 Бистриця; 172.
 бібліотекар 42-4.
 Bidlo Jar; 70. 242.
 Біла Вежа 80. 2.
 Біла Русь, білоруси; 165.
 200.
 Білгород; 166. 82. 292.
 Bílý J. A. 268; 70. 211. 4.
 5. 361.
 Білпй острів 126.
 Bílovský B.; 204.
 Bishop E; 296.
 Блатенське озеро; 370.
 Блатно 158. 247; 19. 370.
 ближники; 111.
 Блудовъ А. Д.; 221.
 Blumberger Fr.; 206.
 Бобчевъ С. С.; 83.
 Богемія, Чехія; 209. 14.
 20. 97. 301. 18. 9. 34. 60.
 Богородиці мр.; 172.
 „Богословіє“ Дамаски-
 на 175; 75. 103. 76. 293.
 Богослуження слов'ян-
 ське див. Літургія,
 Служба 63. 75. 98. 100.
 7. 17. 20. 8. 33. 46-8. 50.
 61. 66. 7. 81. 6. 9. 96.
 207-42. 48-53. 57. 8. 66.
 71-81. 84. 6. 91. 2. 8. 318;
 9. 11. 2. 4. 7-9. 23-5. 36.
 7. 9. 41-3. 8-51. 5-8. 60.

1. 3. 4. 71-5. 115. 27-9. братръ; 111.
34. 5. 7-41. 3. 8. 50. 2. бревіарій; 119. 20. 190.
5. 8. 60. 2. 4. 7. 8. 70. 313-5.
8. 9. 81-4. 7. 93. 232. 43. Брегальниця 61. 179. 95.
5. 6. 8. 85. 6. 96. 8. 300. 6. 312; 175. 289. 90. 371.
1. 11. 8. 72-4. Bretholz B.; 33. 360.
Bogusławski W. 12. 164; Бржезовський хрест;
125. 90. 237. 98. 9. 300. 336.
Bogusławski E.; 241. Брно; 62. 186. 317. 319. 36.
бодричі; 153. Broz Iv.; 189. 237.
Бодянский О. 100. 2. 5. Брокгауз 243.
20. 55. 80. 2. 242. 301; Бронниковъ Ф.; 218.
169. 209. 15. 51. 9. 67. Brückner A. 17. 49. 63.
73-5. 8. 85. 8. 91-3. 7. 94. 121. 44. 5. 67. 71. 82.
310. 20. 6. 34. 54. 213. 4; 11. 3. 5. 23. 69.
Boehmer I. F.; 297. 70. 5. 83. 134. 47. 63.
болгаря 85. 100. 43. 240. 87. 9. 238-47. 54. 70. 2.
86; 41. 121. 204. 5. 9. 15. 3. 82. 300. 9. 29. 44. 62. 77.
37. 50. 67. 321. Буг; 188. Брусса 73.
Болгарія, болгаря 51. 2. Вудиловичъ А. С. 19. 24.
9. 62-6. 8. 84. 117. 58. 63. 33. 63. 77. 99. 105. 21.
6. 78. 92-8. 202. 4. 13. 4. 82. 91. 210. 42. 81; 126.
25. 33. 5. 6. 65-7. 77. 83. 230-4. 6. 7.
5. 6. 7. 311. 2. 9; 8. 9. Будимир 249; 183.
115. 36. 42. 9. 61. 5. 6. боун; 111.
8-71. 5. 7. 81. 208. 24. буква 172. 275; 111.
31. 42. 60. 6. 7. 70. 84. Булан 80.
9. 94. 7. 313. 20. 1. 3. 29. Булашевъ; 231.
32.3.55.7.8.60.1.6.8.76. Булгаковъ А.; 151. 238.
Болеслав II; 311. Bulić Fr. 301.
Болеслава Стара; 336. Bury; 360.
Болландисти; 306. 12. Буслаевъ Ѳ. И.; 84. 109.
Большаковъ С. Т.; 351. 8. 16. 21. 215. 7.
Бонифатій св. 144. 232; 237. Буття книга; 91. 116. 9. 20.
Бонифатій VI папа; 154. Бѣляевъ И. В.; 212. 3. 7.
Боривой 164; 27. 184. 5. Бѣликовъ Д. 231.
227. 313. 7.
Борис цар болг. 167. 94-6. **В**-въ А.; 233.
202. 3. 61. 3. 85. 6; 8. 59. В-скій И. 33.
65. 8. 70. 81. 166-8. 71. Вавилон 221.
268. 323. 32. 63. 71. W(agilewicz) I., Вагиле-
Воритакан; 182. вич; 207. 73. 6.
Bort R.; 374. Vajs I.; 85. 91. 3. 4. 8. 120. 1.
Воснія; 224. 274. 6. 7.
Босфор 43. 80. 97. Валетті; 334.
Boszek A.; 297. 9. 300. 1. 5. 18 Вальдрада 206.
Брандтъ Р. Ѳ.; 118. Вальсамон патр. 236; 83.
Brandl V.; 125-7. 228. 317. Valjaves M.; 97. 118.
- Варда 27-9. 38. 9. 63. 8-71.
87. 169. 72. 89. 237. 63. 4. 361.
Вардар р. 195; 289.
Варшава; 226. 31. 374.
варяги 96. 102. 6. 21.
варъ; 111.
Василій еп. 69.
Василій Кесарійський;
356. 7.
Василь I Македонецъ
17. 29. 50. 1. 128. 237. 63-5.
73. 84. 5; 63-7. 81. 123. 50.
63. 6. 82. 333. 60-2. 75. 9.
Василь Великий св. 43.
258; 175. 261.
Василь спафарій 285.
Васильевскій В. Г. 85.
98. 9. 121. 43. 7; 369.
Васильевъ А. А. 17. 25.
7. 63; 44. 362. 6. 75. 9.
Wattenbach W. 100. 242;
124. 37. 209. 96. 301. 3. 4.
Ватикан 300; 66. 154. 343.
Вацлав I; 148.
Вацлав св.; 311.
Vaclik; 209
Vašica J.; 250. 3.
Vejchodský I. I.; 251.
Weingart M.; 120. 247. 50.
8. 376.
Велеград 158. 64. 98. 199.
202; 6. 26. 7. 68. 124-7.
49. 59. 95. 203. 11. 25.
7. 9. 31. 9. 50. 336. 40.
50. 5. 6. 72.
Велеград Новый; 126. 336
Велетрія; 303. 6. 7.
Велика, Велиця 195; 171.
великдень; 111.
Вельбуждська еписко-
пія; 371.
Венгрія, венгри; 70.
126. 228.
Венеція 173. 9. 243. 50-9.
63. 5. 6. 71. 83. 91. 318;
55. 67. 138. 48. 50. 66. 7.
82. 315. 29. 30.
Вергілій еп. 247.

- Веселовскій А. Н. 309.
Вечірня 207. 8. 303.
Wierzbowski T.; 124. 223.
318.
Wykydal Jos.; 226. 7. 9.
Викторовъ А. Е. 304-6;
217. 57.9.62.75.88.308.10.
Викуль П.; 152. 232.
Вилинскій С. Г. 242.
Виноградскій В. Н. 301.
Виноградовъ П. Г.; 239.76
вимова тексту 10.112-4.
20. 2. 201.
Висла; 185.
Vychodil Jan 164; 125. 7.
227. 9. 39. 40. 64. 55.
Вифлеем; 225.
Вишгород; 185.
Віденські Листки; 15.
38. 155.
Відень; 215. 301.
Візантія 15.6.20.2.30.2.3.
44. 8. 52. 3. 6. 60. 3. 80-2.
7. 9. 115. 30. 45. 7. 51.
63. 6. 7. 9. 94. 6. 9. 200.
2. 34. 50. 9. 60-3. 5. 83. 5;
8. 24. 6. 7. 51. 62. 3. 5. 82.
166-8. 70. 9. [80. 2. 242. 7.
66. 316. 20. 1. 60. 2. 4. 6. 72.
Вільгельм; 21. 26.
Wilpert G. 301; 242. 341-4. 6
Вірменія, вірмени 226.
9. 34. 52. 375.
Віт св.; 338.
Віталіс мт. 250. 1.
Vitak A. K.; 214.
Віфінія 73; 366. 7.
Віхінг; 39. 42. 3. 7. 50. 2.
3. 5. 7. 8. 60-2. 5. 132.
4-40. 3-6. 52-4. 62. 4. 5.
85. 209. 46.
Власій; 356-8.
Влахернська церква 47.
Водан дуб 144.
Возняк М. 112. 121.
Войтех еп.; 311.
Войтковскій В. 96.
Wojcechowski T.; 237.
Wokaun; 205.
Волга 79. 80. 98. 134. 94.
Волинъ 152; 230.
Волковъ Н. В.; 88.
Вологодщина 24.
Володимир св. 62. 107.
19. 28. 48. 54. 273; 178.
262. 333. 69. 72.
Володимир болг.; 167.
Володислав; 355.
Володислав грам.; 275.88
Волоколамський мр.; 275
волохи 162. 5. 269.
Vondrák V.; 11. 2. 6. 170.
3. 4. 6. 236-8. 46. 53.
65-7. 77. 87. 8. 300. 4.
9. 10. 7.
Вормс 54.
Воронів мр. 73.
Вороновъ А. Д. 43. 4.
7. 50-2. 98. 196. 7. 232
3. 42. 87. 305. 10. 3. 4;
32. 82. 3. 138. 220. 1.
59. 63. 4. 6. 8. 9. 84-6.
90. 1. 8. 9. 300. 1. 7. 8.
10. 17. 20. 1. 6. 8. 333.
Воскопіль; 324. див. Мос-
хопіль.
Воскресенскій Г. А. 19.
73. 121. 155. 173. 315;
79. 80. 4. 5. 91. 2. 101.
4. 8. 9. 117-9. 219. 32.
3. 8. 45. 51. 7. 60. 77.
375. 8.
Восьмикнижка; 176.
Врановський хрест; 336.
враска; 111.
Врієнні Ф. мт.; 224.
Всеволод кн.; 358.
Вузьке море 43; 365.
Вульгата 224; 76. 7. 96-
9. 116. 20. 1. 363. 78.
Wurm Ign.; 227.
Wurz Ign.; 205.
Würfel A.; 211. 4.
Вшеруби; 318.
всье, все 169.
всьлѣпати; 111.
вѣсоудъ; 15. 6.
вѣннити; 111.
Вячеслав Чеський; 38.
Г. В.; 215.
Гавдерик еп. 14. 87-8.
114. 24-6. 8. 30-2. 4. 47.
274. 5. 9. 81. 303-6. 21;
221. 59. 303-10.
Havelka J.; 226. 7. 339.
Гавриїл архангел 300; 342
Гавриїл патр.; 378.
Hajek T.; 214.
Hakl B.; 219.
Halabala M. ks. 269; 226.
9. 312. 4.
галати; 378.
Галила див. Іоан.
Галич; 188.
Галичина; 231.
гамати, гамкати; 100.
Hameršmid Jos.; 304.
Hanka V.; 207. 318. 38.
Ганнон еп.; 15. 30. 2. 229.
Hansizius M.; 204.
Гаон Саадія 92.
Hardnin; 305.
Harmayr; 296.
Гарун-аль-Рашид 53.
Гастрія мр. 29. 68.
Гаттон аеп.; 157. 8. 305.
Haudhariki 114.
Гедіон; 129. 365.
Гедіоновъ 102. 21.
Гезенъ А. 191.
Heidl P.; 298.
Heilpern A.; 119.
Гейсмар 144.
геленізація 127.
Hendrich I.; 376.
Геннадій аеп.; 76.
Геншен; 306. 7. 12.
Георгій аеп. 127. 9. 41.
Георгій Амастрідсь-
кий 99.
Георгій Полаша 56. 60.
Георгія 226.
Геракля 87. 246.

- Hergenröther I. 33. 237; 11. 374.
 Геркулес 46.
 Герман 231. 2.
 Германія 232. 309; 28. 30. 319.
 Германрих еп. 97; 29-30. 2. 299.
 Герцеговина; 224.
 Hýbl Fr.; 11. 2. 4. 6. 49. 56. 189. 240. 2. 5. 6. 97. 300. 74.
 Гильфердингъ А. Θ. 105. 13. 4. 21. 35. 6. 49. 50; 213. 7. 90. 329. 30. 77.
 Hilarius 231.
 Ginzel Jos. A. 213. 68. 87; 11. 23. 211. 2. 5. 20. 58. 70. 6. 97. 9. 300-5. 8. 9. 12. 3. 25. 64-6. 70.
 Hirschmentzel Chr.; 203.
 Hicinger P.; 375.
 Hlavinka Al.; 32. 204. 27-9. 97. 310.
 Главиниця; 171.
 глаголица 94. 101. 16. 21. 313. 4; 38. 40. 77. 97. 119. 20. 51. 63. 72. 7. 90. 5. 257. 67. 85. 6. 327. 8. 68. 75.
 Години церковні 207. 8. 303. година; 111.
 Годолянський хрест; 336
 Goetz L. K.; 11. 49. 56. 238. 46. 53. 9. 77. 98. 300. 1. 2. 4. 8. 10. 64. 9-72. 5-7
 Höfler C.; 199. 237.
 Голяф 55.
 Holly; 214.
 Голубинский Е. 24. 33. 42. 77. 92. 6-9. 121. 45. 71. 91. 7. 213. 4. 40-2. 50; 78. 117. 33. 44. 69. 72. 4. 84. 221. 32-4. 41. 53. 9. 66. 70. 2. 81. 310. 23. 6. 8. 34. 69.
 Голубовский П. 85.
 Гомер 30.
 Гондрик еп. 279; 307. Див. Гавдерик.
 Гора М.; 324. 9. 30.
 Горазд 200. 1. 80. 95; 36. 64. 71. 80. 122. 32-4. 39. 42-8. 51. 3. 66. 73. 85. 238. 309. 30.
 Горскій А. В. 99. 100. 5. 20. 305; 82. 4. 116. 206. 7. 17. 61. 2. 4. 83. 92. 308.
 Горчакова Е. С.; 367.
 готи 96. 7. 107. 225. 7-9. 46. 52. 3; 78. 369.
 готська церква 234.
 готський вплив; 112.
 готські переклади 225-6.
 Грааль св. 154.
 Grabowski Br.; 298.
 Hradište 198; 26. 126.
 Градо 250.
 Градобор; 362.
 Градок Лівий; 185.
 Граматик див. Іоан.
 Грація; 295.
 Hrbáček Fr.; 16.
 Греція, греки 16. 7. 41. 63. 78. 115. 6. 35. 65. 223. 5. 6. 9. 50; 167. 8. 77. 9. 224. 5. 319. 68.
 грецькі слова; 107-8. 112
 Григорій VII папа; 229. 32
 Григорій XIII папа; 318.
 Григорій аеп.; 331.
 Григорій Асвеста аеп. 39
 Григорій Богослов 20-3. 43. 6. 179. 231. 52; 38. 363. 6. 78.
 Григорій диякон 293; 77.
 Григорій Добрий еп.; 184
 Григорий Назіанзин 21. 366.
 Григорій Турський 129.
 Григорій чернець; 1176.
 Григорія мр.; 377.
 Григоровичъ В. И. 25. 89. 101. 2. 16. 20; 118. 195. 217. 9. 75. 83. 4. 90. 324. 7. 8. 38. 9. 60.
 Гримоальд аеп.; 8.
 Grives Fr; 6. 45. 6. 93. 5. 120. 247. 50. 78. 355. 64. 6. 7. 74-6. 8.
 Gromnicki T. Ks.; 190.
 Грон р. 158. [228. 363.
 Гроссу Н.; 360.
 Гротъ К. Я. 19. 25. 133; 127. 60. 5. 228. 30. 305.
 Груздевъ Б. 309.
 Грузія, грузини 226. 9. 34. 52.
 Грушевський М. 85. 8. 103-5. 7. 13. 5. 21.
 Grünenthal O.; 120. 278.
 Hudek V.; 340.
 Gumplowicz M.; 190.
 Gundling H. N; 204.
 гунни 16. 157. 246.
 Густинський Літопис
 Гюискар Р. 299. [106
 Д-ій А.; 233.
 Давид 55. 135. 316; 143.
 Далмил; 184. 5. 318.
 Далмація 252; 63. 4. 182-4. 285. 318. 55. 75.
 Дамаск 53. 178. 311.
 Дандуль А.; 317.
 Данило I; 223.
 Данило з Загори; 331. 3.
 Данило еп.; 155. 6.
 Данило іг.; 365.
 Данило пр.; 91. 116. 8. 9.
 Daniłowicz Ign; 305.
 Daničić G.; 275. 88.
 Дар'яльські ворота 134.
 Дафан; 45. 60.
 Даура 97.
 Дашкевичъ Н. П. 154.
 Dvornik F; 16. 65. 6. 169. 247. 50. 302. 20. 60. 4. 6. 70. 2. 6. 9.
 Devin, Дівни 158. 98. 202; 126. 7. 370.
 Девол; 171. 281.
 Дербент 134.
 Дерманський мр.; 203.
 Десмири 312.

- Deusdit; 295.
 Димитрій архм.; 228. 32.
 Димитрій Солунський
 16. 23. 5. 49. 219; 74. 8.
 82. 3. 293.
 Димитрій Туптало 55.
 123; 203-5. 61. 75. 332.
 Дир 99. 147. [3. 70. 1.
 диспути 44. 5. 56. 67. 135.
 306. 7. 18.
 Дитмар аеп.; 155. 305.
 Дільна земля; 378.
 Дін 80. 2. 132. 4. 40.
 Діоклейський пресві-
 тер 180; 192. 318.
 Діоклетіян 73.
 Діонисій Ареопаріт 290;
 103. 303. 63. 78.
 Діонисій Ніярадї еп.; 250
 Діонисій Попович еп.;
 325. 31.
 Диоскури; 216.
 Дмитрієвскій А.; 118.
 Дмитрієвъ 25.
 Дніпро 79. 106. 32.
 Дъбърца; 171.
 Добровський, Dobrov-
 ský Jos. 296; 97. 206. 61.
 91. 2. 305. 8. 12. 3. 7. 21.
 Добротворскій В.; 232.
 Dovina; 370.
 Домінік св. 301.
 Домінік еп.; 136. 43. 301.
 Домитила 123.
 Momiseljev A.; 372.
 Домиціян 123.
 Doppsagmiller J.; 204.
 Дора 97.
 Дорофей мт.; 275.
 Дохір мр.; 354.
 Драпа; 7.
 Драгановъ П.; 224.
 Драйвер; 90.
 Дрембиця; 171.
 Дриновъ М. С. 24. 191;
 181. 221. 94. 326.
 друнг, друнгарій 14; 361. 2
 Dubowicz Jan; 203.
 Dubrawski P.; 207.
 Dudik B. 301; 221. 6. 314.
 Дуклянський пресвітер
 180; 192. 318.
 Дукс; 176.
 Дунай 16. 117. 58. 9. 93.
 4. 202; 7. 27. 68. 126. 49.
 58. 9. 61. 6. 9. 82.
 Dupeni C.; 205.
 Durich F.; 121. 205.
 Дурново Н.; 121.
 Dümmler Ernst 96; 69.
 218. 59. 62. 73. 5. 6. 305.
 Дылевскій Е.; 219.
 Евангелія 61. 75. 6. 88.
 94. 5. 7-109. 13-21. 36.
 42. 9. 67. 72. 5. 8. 80. 4-8.
 99. 208. 10. 1. 2. 4. 20.
 2. 3. 6. 8-30. 5. 6. 8. 9.
 54. 78. 302. 10. 1; 12. 9.
 49. 54. 72-9. 83. 5. 91-9.
 104. 5. 9. 10. 16. 7. 9-21.
 37. 9. 40. 5. 9. 65. 83.
 98. 238. 92. 332. 56-8. 68.
 72. 4. 5. 7.
 Евангелія Архангельсь-
 ка; 283. Ев. Асемано-
 ва 296; 95. 196. Ев. Ва-
 тиканська 288. Ев. Га-
 лицька 121. 241; 105.
 Ев. Зографська; 90. 240.
 Ев. Мариїнська; 95. 9.
 104. 5. 17. Ев. Мсти-
 славова; 110. Ев. Ос-
 тромирова 117. 22. 7.
 288. 93. 6; 77. 95. 116. 92.
 255. Ев. Реймська; 195.
 Ев. учительна; 195.
 Євген II папа 157.
 Євгеній Болховитинов
 мт.; 207.
 Євекій; 190. 207.
 євреї див. жиди.
 Європа 225. 30; 78. 158.
 201. 302.
 Євсєвій 122. 3; 88.
 Євсєвъ Ів. Е.; 73. 76.
 8. 9. 84-6. 90-3. 101. 4.
 8. 9. 13. 8. 9. 21. 76.
 Євфимій 226. [120.
 Євфимій Терновський
 Євфрат 55.
 Єгипет, єгиптяне 223. 52;
 88. 94. 367.
 Jezbeга F. J.; 213. 316.
 Єлевферій 268. 274; 375.
 Єлеонскій Θ. Г.; 119.
 Jelić L.; 190. 353. 4.
 Єремія пр.; 29.
 Єресь одноязычна 221.
 Єресь двоязычна 223.
 Єресь триязычна 210-
 43. 50-9. 73. 82. 94. 5;
 54. 178. 248. 50. 86. 373-5.
 Єресь іонатурська; 45
 Єроним бл. 123. 79. 224.
 52. 300; 77. 88. 90. 250.
 318. 40.
 Єроним Празський 144.
 Єрусалим 118; 44.
 Єферій еп. 87.
 ефесяне; 378.
 Єфрем; 378.
 Э. И.; 217.
 Ewald Paul; 124. 296. 301.
 Егейське море 15. 6.
 Егейські острова 152.
 Едеса; 89.
 Ездра 226; 76. 116. 9.
 Eichler K.; 229.
 Екклєзіаст; 76.
 Елада 16. 142.
 Емелка; 250.
 Емегап; 311.
 Емерих еп.; 32.
 Еммаусьскій мр.; 318.
 Етопа; 370.
 Енгельскальк; 21. 6.
 Енгільмар еп.; 153.
 Еяній 224.
 Erben G. J.; 125. 83. 297-
 301. 5.
 Есфир 222; 76. 91. 116-8.
 етеръ; 111. [341.

- Ефесський собор 226.
ефіопські переклади
Ефрон 243. [225.
Ехач; 171.
- Жаль;** 111.
жиди, євреї 78. 80. 5.
92-4. 108. 221. 90. 313;
119. 48. 67.
Žlogar A.; 236.
Жовква; 275.
- Забѣлинъ;** 359.
Zavadil I.; 126.370.
Zavřel P.; 229.
Завіт Новий 222-4; 54
72. 6. 7. 9. 87. 9. 90. 6.
116. 76. 83. 313. 41. За-
віт Старий 221. 5. 39.
42. 313; 54. 72. 6. 90. 1.
6. 115-8. 76. 83. 313. 41.
- Загреб; 222.
Задунав'я 16.
заклепе; 116.
Zakrzewski St. 301.
Залуські гр.; 314.
Зальцбург 18.247; 19. 22.
Zaleski St.; 235.
Замбрій, Замврій 205. 6;
Заозерський Н. А.; 83. [291
Захарій еп. 264. 84.
Захарій пр.; 91.
Збірник Святославів;
177. 261.
Zenefels I.; 220.
Зета; 182.
Zelený V.; 227.
Zieliński Wł.; 228.
Зигель Ө. Ө. 122; 230.
зиряне 24. 144.
Zibrt Č.; 127. 98. 200-2.
4. 10. 1. 3. 8. 23. 52. 4. 340
Златарски В. Н.; 83. 121.
75. 205. 377.
Златоверховниковъ; 231
Златоструй; 173.
Знаменскій П. 13. 211.
42. 69; 231.
- Зографський мр.; 279.328
Золотий ріг 43.
Іван див. Іоан.
Іван Грізний; 274.
Іван дяк; 177.
Іван Хведорович 152.
івери 252.
Іверський мр. 226; 324.
Іво; 295.
Ігнатій патр. 37-9. 41-4.
9. 50. 5. 64. 5. 7-70. 4.
92. 152. 261. 4. 5. 7. 74.
84. 5; 8. 360.
Ізмарад; 378.
Іларій св. 231.
Іллірія 157. 260.
Іллірик; 8. [128. 48.
Ілля пр.; 91. Церква Іллі
індикт; 123.
Іоан ап. 228.
Іоан аеп.; 155. 6.
Іоан Венеціянський; 31.
41. 3. 7. 8. 50.
Іоан Готський 143.
Іоан VII Граматик, Га-
лила чи Харакс, патр.
27. 8. 47-51. 4. 5.
Іоан Дамаскин 109. 75;
75. 103. 76. 293.
Іоан диякон; 303.
Іоан екзарх болг. 109.
75. 243; 75. 6. 103. 4. 43.
69. 75-6. 80. 291. 3.
Іоан пресвітер; 301. [318.
Іоан еп. Вшерубський;
Іоан Золотоустий 98.
227. 8. 36. 7. 43; 90. 2.
175. 7. 261. 324. 54. 78.
Іоан Латеранський 299.
Іоан Малала; 176.
Іоан VIII папа 49. 180.
258. 89. 305; 11. 5-7. 23.
5-9. 33. 4. 7-32. 4. 7. 47-62.
5. 6. 72. 133. 5. 9. 40. 54.
83. 4. 227. 37. 46. 96-
301. 6. 7. 61. [92. 305.
Іоан IX папа; 154. 5. 8.
- Іоан X папа; 39. 193. 316
Іоан Постник; 83.
Іоан мт. Солунський 179.
Іоан сваяц.; 136. [285.
Іоан Схоластик; 81. 3.
Іоанікій Великий 152.
Іоїль пр.; 116. 21,
Іона пр. 209. 311; 116. 21
Іраклій 16; 182.
Ірина 37. 71. 82. 3. 119; 360.
Іриней 122. 3. 258.
Ірландія 231; 190.
Ірпінъ 106.
Ісаія пр.; 73. 85. 90-2
101: 4. 8. 9. 16. 8.
Ісаа патр. 226.
Ісидір 232; 374.
Ісихій, Ісихієва рецен-
зія; 76. 88. 92-4.
Іспанія; 43. 368.
Ісус Навин; 91. 3. 116.
8. 29. 76. 365.
Італія 165; 51. 136. 59.
Ітиль 80. 1. [305. 8. 11.
Івановъ Й.; 203. 79. 82.
326. 8. 32. 3. 71. 7.
Іванцовъ - Платоновъ
А. М. 33; 219. 20. 32. 61.
Іловайскій Д. 82. 92. 9.
117. 21. 34. 43. 5. 50.
75. 82; 230. 4.
Ільїнскій Г. А.; 13. 6.
119. 65. 74. 90. 240. 75.
368. 71. 6. 7.
Ільминскій Н. И.; 117.
Jiráek A.; 33. 56. 226. 7.
Jireček H. 164. 98; 127.
212. 26. 7. 339. 72.
Jireček I.; 226.
Йосиф аеп.; 8. 82. 169.
Йосиф пресв. 37.
К. Е.; 213.
К. С.; 241.
Кабарда 134.
Кавасила К. аеп.; 331.
Кавказ 53. 79. 133. 49. 253.
Кавказські Ворота 134.
Кадокія 311; 377. 8.

- Казанскій А. А.; 375.
Казанскій П. С.; 217.
Казик 152.
Каір 53.
Кайх свящ.; 185.
Калайдовичъ К. 342; 176.
291. 3. 377.
Kalina A.; 117. 371.
Kalina T.; 127.
Calles S.; 205.
Каллисть іермн.; 83.
Kalousek Jos.; 236.
Каменіят Ів.; 362.
Канаонъ; 126. 291.
Канон Дим. Солун. 219.
Kantesci; 235.
Каонъ 205; 126. 291.
Кападокія 311.
Капійская Врата 134,
Капиньская 133.
Каравеловъ Л.; 221.
караіми 91.
Кара-су 143.
Карломан 159; 20. 1. 6-8.
34. 41. 61. 299.
Кароль IV; 195. 308. 18.
Кароль Великий 156. 7.
9. 60. 246. 7; 44.
Кароль Лисий 270. 89.
302. 63.
Кароль Товстий; 69. 152.
Карскій Е.; 239.
Caspar E.; 56. 7. 297. 8. 300.
Каспійская Врата 133.
Каспійське море 79. 82.
4. 49. [98. 134. 226.
Катаонъ; 126. 96. 291. 356. 7.
Катокія; 378.
Kautschitschek; 205.
Качановскій В.; 293. 376.
quidam; 20.
Кедмонъ 239.
Кельсievъ В. И.; 220.
Кенігштеттен; 61.
Керреп 143.
Керч 80. 134.
Кизляр 134.
Київ 79. 94. 107. 8. 15-
7. 9. 20. 48. 9. 273. 93;
177. 8. 231. 83.
Київ. Академія 111.
Київський Літопис 106.
87. 208; 278. 9. 357.
Київські Глаголицькі
Листки 122; 15. 38. 9.
99. 155. 64.
Київщина 106. 7.
Кипр 311.
кирилиця 102. 16; 151.
72. 7. 84. 257. 327.
Кирилка; 211. 336. 40.
Кирил Олександрійсь-
кий; 89. 175.
Кирил Турівський 302. 14
Kyselý Fr.; 227. 9. 39.
Киселковъ В. С.; 247. 365.
Кичево; 171.
кияне 148; 178. 334.
Kirdić Fr.; 190.
Клепар; 196. 318.
клепати; 111.
Климент мт. 128. 273.
Климент папа 83. 4. 6.
94. 109. 22-30. 41. 50. 67.
8. 99. 265-7. 70-5. 80. 7.
97-306. 14. 21; 10. 36. 191.
217. 27. 31. 44. 59. 63. 91.
8. 302-12. 7. 9. 40-8. 52.
3. 69. 77. 9.
Климент учень К й М
200. 95. 304; 9. 36. 68.
71. 80. 142. 4-6. 8. 51.
66. 9-75. 81. 217. 45-7.
65-9. 77. 9. 81. 2. 4. 7. 8.
91. 320-35. 9. 58. 71. 8. 9.
Климент базилика 203;
191. 2. 319.
Клостерман; 90.
книга Буття; 91. 116. 9. 20.
Книги 275; 10. 54. 111.
Knigoljubec I.; 198. 226. 86
Князевъ А. С. 13; 217. 377.
Ковачевъ А.; 292.
Kovář Fr.; 229.
Козьма Пражський 180;
184. 313. 7.
κοινῇ 222. 3.
Коковцевъ П. К.; 367.
Kolář Jos. 309; 276. 338. 77.
Kolčava C.; 204.
комканіє, -ти; 100.
Комнин О.; 321.
communio; 15.
Konarski Jan; 315.
Кондараки; 368.
Константинідіс F.; 324. 30
Константиновъ Й.; 293.
Kopitar B. 64; 268. 304
Копроним 16.
копти 225. 34.
Кораблевъ В. Н.; 354.
Коран 54. 8. 60. 139; 366.
Кордуба М.; 238.
коринфяне 254. 5; 378.
Кормча книга; 83.
Корниль 90. [233.
Корсунскій Ив. 222. 42;
Корсунъ 25. 87. 9. 98. 102.
9. 17. 9. 22. 270. 2. 3. 306;
244. 59. 63. 77. 92. 311.
7. 69, див. Херсонес
Костянтин Граматик чи
Костенцький 110. 8. 9.
49; 294. 368.
Костянтин еп.; 142. 75. 377
Костянтин Остріжсь-
кий 152; 76.
Костянтин I Великий;
342. 4. 53.
Костянтин V Копроним
16. 82.
Костянтин VI 36. 7. 82.
Костянтин VIII Пор-
фиророджений 16. 273;
160. 82. 3. 334. 78.
Костянтинопіль 53. 85.
125. 8. 94-5. 236. 42. 61;
88. 138. 50. 66. 7. 246.
302. 22. 41. 61. 4. 6, див.
Царгород. [цензія; 117.
Костянтинопільська ре-
Kotkowski J.; 216.
Котляревскій А. А.; 251.
Коцел 159. 63. 8. 243-50.

80. 3; 6-10. 6-8. 21. 33. 4.
182. 262. 98. 375.
Коцовський В.; 243.
Кочубинський А. А.; 223.
34. 52. 361. 70.
Koszutski H.; 216.
Кояловичъ М. О.; 228. 31.
Крайна; 375.
Краків; 190. 6. 222. 313. 4. 8.
Краківська земля; 186. 8.
Кральовський хрест; 336
Красносельцевъ Н. О.
33. 301; 231.
Крачковський Н.; 374.
Kraßmer M.; 125.
Крим 79. 80. 5. 7. 91. 100.
3. 4. 14. 5. 30. 2. 42. 3.
7. 252. 3; 367.
Крижевці; 250.
Крит остр. 311.
Кříž M.; 214.
Krkonošsky K.; 229.
Кроація; 375.
Кромериж; 318.
Крум; 360.
Krumbacher K.; 252.
Kruszyński J. Ks. 242; 77.
Krch H.; 227. 339. 61.
Csell-Fels 301.
Кубань 134.
Kubiček F.; 214.
Kukuljević Iv.; 215. 353. 4.
Кулаковський П. А.; 230.
378.
Кулаковский Ю.; 361.
Кульбакинъ С. М.; 85. 9.
91. 119. 21. 39.
Куникъ А. А. 96. 100. 95.
312; 259. 293.
Кургановъ Ф. 33.
Курцій; 328.
Кутинчевица; 171.
къмотръ; 100.
Л. И.; 219.
Лаврін 200; 142. 8.
Лавровський П. А. 25. 289.
90. 309; 42. 54. 186. 9. 90.
212. 15. 20. 230. 1. 59.
98. 301. 2. 4. 8. 10. 16-9.
35. 60. 3-6. 70-7.
Лавровъ П. А.; 49. 171;
78. 83. 100. 21. 61. 70. 2-4.
81. 2. 8. 220. 38-40. 2-7.
52. 3. 8-60. 5-7. 9. 74-7.
9. 82. 7. 8. 91. 2. 8. 300.
4. 9. 10. 25. 44. 68. 9.
72. 5. 7.
Lagarde P.; 90. 1. 117.
Ламанський В. И. 13. 24.
60. 1. 71. 83. 4. 92-4. 102.
5. 9. 13. 4. 21. 30. 44. 7-50.
3-5. 71. 8. 82. 7. 92. 207.
307; 116. 9. 87. 8. 231.
9-41. 71. 2. 7. 93. 4. 326.
39. 62. 8.
Ламберт 267. 82.
Larøtre A. 198. 281; 34.
42. 59. 65. 141. 237. 53.
96-8. 302. 76. 7.
Латфрид еп.; 32.
латинський вплив; 100.
Lauček D.; 229.
Лебедевъ А. П. 33. 41.
66. 9. 46. [117. 8. 232.
Лебедевъ В.; 84. 5. 91.
Лебединцевъ О.; 212. 3.
Лев Алляцій; 324.
Лев, батько К 14. 7-9. 22.
3. 6. 30. 4. 170; 331. 62. 4.
Лев Марсиканський; 310.
Лев. еп. Остійський; 317.
Лев. Философ мт. 22. 3.
7. 8. 30. 1. 54. 5; 364.
Лев III Ісаврянин 27.
46. 82. [48; 82. 331. 65.
Лев V Вірменин 30. 7.
Лев VI Мудрий 52; 150.
Лев III папа; 44. [361.
Лев IV папа 82. 268. 74.
Лев XIII папа; 194. 222-4.
6. 35. 8.
Levi G.; 297.
Легенды: Болгарська;
321-7. Італійська; 305-
11. Краківська; 313-4.
Македонська; 329. Мо-
равська; 312-3. Охрид-
ська; 327-8. Панноньс-
ка; 261-78. Римська; 305-
11. Сербська; 290. Со-
лунська; 292-3. Хри-
стіянова; 311-2. Чесь-
ка; 313.
Leger L. 268; 121. 212. 19.
Lehner F.; 340. [364.
Lempl T.; 376. 7.
Леонидъ архм.; 97. 169.
73. 90. 354.
Леонтій св. 127.
Лераф J.; 213.
Лесбос отсрив 82.
Leskien A.; 84. 91. 243. 5.
Лилеръ; 235. [328.
Лин папа 122.
Липовський А.; 190. [119.
Лисаветинська Библия;
Л(исовський) Н. М.; 253.
Листи до Коринфян 254.
До Римлян 226; 116. 8.
Лист Юди; 116.
Литва 144.
Лій, Ліей, Луй 49.
Лікія 295.
Lisana Giiz 225.
Ліссабона; 303.
Літургія слов'янська 49.
209. 14. 28. 35. 6. 76-9.
88. 303; 10. 2. 6. 8. 9. 30.
48. 52. 4. 5. 7. 72-5. 116.
7. 39. 89. 90. 209. 10. 12.
27. 9. 45. 6. 9. 97. 361.
74. 5. 8. Див. Богослу-
ження.
Ліоос 1644 р.; 379.
Лопаревъ Хр.; 367.
Лопухинъ А. 269.
Лотар 206.
Луд 142.
лужичане 203; 6. 36. 372.
Лукіян; 88-90.
Лукіянова рецензія; 76.
88-96. 117. 8.
Любляна; 370.

- Lubrański; 315. [311. 3. Мануїл регент 27. 48. Мидикійський мр. 73.
 Людмила св.; 184. 227. Мараша; 7. Микита Візантієць 54.
 Людовик 158. 9. 60. 3. 6. Марбург; 31. 6. 60; 366. [71.
 7. 94. 201-3. 47. 82. 4. Марван 53. Микита Пафлагонський
 6; 6. 20. 1. 3. 7-9. 34. Марзука 66. Микола I папа 166. 202.
 41. 81. 159. 194. 299. Марин еп. 286; 8. 6. 36. 7. 43. 4. 60. 2. 4.
 Людомира; 27. Марин I папа; 61. 133. 6. 7. 9. 70. 4. 8. 82. 4-6.
 Лютер; 77. [319. Марія, мати К 14. 8. 76; 300; 7. 134. 302. 17. 19.
 Лютомишль 204. 6; 185. Марія Фатні 278. [331. 43. 74. [354. 6. 7.
 Львів; 275. Марія цариця 36. Микола св. 301; 197.
 лѣкы; 112. Марія царівна 29. Минеї 55. 123. 243. 304;
 Ляпуновъ Б.; 119. Marquart I. 99. 121. 33. 4. 72. 82. 203. 5. 61. 74. 5.
 ляхи; 368. Маркевичъ Арс.; 234. 88. 370. 1. 2.
 Maggiore Maria 278. Марко ап.; 238. 375. Митрофан мт. 85. 124-6.
 Магдебург 156. Марко еп.; 281. 2. 132; 303.
 Magerl A.; 204. Марко патр. 236. Митровиця 246; 9.
 магистер 27. Марко св. 223. Михайл I 37. 74.
 Магнавр 28. Марковъ В.; 232. Михайл II Травл 30. 173.
 Магомед 57. 8. 62. 226. Marković; 238. 360. Михайл III 18. 20. 6-9.
 мадяри; 160. 228. 305. Marcus Felix 45. [365. 38. 49. 54. 5. 60. 3. 8.
 Майнц 162; 54. Мармурове море 73. 152; 9. 79. 81. 2. 5. 119. 28.
 Majsiger J.; 214. [262. Мартыновъ о. И., Мар- 32. 63. 4. 5. 9-73. 6. 79.
 Макарій архм., еп.; 208. tinov I. 314; 32. 216. 27. 86. 90. 2. 261-5. 73. 300;
 Макарій испов.; 89. 8. 47. 97. 304; 8. 10. 10. 150. 341. 5. 64. 70. 4.
 Макарій мт. 100; 116. Martinus Polonus; 318. Михайл болг. див. Борис.
 Македонія 34; 171. 2. 233. Мазарук Т. Н.; 241. 374. Михайл арханг. 300; 342.
 83. 324. 8. 39. 58. 62. 4. Массуді 81. Михайл-Мефодій; 331. 65.
 75. 7. 8. Матвій ап. 223. Михайл Псел 28.
 Маккавей; 74. 5. 9. 99. Матовъ Д.; 326. Михайла церква 145.
 Максим Грек 111. Масеjowski W. A. 190. 207. Михайловъ А. В. 314; 6.
 Максимиліян 73. 89. Мажар Matija; 213. 40. 83. 5. 91. 5. 7. 119-
 Максимин 49. Межиричча; 335. 21. 75. 90. 316. 7. 25. 75.
 Макушевъ В.; 228. 339. 71. Мезієръ А. В.; 253. Migne 66. 196. 231; 301.
 Малахія пр.; 91. Meillet A.; 120. 247. 25. 66.
 Малала Іоан; 176. Меліоранскій В.; 366. Мізія, мізи 197. 225.
 Małescki A. 190. Мелхиседек; 176. Miklošić, Miklosich Fr.
 Малининъ; 231. Мельгуновъ П.; 219. 96. 109. 13. 21. 304; 14.
 Малиновскій Н.; 233. Мелетій мт.; 224. 75. 117. 24. 70. 259. 62.
 Малышевскій И. И. 19. Меншиковъ А. И.; 325. 3. 73. 5. 6. 97. 321. 3. 5.
 33. 77. 83. 5. 94. 7. 8. Меотійське море 13. 34. 6. 97. 321. 3. 5. 33. 63.
 109. 12. 3. 21. 50. 4. 5. Месроб 226. [49. Милетич Л.; 173. 4. 326. 33.
 71. 212. 42. 9-51. 5. 8. Mesić M.; 216. 86. Миллер В. О. 89. 94. 6.
 9. 313; 80. 112. 41. 51. Метафраст Ф. 229. 102. 21. 36. 50.
 221. 36. 53. 68. 70. 7. Мефодій, брат К 34-6. Миллеръ О. О.; 231. 34. 5.
 90. 8. 300. 1. 2. 5. 7. 10. 26. 63. 83-4; 364-5 і др. Minns E.; 368.
 зма св. 32. 43; 326. Мефодій маляр 196-7; 353. Mirovit K. J.; 207.
 unsi 46; 302. 5. [9. 68. Мефодій патр. 27. 8. 37. micii 52.
 8. 48. міссал; 119. 90.

- місяцеслів; 193.
 Міховіт; 318.
 Могана; 31.
 Могунца; 238.
 Моймир I 157-9.
 Моймир II; 153-9. 62. 305.
 Мойсей 135. 53. 272; 45.
 60. 116. 9. 20. 76.
 Монтакуцій; 334.
 Монте Кассино; 317.
 моравізм; 99.
 Моравія 76. 117. 9. 39. 55-
 64. 7-72. 7-220. 37-51. 62-
 71. 77-87. 91-3. 7. 303.
 18. 9. 21; 5. 6. 9. 12. 6-
 23. 6. 7. 31-42. 5-9. 56. 8.
 61. 3-8. 72. 4. 95. 9. 101.
 22. 4. 6. 9-38. 41-3. 51-
 71. 8. 81-95. 203-5. 9. 10.
 4. 20. 1. 7-9. 32. 3. 6. 7.
 42-6. 56. 7. 66-8. 86. 91.
 4-7. 300. 1. 5. 8. 11-4. 8.
 9. 21. 9. 32. 5. 6. 9. 40.
 55. 60. 1. 70. 2. 4. 5. 7.
 Моравська місія 155-
 243; 114. 70. 1. 234. 42.
 4-6. 332. 3. 41. 2. 5. 61.
 Моретський Хв.; 319.
 Морея 17.
 Мосбург 158. 247; 125. 370.
 москалі; 368.
 Москва; 196. 8. 231.
 Мосох 142.
 Москопіль; 292. 324. 8-30.
 мудити; 112. [58.
 Мудрости книга; 76.
 Mulloly I. 299. 301; 340.
 Муретовъ М. Д.; 174.
 323. 6.
 Murko M.; 190. 370.
 мусульмане 93.
 Мутимир; 300.
 мѣша; 10. 2. 30. 74. 186.
 Н. А.; 141. 232.
 N. V.; 246.
 N. M.; 246.
 N. N.; 217. 231.
 наголос 10. 109-14. 20-2.
 Nakla; 339. [201.
 „Написаніе о правѣй
 вѣрѣ“ 218. 68. 309-10.
 51. 377.
 Нарбековъ В.; 83.
 Natalibus de P.; 317.
 натроути; 112.
 Наум 200. 66. 80. 95; 36.
 142. 8. 66. 71. 3. 279-
 83. 92. 325. 9. 30. 58.
 Науменко В. П.; 235.
 Naegle A.; 242.
 Nachtigal R.; 119. 238.
 Начовъ Н. А.; 276. 8. 371
 Небосклоновъ А. 17. 24.
 99. 121. 64; 21. 220.
 Новоструевъ К. И. 96.
 121; 83. 4. 97. 8. 100. 4.
 10-2. 6. 7.
 Недвізьський хрест; 336.
 Недѣльскій С. 150.
 Неемия 226.
 Неймар; 318.
 Неманя Ст.; 353.
 Неокесарійський со-
 бор; 365.
 Неофит св. 73.
 неприязнь; 111. 2.
 Нестле; 90.
 Нестор літ. 34; 232.
 Нестор юнак 49.
 Никанор еп. 255; 203.
 Никита-Ігнатій 37. 8.
 Никита патр. 17. 186.
 Никита Ремес. 186. 229.
 Никифор літ.; 150.
 Никифор патр. 37. 70.
 Никифор стратег 127. 9.
 Никифор I 127. 9.
 Никодим Милаш; 224. 328.
 Николай див. Микола.
 Никольскій Д.; 231.
 Никон патр.; 378.
 Нинська єпархія; 183.
 Ниневія 209.
 Нитра 156. 8. 60. 8; 6. 23.
 6. 55. 7. 8. 126. 34. 85.
 Ніжин; 231.
 німецький вплив; 100.
 німці; 152. 79. 220 і др.
 Новакович; 173.
 Новгород 106.
 Novotný V.; 70. 127. 242.
 6. 7. 300. 26. 44.
 номоканон; 74. 81. 3.
 Нопа; 183.
 нормани 96. 7. 121. 299.
 Нумера 71.
 Oblak V.; 79. 84. 118. 236.
 образоборство 44-7. 74;
 обратникъ 181. [331.
 обри 252.
 Огієнко Ів. 6. 111. 21. 2.
 242; 77. 101. 6. 248. 58. 354.
 Оглоблінъ о. Н.; 82. 371.
 Одеса; 231.
 Озівське море 133. 4. 40.
 Озівський Босфор 97.
 октоїх 208.
 Олег кн. 43.
 Олександр II папа 226.
 Олександр дуб 142.
 Олександрійська ре-
 цензія 94. 5.
 Олександрія 222. 6. 311;
 176. 319. 67.
 Oleschpowicz T.; 235.
 Олимп 35. 9. 46. 66-77. 9.
 86. 91. 152. 76. 86. 8. 253.
 92. 3. 5; 5. 95. 233. 6. 332.
 65-7. 9. 78.
 Оломуц 198. 206. 7; 195.
 227. 314. 5. 7. 8. 36. 9. 55.
 оltарь; 100. 11. [75.
 Онуфрійвський мр.; 263.
 Опсикійська тема 16. 53.
 Orbini M.; 202. 4. [73.
 Ориген; 88. 9. 94.
 Оригенівська рецензія;
 Осія пр.; 116. 21. [88.
 Ozzoliński; 190.
 Остріжська біблія; 118. 9
 Отечник; 74. 81. 2.
 отокъ; 112.

- Оттокар; 355.
 Отфрид 239.
 отълѣкъ; 112.
 Офейковъ; 233.
 Охрида; 171. 2. 81. 327. 8.
 оцетъ; 100. [39.
- П. А. 301; 125. 232.
 Р. J.; 242.
 П. Н.; 232. 374.
 Р. Р.; 215.
 Р. Р. Н.; 252.
 П-въ А.; 232.
 Павел ап. 15. 157. 74. 223.
 46. 54. 5. 7. 79. 319; 30.
 52. 4. 186. 317. 44. 54. 73. 8.
 Павел еп. 286; 28. 9. 32.
 3. 7. 48. 50.
 Павелъ іер.; 365.
 павечірна 207. 8. 303.
 Павловскій М. 13.
 Павловський С. еп.; 318.
 Павловъ А. С.; 83.
 Палаузовъ; 169.
 Palaský Fr.; 273. 95. 6.
 Палестина 222; 88. 94.
 Палестинська рецензія;
 Палех; 356. 8. [94.
 Палей; 176.
 Палладій асп.; 231.
 Палог; 171.
 Palmieri A.; 57.
 Пальмовъ И. С. 13. 322;
 124. 6. 52. 95. 8. 224. 31.
 6. 45. 301. 16. 8. 35. 9. 40.
 Paludagum urbs 158.
 Памперей о. А.; 324. 5.
 Памфилий; 88.
 паннонізм; 183.
 Паннонія 156-60. 4. 8.
 243-51. 63. 6. 7. 9. 78-81.
 4. 5. 7. 319; 5. 9. 10. 7-20.
 8. 32-4. 40. 61. 131. 41.
 53. 9. 82. 4. 90. 2. 5. 212.
 20. 36. 42. 3. 62. 95. 7.
 9. 361. [мр.; 285.
 Пантелеймонівський
 Пантикапея 134.
- Панченко Б.; 366.
 Paradopoulos A. 33.
 Пападопуло Хр. 237. 43.
 папезъ; 100.
 Паралипоменон; 76. 88.
 Pargoire J.; 360. 6.
 Париж; 333.
 Паримійник; 72. 3. 6. 8.
 9. 83. 96. 100. 1. 16. 8-20.
 Пароський о. А.; 203. 5.
 325. 6. 31. 3. 58. [251.
 Партеципаццо мт. 250.
 Парфеній еп.; 326. 62.
 Пархоменко; 368.
 Parczewski A.; 190.
 Pastrnek Fr. 6. 86. 99. 104.
 21. 34. 54. 98. 242. 80;
 16. 9. 34. 57. 66. 78. 83
 5. 97. 118-20. 4. 75. 230.
 34-42. 6. 7. 50-2. 9. 64.
 7. 70. 4-8. 93. 6-305. 7.
 9. 10. 7. 25. 8. 43. 53. 4. 63.
 70. 6.
 Паскалій II папа 299.
 Pata; 247.
 Патерик; 82.
 Ratsch C; 370.
 Пафлагонянка Ф. 20. 7.
 Рекаѣ J.; 127. 60. 241. 311-3.
 Пекарскій; 202.
 Pelesz Iul.; 227.
 Пелопоннес; 360.
 Pękalski P.; 214.
 Pervolf Jos., Первольфъ
 О. 105. 242. 59; 124. 230.
 1. 59. 73. 6. 88. 316. 7.
 переклади слов'янські
 10. 1. 61. 3. 67. 8. 75-7. 88.
 91. 3. 4. 100. 2. 3. 7. 8.
 13. 4. 36. 7. 9. 48. 65. 7.
 71. 4. 5. 8. 80. 1. 3-92.
 6. 207-9. 12. 24-7. 42. 8.
 52. 3. 77. 8. 80. 302. 3.
 18; 54. 64. 71. 113. 30.
 68. 9. 76-8. 91. 205. 32-4.
 8. 48. 52. 94. 311. 3. 29.
 32. 63. 71. 3-5. 7. 8.
 Perels E.; 302.
- Перетцъ В. Н.; 119. 21.
 перм'яки 24.
 Персія, перси 110. 252.
 Pertz M.; 296.
 Pesanto; 189.
 Петра церква 198. 206.
 96. 301; 7. 44. 62. 6. 135.
 Петро ап. 122. 278. 9; 6.
 22. 30. 1. 4. 52. 136. 7.
 40. 86. 317. 41. 4. 53. 4.
 Петро посол; 8.
 Петровскій Н. М. 174
 203. 327. 33. 64. 71.
 Петровъ А. Н. 51. 2. 85.
 8. 9. 139. 43. 5. 50. 4. 5.
 322; 192. 8. 277. 304. 7. 44.
 Петроград; 231.
 Петроків; 315.
 Петрона 82. 134.
 Петронила 279.
 Петро I 69; 202.
 Петрушевичъ А. С.; 100.
 25. 87—9. 290.
 Pešina V.; 338.
 Pešina Th.; 319. 38.
 пешито 224. 5.
 Пигулевскій 77. 150.
 Пилат 11. 218. 9. 24. 31. 2. 75.
 пилатники 218. 76. 7. див.
 Триязичники.
 Пилип свящ.; 317.
 Пипин 159. 246.
 Писсадиносський мр. 73
 Пій IX папа; 211.
 Пій XI папа; 248-50.
 Pintar L.; 277.
 Pittrof C.; 205.
 Плавт 224.
 Платон іг. 152.
 Платон; 366.
 Платоновъ И. В. 25. 309;
 Плиній 134. [212. 3. 24.
 Погодинъ М. П. 19. 24. 5.
 96. 102. 21; 106. 206. 15. 7. 9.
 91. 338.
 Погорѣловъ В. А.; 85.
 97-9. 106. 119-22. 32.
 85. 50. 362. 3.

- подлинники; 358-8.
 Подоля; 188.
 Rok-Poděbradský; 229.
 Покровский В.; 236. 361.
 полабські слов'яне; 31.
 Полаша Г. 56. 60.
 Полихрон мр. 152. 68-70.
 93; 369.
 Polivka I.; 230. 52.
 Polkowski I. 12; 235. 314-6.
 Полоцьк; 84. [9. 78.
 Польша; 37. 40. 97. 185-7.
 90.5.228.35.43.315.9.70.
 поляки; 185-7.9.216.28.
 Пономаревъ А.; 117. 232.
 79. 374. 5.
 Pontanus G.; 202. 319.
 попъ: 100.
 Попова И.; 278.
 Поповичъ Д.; 206.
 Поповъ А. Н. 301. 11;
 173. 293. 310.
 Поповъ И. П.; 369.
 Попруженко М. Г.; 188.
 9. 202. 23. 31. 53. 4. 338.
 60. 3. 9.
 Порфирий Успенский еп.
 19. 210; 221. 75. 93. 344.
 Порфирьевъ; 370.
 постъ; 100.
 Potkański K. 20. 229. 32.4.
 6. 7. 42. 68; 190. 240. 2-4.
 Rochlin J.; 205.
 Прага; 185.96.222.50.336.8.
 Prager I. M.; 220.
 Prasek V.; 127. 355. 6.
 Прейсъ; 97.
 Пресбург; 159.
 Преспа; 281.
 Pgressuti; 223.
 Пржемысл От.; 355. [336.
 Пржиказьский хрест;
 Прибина 157. 9. 247; 370.
 Придніпрів'я 16.
 Прикарпаття 16; 188. 9.
 Примор'я; 182.
 притчі К. 308-9; 217.
 Приуралля 132.
 „Прогласъ“ 310-1; 377.
 Продром; 172. [116.
 Прозоровский Д. 185. 91;
 Прокопій св. 16. 24. 180;
 Пропонтида 16. 73. [318.
 Пророків книги; 76. 93.
 116. 21.
 протоасикрит 64. 70.
 Протопоповъ Н.; 219.
 Procházka F.; 205.
 Procházka I.; 228.
 Procházka M. 301; 16. 117.
 125. 65. 226-9. 376.
 Procházková Suchá; 278.
 Prószyński L.; 235.
 Псавтир 61. 76. 88. 91.
 4. 5. 7-102. 5. 8. 9. 13-20.
 49. 67. 78. 85. 8. 208. 39.
 302; 72. 3. 8. 91. 7. 104-6.
 8. 11. 3. 6-9. 292. 368.
 Псевдо-Исидір; 238.
 Псевдо-Климентини 123
 Пташицкий И. П.; 40. 84.
 97. 101. 90. 234. 370. 4.
 Птуй; 370.
 Пурим 222.
 Pfaltz Chr.; 203.
 пьрьци 34; 128.
 Пѣтуховъ Е. В. 315; 169. 73
 Пыпинъ А.; 117.
 Piasecki P.; 319.
 Пясти; 190.
 П'ятикнижжа Мойсея 90
 1; 76. 116.
 Р. Н.; 231.
 Рабиця 160.
 Равен 195. 312; 371.
 Радивой кн. 312.
 Радниця; 31.
 Радонежский А. 301. 198.
 Радченко К. Ф.; 285. 362.
 Раевский М.; 215.
 Райградъ; 317.
 Рангаве 37.
 Растин 158.
 Ратбод 158.
 Rattinger; 223.
 Rački Fr. 96. 264. 87. 314;
 83. 211. 2. 5. 6. 59. 76. 93.
 7. 9. 301. 8. 65.
 Регенсбургъ 160; 21-3. 158
 Rezka; 277.
 Ремесиян 229.
 Renč-Vjelečanski M.; 372
 Rettel L.; 220. 52.
 Rešetar M.; 77. 8. 83. 5. 343.
 рецензії перекладів;
 Рильський мр.; 275. [118.
 Рим 40. 3. 50. 9. 71. 7. 123.
 5. 8. 63. 6. 203. 13. 4. 23.
 30. 1-3. 9. 43-5. 59-301.
 10. 8; 5. 7-9. 17. 8. 24.
 5. 7. 30. 4. 5. 8. 9. 44.
 6-51. 5-8. 61-7. 74. 122.
 6. 30. 3. 5. 6. 9. 40. 7.
 53. 4. 70. 82. 90-2. 4.
 201. 3. 9-11. 5. 23. 7. 31.
 4. 42. 3. 7. 9. 50. 85. 6.
 95. 9. 300. 1. 3. 7-9. 11.
 2. 7-9. 24. 9. 32. 40. 2-4.
 52-4. 60. 1. 9. 76. 7.
 Рурáček; 246.
 Рисбах; 156. 305.
 Ritis Sv.; 57. 9. 65. 70.
 Рихар еп.; 154. 8.
 Рихбальд; 19.
 Richter Fr.; 205. 7.
 Richter H.; 247.
 Richterich I. 269.
 Родій К. 155.
 Родолюбень; 206.
 Родосский А.; 372.
 Рождественский А. П.;
 91. 118.
 Рождественский И. Г.;
 R(ozwadowski); 241. [117.
 Rozenberg I.; 204.
 Розовъ А.; 208.
 Росса А.; 300.
 Роман папа; 154.
 Romanus presb.; 344.
 Росія 97. 183; 200. 2. 25.
 30. 62. 338. 57.
 Россейкинъ О. М.; 364.
 Rossi de F. 299; 319. 40. 1.

- Ростислав кн. 158. 9. Самосат; 89.
 62-70. 9. 90. 2-4. 8-203. Самсон; 129. 365.
 7. 37. 44. 6. 7. 9. 51. 62. Самуїл 153.
 3. 6-8. 82-4. 7. 9. 321; Самуїл Миславський 111.
 5-10. 15-7. 20-3. 6. 7. 37. санкир; 356.
 42. 5. 125. 42. 54. 62. 228. Sankot I.; 228. 340.
 46. 64. 98. 311. 2. 61. 70.2. сарацини 51-63.
 Рось 106. Сарацинська місія 52-63.
 Rothe; 204. 72.5.7.89.253.308; 180.233.
 Рудольф II; 318. Саркел 80. 2. 5. 134.
 Rouët de Journal; 247. Sasinek F. V.; 70. 151. 89.
 Růžička M.; 227. 339. 227-30. 8. 76. 7.
 Румелія 193. Саул 135.
 румуни; 225. Svoboda I.; 230.
 Румянцевъ; 206. Свѣнцицкій Ил.; 241.
 руни 102. Svetozar R.; 245.
 рупалане, рупці 16; 362. Светоній 134. [336.
 руси; 334. 60. 8. Свиседлицький хрест;
 Русикон мр. 118. Свято православія 27.48.
 русини; 117. 229. 92. [32. Святобой; 153.
 Русскій Славянинъ; 211. Святополк I кн.; 7. 8-10.
 Русь 82. 5. 8. 92. 5. 6. 8. 6. 7. 20-3. 6. 7. 31-6.
 102-4. 6. 7. 13. 4. 21. 43. 40-63. 6. 72. 3. 81. 168.
 7. 9-51. 4; 189. 232. 333. 80; 122. 5. 6. 33-7. 9. 43.
 4. 68. 79. 5-7. 9. 52-4. 9. 62. 83. 4.
 руський 103-9. 20. 49. 253. 6. 8. 93. 246. 68. 98. 300.
 Руф; 116. 20. 76. 1. 11. 17.
 рѣснота; 112. Святополк II; 159.
 рѣснотивънъ; 112. Святослав кн.; 177.
 Рюрик 106. Севастопіль 126.
 С.; 231. 77. 310. Севастьяновъ П. И.; 217.
 С. М.; 70. 228. 30. Север еп. 206; 317. [88.
 Саадіа Гаон 92. Седмичисленники 200;
 Sabaria 157. 142. 290. 329-30. 358. 9.
 Сава 200. 80. 95; 9. 36. 142. Семізисн; 50. 2.
 8. 73. 330. 67. 74. Septuaginta 222. 5; 88. 90.
 Сава Овященный 228. серби; 36. 181. 2. 215. 48.
 Сава царица 225. 360. 8. Сербія 110. 8.
 Саввайтовъ П. И.; 217.88. 225; 182. 3. 224. 31. 94.
 Саргіянська округа 152. Сергіевскій Н.; 219.
 Сазавський літ. 180. Серебренниковъ Н. 259.
 Сазавскій М.; 189. 69; 233. 326.
 Sakciński I.; 215. Середземне море 123.
 Сала річка 158. 247. Серен еп. 46.
 Салавар 247. Сикст V папа 300. 1.
 Salagius; 205. сила=accentus, вимова
 Самандар 134. 109-114. 120. 201.
 Самара 55. Сильвестр папа; 342. 4.
- Символ віри 188. 91. 238
 61; 43-5. 51. 2. 135. 9. 43.
 Символів мр. 73. 4. 152.
 Симеон аеп; 358.
 Симеон Магістер 51.65.6.
 Симеон болг. 180; 93. 168.
 9. 71. 6. 7. 279. 82. 361. 3.
 Симмах 222; 89. 115.
 Симон 285.
 Синагога; 83.
 син; 13. 4.
 Сиракузи; 51.
 Сирія, сирійці 53. 63.
 224-6. 34. 52.
 Сырку П. А. 16. 120. 314;
 224. 33. 85. 304. 71.
 Syrmium 157. 246; 8. 9.
 Сисек; 370. [13. 370.
 Сицилія 16.
 Скандинавія 107.
 Скѣвоковол 53.
 Скифія 143.
 склязь; 112.
 Скопье; 285.
 скрина; 112.
 Славейковъ; 362.
 Slavicola I.; 216.
 Славоницький хрест;
 Славонія; 355. [336
 словаки; 185.
 словінці; 215.
 „Слово на прен. мощей
 Кл.“ 83. 127. 9. 304-6.
 Словомир; 26. 7. 31. 4. 5,
 слов'яне 9. 16-7. 24. 53.
 93-5. 117. 50. 86. 269. 60;
 15. 31. 64. 107. 58. 71.
 8-80. 90. 207. 17. 20.8-30.
 2. 4. 7. 8. 46. 7. 94. 316.
 8. 9. 47. 60-2. 4. 6. 8.
 Słofski St.; 98.9. 104.20.1.
 Служба слов'янська 207.
 8; 123. 4. 7. 35. 7. 9. 40-
 1. 52. 67. 86. Див. Бо-
 гослуження.
 Службник 303.
 Сльозка М.; 198.
 Смирновъ F.; 233.
 Смирновъ С. I. 174.

- Смотрицький М.; 216. Стациць И.; 375. Тарки 134.
 Snoj A.; 85. 93-6. 120. 1. Стебницький хрест; 336. Тарс 268.
 Snorek Fr. 269. 301; 10; Станбу 43. Тарху 134.
 14. 6. 45. 9. 56. 7. 125. Степовичъ А.; 252. Тацит 134.
 7. 73. 4. 227. 8. 38. 40-7. Стефанія 268; 375. Tworzymirz; 216.
 68. 77. 8. 83. 98. 300. Стефан Лазаревич 117; Teige I.; 312.
 15. 72. 4. 5. Стефан муч.; 145. [294. Telča; 228. 340.
 Соболевскій А. И. 16. 8. Стефан патр.; 151. Tenoga I.; 229.
 25. 77. 111. 21. 30. 252. Стефан Пермскій 24. Теодорик еп. 160.
 311. 3. 4; 38. 82. 3. 5. 144. 5. 83. 211. Теодоров-Балан А.; 123.
 91. 118. 9. 51. 64. 5. 73-6. Стефан пресв.; 136. 43. 301 4. 75. 247. 74. 88. 9. 324.
 230. 4. 52. 3. 69. 77. Стефан V папа; 39. 61. 63. 4. 6. 9.
 89-91. 369. 79. 133. 4. 6-41. 7. 9. 50. 301. Теотмар аеп.; 153. 5. 305-
 Соболевскій С. А. 309; 217. Стефан VI папа; 154. тепсти; 112.
 Собор вселенскій 87; Stirzenwager G.; 203. Теревинт 70. 1.
 Созонт св. 127. [365. Stojan A.; 125. 239. гермінологія християн-
 Sokołowski St.; 315. Стояновичъ Л. В.; 172. 4 ська; 99-101. 7. 17. 9.
 Соколовъ И. 33. Стратег 14. 42; 361. 2. Тернів; 142.
 Соколовъ М.; 231. 5. Стжрелицький хрест; тетр; 109. 10.
 Солдай 253. Стрий 156; 7. 188. [336. Терновскій Н. М. 12.
 Solimann Jul.; 203. Стримон 196; 362. Тиверіупіль 195. 6.
 Соловьевъ о. I.; 117. Strobl P.; 205. Тигр 55.
 Соломон 26. 153-5. 225. Строгановъ; 358. 9. Тыминскій; 46. 375.
 316; 128. Струмиця 195; 289. типикон; 196.
 Солунь 14. 5-9. 22-5. 28. Středovský; 204. Тиридат 226.
 30. 2. 3. 67. 89. 93. 170. СтудитХв. 37-9; 82. 94. 360. 7. Тисса; 7.
 6. 9. 83. 9. 93. 5. 6. 211. Студитський мр. 37. Тихонъ аеп.; 233.
 311. 2. 6. 23; 116. 42. Стуховъ; 364. Tyszyński Al.; 207.
 70. 1. 233. 4. 331. 38. 9. сугди 107. 252. 3. Тюберга 206.
 Sorano; 319. [62. 4. Судъ 43. Ткалаць Е. И.; 214.
 Souhrada I.; 227. 39. Судак 142. 252. 3. Tkalčić I.; 216. 43.
 Soukor I.; 226-9. „Судебникъ людемъ“ Товій; 76.
 Софонія пр.; 91. Судей книга; 176. [314; 83. Токмаковъ Ив.; 233. 53.
 Софія 19. 42. 153. 4. 315-7; 231 Сураж, Сурож 142-143; Толедо; 43.
 Сперанскій М. Н.; 79. 84. сури 252. [369. Тор 144.
 91. 2. 5. 6. 118. 9. 275. 340. сурожане 252. 3. Траян 122. 3. 56.
 Сплет; 39. 123. 84. 93. 316. Сухановъ Арс. 19; 294. Třebizský V.; 228.
 Спростраловъ; 174. Сухомлиновъ М. 315; 279. требник 303.
 спыти; 112. Сушковъ Н.; 215. Тридентскій Собор
 Srebníč I.; 316. Съдиславъ 205. Триполіс 53. [224.
 Срезневскій И. И. 99. Т. I.; 215. Трихаликс мр. 73.
 109. 20. 310. 1. 3; 83. 4. Табаковъ С.; 366. триязичники 179. 251.
 104. 21. 73. 234. 78. 85. 8. 370. Tábořský Chr.; 204. 75-7. 308; 23. 71. 82. 123.
 Срезневскій В.; 104. 6. Таврида 96-8. 81; 368. 134. 50. 267. 311. 73. 4.
 8. 11. 3. 6. Талмуд 91. 307. Див. Єресь.
 Срем 157. 246; 8. 9. 13. 370. Тамань 98. Тріодъ Цвітна; 172.
 Сречкович П. С.; 128. 235. Танериф остр. 70. Трнавскій хрест; 336.
 Старе Місто 198; 125. 6. Тарасій патр. 28. 33. 6. 7. Тройця; 136. 45. 6.
 targum 221. [70. 83. Trstenjak D.; 212.

- трѣба, трѣбникъ; 111.
 тряхътъ; 112.
 Тульна 202.
 Туницкій Н. Л.; 82. 5.
   121. 6. 42. 52. 70. 2. 4.
   5. 81. 203. 40. 5. 7. 65.
   7. 8. 79. 83. 90. 1. 4. 320.
   3-33. 58. 64. 5. 71-8.
 Туптало див. Димитрій.
 турки 252. 3.
 турм; 361.
 Турція; 328. 19.
 Уваров; 118. 215. 34.
 Ubersko; 70. 125.
 угри 130-2. 212; 69. 152.
 Угриці; 336. [8.9. 63. 4.
 Угрія 157; 189.
 Україна 85. 8. 107. 13. 8.
   49. 52; 165. 87. [200.
 українці 118. 9. 204; 197.
 Ульфила еп. 98. 225. 6.31.
 Umek A.; 216.
 Ундольскій В. М.; 172.3.
   5. 267. 9. 74. 7. 88.
 Упсала 226.
 Успенскій О. И. 14. 25.
   33. 42. 3. 51. 89. 99. 109.
   12. 21. 43. 5. 60. 1. 3. 82.
   242. 50. 90; 220. 31. 5.
   76. 305. 60.
 Успенскій А. И.; 359.
 Успенскій еп. див. Пор-
   фирій.
 Устав церковный 208; 196
 Usterius I.; 203.
 Усть-Вима 144.
 Устюг 24. 183.
 Утотелаос мр. 73.
 Утрена 207. 8. 303.
 учитель; 372.
 Ušeničnik Fr. 344. 77.
 F. V.; 364.
 Fallmeayer 17. 25; 364.
 Фанагорія 98.
 Фарс 142.
 Фасмеръ М. Р.; 100.
 Фатні Марія 278.
 Fekonja A.; 190.
 Felseneger; 204.
 Феодора царица 20.7-9.
   31. 6. 8. 42. 7. 8. 52. 60.
   8-71. 8. 82. 320.
 Феодорит Кирський; 90.
 Феодосій еп.; 184.
 Феодота 36. 7.
 Феодотіон 222.
 Феодотіян; 90.
 Феоктист логофет 26-33.
   5. 8. 41. 2. 4. 68. 263.
   320; 236. 332. 64.
 Феофан Прокопович;
   204. [152.
 Феофан Сагріянський
 Феофил цісар 20. 6-8.
   30. 1. 47-9. 54. 82. 173;
   364. 5. [6. 31.
 Феофилакт аеп.; 322. 3.
 Фесалоники; 183. 364.
 Фесалія 34. 77.
 Филарет аеп. 307. 10; 83.
   173. 217. 330. 59.
 Филаретъ еп. 25. 49;
   208. 62.
 Фили 143.
 Филимоновъ Г. Д.; 356-9.
 философ 44.
 Filioque 261. 9; 38. 9.
   43-6. 51. 6. 7. 60. 129.
   34-6. 9. 43-5. 227. 33. 44.
 Флавій Тит 123.
 Flajšhans V.; 120.
 Флоринскій Т. Д.; 174.
   230. 5. 9.
 Фовель 142.
 Vogt A.; 360.
 Фоменко Кл. 91. [41. 2.
 Fogaheim, Форгейм; 31.
 Формозеп. 275.9.81.6; 8.134
 Формоз папа; 154.
 Фортунатовъ Ф. 94.9.121.
 Фотій патр. 28. 30. 3.
   9-41. 54. 61. 3-6. 70. 4.
   7-9. 83. 7. 92. 125. 47.
   8. 51-3. 69. 70. 2. 4.
   88-90. 237. 60-4. 6. 7.
   84-5; 7. 8. 45. 50. 1. 63.
   4. 6. 7. 81. 3. 92-4. 134.
   6. 50. 1. 66. 79. 80. 227.
   34. 68. 302. 3. 34. 60. 1.
   4. 6. 70. 4.
 Frajer I.; 227. 339.
 Фракія 193; 362.
 Франко Ів. 20. 51. 63. 6.
   84-6. 109. 12. 3. 22. 3.
   6-9. 40. 1. 5. 6. 50. 67.
   8. 230. 42. 4. 50. 70. 2-4.
   82. 305. 6. 11. 4; 11. 3.
   85. 119. 240-4. 59. 60.
   3. 77. 8. 90. 1. 8. 302-4.
   7. 10-3. 7. 77.
 Франкфурт 237.
 Францевъ В. А.; 254.
 Франція 129. 230.
 Фрейзингенська еп.; 375
 Фрейзингенські Урив-
   ки 162. 216; 173. -
 Friedrich 180. 28. 303 14;
   11. 183. 253. 70. 308. 75.
 Friedrich I.; 204. 303. 4.
   10. 71. [97-301. 5.
 Friedrich G.; 190. 204.
 Фули 141-3. 253; 369.
 Фульська місія 88. 144.
 Фульдський літопис; 154
 Фурмос 279. [370.
 Fürstenberg аеп. 299;
   335. 77.
 Хазари 80. 2. 130. 1. 252.
   3; 204. 9. 57. 332. 67. 9. 70.
 Хазарія 53. 79. 84. 6. 7.
   90. 104. 20. 5. 8. 30. 2.
   3. 5. 40.6-50. 3. 66. 307.
   19; 130. 355.
 Хазарська місія 45. 55.
   62. 77-155. 64. 6. 7. 9.
   74. 7. 8. 86. 8. 95. 205.
   7. 12. 53. 308; 69. 71.
   131. 180. 8. 234. 369.
 Халифат 53.4.6.62.7.80.226
 Харакс див. Іоан.
 хартофилак 42.
 Хахановъ А. С.; 83.
 Chwaliszewski M.; 223.
 Хведір II папа; 154.
 Хведір воєвода 261. [90.
 Хведір Монсуетський;

- Хведір философ 268.
Херсон, Херсонес 46.
71. 83. 5-134. 9-41. 3.
5. 7. 9. 68. 75. 7. 8. 85.
8. 99. 253. 71. 304; 69.
80. 113. 58. 244. 8. 57.
303. 4. 10. 32. 45. 67.
9. Див. Корсунь. [143.
Херсонеська місія 88.
Хиландарський мр.; 275.
Хлудов 311. [331.
хлупати; 112.
Хойнацкій А.; 220.
Хоматіян Д. аеп.; 327.331.
Хомин П.; 250.
хорвати 249; 41. 184. 90.
200. 15. 48. 305. 60.
Хорватія 249; 9. 56. 7. 63.
155. 82. 3. 90. 243. 5.
85. 97. 304. [249.
Хорватська Хроника
Хоробрий чернець 67.
76. 110. 5. 8. 68. 75. 7.
9. 80. 7. 219. 20. 35. 42.
88; 80. 94. 102. 14. 68.
73. 4. 7. 91. 2. 246. 67.
8. 77. 93.
Хорутанія 160; 34.
Chotkowski; 235.
Chociszewski I.; 216.
Храбр див. Хоробрий.
Хреста мр.; 310. 18. 53.
хрещатий; 356.
хрещення; 10.
Христіяни; 160. 311. 2.
хронографи; 176. 293. 4.
Царгород 16. 25. 6. 8-33.
5. 7. 8. 42-4. 50. 2. 4. 63.
4. 6-8. 71. 2. 6-9. 83. 6.
90. 1. 3. 8. 9. 107. 34. 41.
7. 8. 51-3. 163. 4. 7-70.
4. 84. 6-8. 93. 200. 5. 13.
25. 7. 36. 7. 44. 5. 50. 1.
60-4. 6. 71. 83-5. 91. 2.
318. 22; 7. 8. 51. 9. 62-
70. 3. 80. 9. 90. 3. 4. 6.
122. 30. 3. 5. 6. 50. 62.
6-8. 70. 5. 94. 231. 3. 57.
332-4. 62-5. 9-71. 74. 6.
Див. Костянтинопіль.
Царевскій А. 13.
Царств книга; 91. 116. 9.
Целевичъ Ю.; 228.
Целійський пагірок 299.
Целя, Celje; 370.
церкы; 100. [рилка.
Cyrillka; 227. 8. Див. Ки-
Цицерон 46.
Цоневъ В.; 247.
Цухлевъ Д.; 169 326.
цѣсарь; 100.
цѣста; 112;
чадь 146.
Czajkowski K. 33. 84. 150.
64. 242; 300. 5.
Czajkowski T. I.; 243.
Červinka I. L.; 126. 7.
черкеси 82.
чехи 158. 203; 36. 184. 5
9. 200. 1. 14. 26-9.
Чехія 157. 204; 31. 141. 8.
52. 3. 64. 84. 5. 95. 6.
205. 6. 29. 48. 308. 18.
35. 6. 9. 40. 55.
Чорна Гора; 275.
Чорна Протока 134.
Чорне море 79. 89. 97. 100.
7. 14. 26. 32. 40. 7. 225.
6; 332.
Чорногорія 104; 231.
Črnić Iv.; 286.
Чудів мр.; 275.
Schalavar 158.
Šafařík P. 17. 96. 105. 82.
98. 247. 8. 304; 97. 108.
69. 70. 207. 8. 15. 67. 70.
3.5.88.98.328. 38. 64.6.72.
Шахматовъ А. А.; 16. 81.
4. 119. 81. 274. 5. 9.
Швабія; 22.
Шевыревъ; 262.
Шестаковъ С. П. 88. 121.
7. 9. 33. 4. 45; 244. 60.
„Шестодневъ“ 314; 175.
Шиншман; 50.
Schiffner; 205.
Шлецер 96.
Шльонск; 318.
Шляковъ Н. В.; 233.85.90
Schmidt A.; 204.
Schmidt H. F.; 83.
Шоповъ; 339.
Šramota S.; 367.
Штадлер еп.; 224.
Šťastný; 218.
Strossmayer еп.; 222-4. 7.
Štulc V. 268; 208. 11. 2.
5. 366. 70.
Schubert H.; 247.
Щепкинъ В. Н.; 243. 6.
Szcześniak Wł.; 37. 9.
40. 97. 185. 7. 90. 6. 202.
43. 4. 313-6. 8. 9. 70. 2.
Юда ап.; 91. 4. 113. 21.
Юдея 228.
Юдиф; 76.
Юнгеровъ П. 242.
Юстиніян I 17. 73; 176.
Юстиніян II 16. 53. 82.
Юстиніана Перша; 322.
Jugie M.; 364.
Я. Н.; 141. 237.
Яворський хрест; 336.
Jagić V., Ягичъ И. В.
25. 84. 100. 1.8-11. 8. 21.
81. 2. 92. 236. 41. 2. 98.
306. 14; 16. 38. 56. 65.
83. 4. 91. 4. 7. 9. 108. 17.
9. 20. 1. 5. 52. 64. 9. 70.
3. 4. 83. 9. 96. 200. 16.
21. 30. 34. 5. 9-43. 6. 7.
51-3. 60. 70. 8. 9. 92-4.
6. 304. 9. 10. 28. 70. 1.
Ядвига; 196. [5. 6.
ядро; 112.
языкъ; 111.
Яків патр. 166. 202; 341.
Янышевъ I.; 219.
Янній, Яннис 47. 9. 50.
Яреда Г.; 364.
Ярослав кн. 118. 28. 273.
Ястребовъ Н. В.; 241. 259.
Jaffé Ph.; 297. [325.
Яцковскій И. 85. 121. 50.
Юменко К. 94.

ЗМІСТ ПРАЦІ.

ЧАСТИНА ДРУГА:

ЖИТТЯ Й ДІЯЛЬНІСТЬ СВ. МЕФОДІЯ. 869—885.

Сторінки

XII.	Утворення Мораво-паннонської архієпископії.	
1.	Висвячення Мефодія на архієпископа	5 — 16
2.	Мефодій у в'язниці	17 — 33
XIII.	Праця Мефодія як архієпископа Мораво-паннонського.	
1.	Проповід християнства. Обряд Мефодія	33 — 40
2.	Боротьба німецького духовенства проти Мефодія	40 — 46
3.	Другий суд над Мефодієм	46 — 57
4.	Останні літа Мефодія.	
а.	Боротьба не вгває	57 — 62
б.	Мефодій в Царгороді. Побачення з королем угорським	62 — 70
5.	Переклади св. Письма та богослужбових книг.	
1.	Літературна діяльність Мефодія	71 — 84
2.	Особливості кирило-мефодіївських перекладів	84 — 121
XIV.	Смерть і похорон Мефодія.	121 — 127
XV.	Характеристика св. Мефодія	127 — 131

ЧАСТИНА ТРЕТЯ:

ПО СМЕРТІ СВ. МЕФОДІЯ.

XVI.	Доля кирило-мефодіївської праці.	
1.	Події зараз по смерті Мефодія	132 — 141
2.	Погром учеників Мефодія	141 — 152
3.	Знищення Велико-Моравської Держави і зашик праці Костянтина й Мефодія	152 — 165
4.	Закріплення кирило-мефодіївської праці у південних і східних слов'ян	165 — 179

XVII. Праця Костянтина й Мефодія у окремих слов'янських народів	179 — 190
XVIII. Канонізація Костянтина й Мефодія	190 — 198

ЧАСТИНА ЧЕТВЕРТА:

ЛІТЕРАТУРА ПРО ЖИТТЯ Й ДІЯЛЬНІСТЬ КОСТЯНТИНА Й МЕФОДІЯ.

Вступ	199 — 202
I. Найдавніші праці XVII-XVIII віків і початку віку XIX-го.	
1. Література XVII-го віку	202 — 203
2. Література XVIII-го віку	203 — 205
3. Література початку XIX-го віку	205 — 206
II. Початки наукового вивчення	206 — 207
III. Збільшення наукового зацікавлення до кирило-мефодіївських питань	207 — 209
IV. Ювілейна 1863 р. література	209 — 218
1. Підготовлення до ювілею	212 — 213
2. Література 1862 року	213 — 214
3. Література 1863 року	214 — 216
4. Література поювілейна	216 — 218
V. Ювілейна 1869 р. література	218 — 222
1. Праці 1868—1872 років	218 — 220
2. Поглиблення кирило-мефодіївських дослідів.	220 — 222
VI. Ювілейна 1885 р. література	222 — 237
1. Полемічна література, що повстала з приводу енциклики папи Льва XIII з 1880 р.	222 — 224
2. Література перед ювілейним роком	225 — 228
3. Література 1885 року	229 — 235
4. Література по ювілеї, 1886—1889 роки	236 — 237
VII. Поглиблення наукових дослідів. 1890—1900 роки	237 — 239
VIII. Нова література. Перша чверть XX-го століття.	239 — 247
IX. Ювілей 1927 року	248 — 250
X. Кирило-Мефодіївська бібліографія	251 — 254
1. Окремі праці, багаті на бібліографію	251
2. Бібліографічні перегляди окремих діб чи окремої літератури	251 — 252
3. Огляди-рецензії	252 — 253
4. Спеціальні покажчики кирило-мефодіївської літератури	253 — 254

ЧАСТИНА П'ЯТА:

ДЖЕРЕЛА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ЖИТТЯ Й ДІЯЛЬНОСТІ КОСТЯНТИНА ТА МЕФОДІЯ.

I. Джерела слов'янські:	
1. Життя св. Кирила й Мефодія	261 — 278
2. Початковий Літопис	278 — 279

3. Слов'янське Життя св. Наума Охридського .	279 — 283
4. Служби св. Кирилу та Мефодію	283 — 285
5. Глаголицькі Служби св. Кирилу та Мефодію	285 — 286
6. Похвальні слова св. Кирилу та Мефодію .	286 — 289
7. Успіння св. Кирила Філософа чи коротке ЖК	289 — 290
8. Проложні Життя	290 — 291
9. О преставленні св. Кирила	291 — 292
10. Повне слов'янське Життя св. Наума і Служба йому	292
11. Слово Кирила Словенця	292 — 263
12. Пам'ятки, в котрих згадується про Кирила й Мефодія	293 — 294

II. Джерела латинські:

A. Документи офіційні:

1. Лист папи Адріана II 869—870 р.	298
2. Листи папи Іоана VIII 872—881 р.	299 — 301
3. Листи папи Стефана V-го 885 р.	301
4. Свідчення Анастасія бібліотекаря	301 — 304
5. Листи німецького духовенства	304 — 305

Б. Джерела не офіційні:

1. Італійська або Римська Легенда	305 — 311
2. Легенда Християнова	311 — 312
3. Моравська Легенда	312 — 313
4. Чеська Легенда	313
5. Краківська Легенда	313 — 314
6. Латинські Служби Кирилу й Мефодію	314 — 316

В. Пізніщі латинські джерела, що згадують про Кирила й Мефодія . . . . .

316 — 320

III. Джерела грецькі:

1. Повне Життя св. Климента	321 — 327
2. Коротке Життя св. Климента	327 — 328
3. Життя св. Наума	329
4. Служба св. Седмичисленникам	329 — 331
5. Служба св. Клименту	330 — 331
6. Хиландарське Оповідання	331 — 333
7. Оповідання про хрещення Русь	333 — 334

IV. Джерела німецькі . . . . .

334 — 335

V. Джерела матеріальні . . . . .

335 — 340

VI. Давні образи св. Кирила й Мефодія . . . . .

340 — 359

VII. Вивчення епохи Костянтина й Мефодія . . . . .

359 — 361

Доповнення до I тому цієї праці . . . . . 361 — 378

Доповнення до II тому . . . . . 378 — 379

Поправки спостережень похибок I-II тому 379

Показчик . . . . . 380 — 396

Малюнки в II-м томі цієї праці:

	сторінки
1. Найстарший список Життя Мефодія з XII-го в.	264
2—3. Слов'янське Життя св. Наума	280-281
4. Св. Климент, еп. Охридський	322
5—6. Седмичисленники	330
7. Давні хрести на чехо-моравських землях	337
8. Загальний вигляд стіни, на якій уміщено малюнок № 9	345
9. Цісар Михаїл посилає Кирила на Моравську місію (?)	345
10. Образ ніби 869 р. над гробом св. Кирила	346
11. Св. Кирил з надгробного образу 869 р.	347
12. Костянтин чи Мефодій хрестить слов'янина (?) . . .	347
13. Перенесення тіла св. Кирила (?) до каплиці св. Кли- мента	348
14. Ніби завітний образ 869 р.	349
15. Образ св. Кирила з XIV-го віку	350
16. Образ св. Мефодія з XIV-го віку	350
17. Малюнок Велеграду з XIV-го віку	350
18. Кирил і Мефодій, образ XVII-го віку	350
19. Образ св. Кирила з XVII-го віку	351
20. Поясний образ св. Кирила 1608 року	351
21. Образ Кирила XVII-го віку	351
22. Св. Кирил, малюнок Rasini XVII в.	352
23. Св. Мефодій, малюнок Rasini XVII в.	352

Зміст книжки.

Вступ:

Сторінки

Найдавніші пам'ятки старо-слов'янської мови

5—18

Частина перша:

Огляд пам'яток X-XI-го віків.

А. СТАРО-СЛОВ'ЯНСЬКА МОВА ПІВДЕННО - СЛОВ'ЯНСЬКОЇ РЕЦЕНЗІЇ:

І. Старо-слов'янська мова болгарської рецензії:

	<i>Сторінки</i>	<i>№№ змислів</i>
1. Зографська євангелія	19-24,	12-15
2. Савина євангелія чи Савина Книга	24-27,	16-19
3. Супрасльський Рукопис	27-32,	5-11
4. Ассеманієва євангелія	33-35,	20-21
5. Синайський Требник	35-38,	22-23
6. Синайський Псалтир	38-41,	24-27
7. Хиляндарські Листки	42-44,	28-31
8. Рильський Листок	44-47,	32-33
9. Македонський Кирилівський Лист	48-50,	34-35
10. Охридські Глаголицькі Листки	50-53,	37-41
11. Листки Ундольського	53-56,	42-45
12. Слуцькі Листки	56-57,	151 і 155
13. Напис царя Самуїла 998 р.	58-60,	49-50
14. Темницький Напис	60-61,	51
15. Зографські Листки	206-207,	46-48
16. Зографський Кирилівський підпис 980 р.	207-210,	36
17. Іверський глаголицький підпис 982 р.	210-212,	52

II. Старо-слов'янська мова сербської рецензії:

1. Марійська Євангелія	61-67,	53-55
2. Листки Клоца	68-71,	56-58

III. Старо-слов'янська мова словінської рецензії:

Фрейвингенські Уривки	71-75,	59-60
Abecenarium Bulgaricum	212-213,	38

V. СТАРО-СЛОВ'ЯНСЬКА МОВА ЗАХІДНО-СЛОВ'ЯНСЬКОЇ РЕЦЕНЗІЇ:

I. Старо-слов'янська мова переходова від південно-до західно-слов'янської:

Київські Глаголицькі Листки	75-91,	61-74

II. Старо-слов'янська мова чеської рецензії:

Пражські Глаголицькі Листки	91-98,	75-78

С. СТАРО-СЛОВ'ЯНСЬКА МОВА СХІДНО-СЛОВ'ЯНСЬКОЇ РЕЦЕНЗІЇ:

Історія вивчення східно-слов'янських ознак . . . . . 98-100.

1. Спільні південні (українські) й північні ознаки в мові східно-слов'янських пам'яток XI-го віку . . . . . 100-101.
2. Південні (українські) ознаки в мові східно-слов'янських пам'яток XI віку. . . . . 101-103.
3. Північні ознаки в мові східно-слов'янських пам'яток XI віку. . . . . 103.

I. Старо-слов'янська мова української редакції:

1. Остромирова Євангелія	103-112,	79-98
2. Збірник Святослава 1073 р.	112-124,	99-105
3. Збірник 1076 року	124-132,	106-109
4. Архангельська Євангелія 1092 р.	132-139,	110-115
5. Турівські Листки	139-144,	116-117
6. Реймська Євангелія	144-151,	118-119
7. Євангелія Типографська.	151-152	
8. Купріянівські Євангелійські Листи	153-156,	120-123
9. Чудівський Псалтир	156-159,	124-126
10. Євгенів Псалтир	159-162,	127
11. Толстовський Псалтир	162-165,	128-129
12. Казання Григорія Богослова	165-172,	130-131
13. Пандекти Антіоха	173-177,	132-133

14. Синайський Патерик	177-179,	134
15. Уривок з життя св. Кондрата	179-183,	135-136
16. Уривок з життя св. Текли	183-184,	137-139
17. Напис на Тмутороканськiм камiнi 1068 р.	184-186,	138
18. Чернигiвська гривна	186-187,	140
19. Монети XI вiку.	187-188,	141-142

II. Старо-слов'янська мова пiвнiчно - руської редакції:

1. Служебнi Миней 1095-1097 рокiв:

Минея 1095 року	189-190,	143
Минея 1096 року	191-193,	144-146
Минея 1097 року	193-195,	147-148

2. Путятина Минея . . . . .

III. Пам'ятки схiдно - слов'янськi ближче не встановле- ної батьківщини:

1. Церковний Устав з Кондакарем	197-199,	150
2. Псалтирний Уривок А. Бичкова	199-201,	152
3. Науки Кирила єрусалимського	201-203,	153-154
4. Уривки з березневої служебної Минеї	203-204	
5. Фiнляндський Стихирар	204-205	

Частина друга:

Альбом знимкiв з пам'яток X-XI вiкiв.

Транскрипція глаголицьких пам'яток	214-216
Знимки з пам'яток X-XI вiкiв з транскрипцією (пiсьме пере- раховання їх див. в частинi першій).	217-392

Частина третя:

Додатки:

1. Хрестоматiї старо-слов'янської мови. Методологiчно-бi- блiографiчний огляд	393-410
2. Словники церковно-слов'янської мови. Нарис церковно-сло- в'янської лексикографiї	410-425
3. Збiрники знимкiв з старо-слов'янських пам'яток X-XI вi- кiв. Бiблiографiчний огляд.	425-431
4. Старо-слов'янський словник	431-476
5. Рiвнобiжнi тексти з старо-слов'янських євангелiй X-XI в.в.	476-482
Бiблiографiчнi доповнення.	482-484
Пiслямова	484-485
Показчик	485-491

- Abecsenarium Bulgaricum 14.212-3.70
 Abicht R. 31.195
 Адријана 95
 Академія Давньо-слов'янська 14
 Академія Наук Київська 76.
 424, Петроградська 32.6.
 160.204, Загребська 40
 Алексѣевъ П. А. 413.4
 Алисовъ М. И. 116
 Амфилохій арх. 21.138.49.
 58.76.205.411.24
 Анастасій св. 123
 Андрониківський мр. 114
 Антиоха Пандекти 173-7.
 372-3 424.6.7.9.30
 Антонинъ (Капустинъ) арх.
 76
 Анфимъ арх. 20
 Аполостол Сліпчанський 403
 Аравія 35
 Арасимович Л. 87.90
 Aretin 74
 Архангельська Євангелія
 1092 р. 15.132-9.352.5.
 405.9.25.7.9.78.9
 Архангельський 159
 Архангелычина 132
 Ассемани Й. С. 33
 Ассемани С. 33
 Ассеманова євангелія 8.10.
 4.25.33-5.62.219.240-3.
 390.7.8.400.2.4.6.8-23.6-9
 Афанасій св. 62.9.126.56.63
 Афон 19.27.42.61.2.6.206.7.
 10
 Баварія 71
 Balzer O. 90
 Барсовъ Ю. 115.23
 Барятинская кн. 422
 Бемъ А. 31
 Бенешевичъ В. Н. 38.9
 Београдський Музей 60
 Берянда П. 411-3
 Berneker E. 401.2.5.22
 Берн 421
 Bertić I. 398
 Биларскій П. 149.50
 Białkowski L. 409
 Бібліотека див. під власною
 назвою
 Білий Сток 27
 Білозерський мр. 115.23
 Білоусово 186
 Блатенське озеро 81.3
 Бобровський М. 27.8
 Бобровскій И. Л. 31
 Бобровскій П. О. 31
 Бобровъ В. 132
 Богдановъ С. 422
 Богемія 81
 Богословія правоучительная
 1751 і 1756 р. 413
 Богословіє І. Дамаскина 48
 Богуанъ-де-Куртенъ 172
 Бодянскій О. 74.115.6.23.63.
 210.2
 Böhme E. 406
 Болгарія 13.9.21.7.9.39.44.
 6.50.84.94.6.135.88
 Болеслав 187.8
 Болеслава монети 380
 Болховитинов див. Евгений
 Большаковъ С. 132
 Боснія 62
 Braune W. 74
 Брєвіарій 1791 р. 398
 Breisacher M. 68.9
 Брик I. 413
 Brückner A. 31.399
 Будиловичъ А. 63.7.83.95.
 131.66-8.71.2.424
 Бузук П. А. 64.6.7.116.34.
 7.9.
 Буличъ С. 412
 Буслаевъ О. 130.72.82.398.
 9.425
 Буслаївський Стихирар 403
 Бычковъ А. 28.31.111.33.
 8.54.5.65.99, його Псав-
 тир 199-201.399.429.83
 Бѣлина М. 193
 Бѣлаевъ И. С. 427.404
 Wajs I. 14.35.430
 Барковицьскій мр. 413
 Варшава 28
 Василій Великий 28
 Василій кн. 141.86.7
 Ватиканська Бібліотека 33
 Veglia 14.68
 van Vijk N. 23.32.8.75.8.
 86.7.90
 Weingart M. 421
 Венгрія 30
 Венеція 68.9
 Веселовська З. М. 413
 Викторовъ А. 68.203.12
 Виленська Публ. бібл. 139.
 141
 Вильня 141
 Віденскій Листки 89
 Відець 62.172
 Віт св. 92
 Владимировъ П. В. 144.65.79
 Войтехъ св. 145
 Волинь 140
 Волковъ Н. 107.12.39.52.79.
 203-5
 Володимир Великий св. 187.
 8.480
 Володимир Мономах 186
 Володимирові монети 379
 Vondrák V. 26.30-2.6.8.44.
 7.63.70-5.8.80.2-5.8.98.
 212.16.395.402.4-7.21-4.
 30.2
 Воскресенскій Г. 138
 Воскресенський Новоеву-
 салімський мр. 115.73
 Востоковъ А. X. 27.30.4.
 72.4.103.4.110.11.15.22.
 30.49.50.62.71.80.2.4.97.
 203.416-20.3.4.30.2
 Вуканова св. 403
 Вячеславъ св. 79
 Галаховъ А. Д. 397
 Галицька св. 405
 Галичина 134
 Hanka V. 27.97.111.50
 Gauthiot 406
 Heilpern A. 482
 Geitler L. 36.7.9.40.1.52.
 69.82.3.95
 Георгієвскій А. П. 407
 Георгієвскій Г. 134.7
 Герман патр. 58
 Герман село 58
 Герцъ К. К. 111
 Гильтебрандтъ П. А. 140.3.
 422.30
 Гильфердингъ А. 48
 Glagolita Clozianus, див.
 Клоція Збірникъ
 Глинскій М. кн. 141
 Гліб кн. 185
 Глубоковскій Н. 158
 Головатий 184.5
 Головацький Я. 398
 Горазд св. 84
 Городещина 27
 Городець писар 191
 Горскій А. 113.23.72.202.3
 Höfler K. 91.2.7
 Грамота див. Кулина
 Гречъ Н. И. 397
 Гринченко Б. 413
 Григор о. 210
 Григорій Богослов 166.399.
 403.27.9, Казання його
 165-72.181.370.1.99.407.
 9.24
 Григорій Великий 79
 Григорій диякон писар 104-
 6.215.6.483
 Григоровичъ В. И. 19.42.
 43.4.7.50.2.61.2.6.176.213
 Гринькова Н. 161.2
 Грунскій Н. К. 21.3.52.74.
 8.9.82.8-91.6.7.403.4.28.
 30
 Грушевський М. 188
 Данія 30

- Далмація 69
Дебърско 89
Дем'янчук В. 123.32
Денкоглу І. Н. 115
Димитрій св. 33
Diels P. 47
Діонісій мт. 485
Добрилова зв. 143.405
Добровський Й. 27.34.74.
122.414
Добрянський Ф. 144
Долобо М. 40.1.207
Домка писар 190.1
Дружинин Я. 104
Дубровський 205
Духай 83
Дурново Н. Н. 17.32.41.86.
90.100.16.24.33.8.9.66.72.
3.7.9.99.203.483
Дювернуа А. 123.33.4.8
Євангелія див. Архангель-
ська, Ассеманова, Вука-
нова, Галицька, Добрило-
ва, Зографська, Марійн-
ська, Мирославова, Мсти-
славова, Никольська,
Остромирова, Погодин-
ська, Реймська, Саввина,
Симонова, Типографська,
Турівська
Євгеній Болховитинів 159.
60.79.80.23.414, його
псалтир 159-62.3.367.99.
400.24.9
Євсевій Струмицький св. 33
Євфимій чернець 202
Евхологій див. Синайський
Єгипет 40
Емауський мр. 145
Епифаній св. 69.408
Епифаній Кипрський 28
Епифаній Славинецький 202
Ернесто 210
Ермитаж 185
Ермолаєв А. 125.86
Ероним св. 68.144
Єрусалим 33.76
Ефрем Сирин 45-7, його Па-
ренесис 45.7
Житєцький П. 412
Життя див. Кондрата, Сав-
ви, Савина, Теклі
Завид писар 133
Загреб 172, Академія За-
гребська 40
Закарпаття 171
Замойський 28, його бібл.
в Варшаві 28
Зарудницький 113
Збірник див. Клоців, Свя-
гослава, Успенський
Звенигородський повіт 115
Зизаній Л. 411, його Лек-
сис 1596 р. 411
Зографська зв. 8.9.14.9-25.
43.52.65.76.8.109.209.10.
19.228-35.96.400-9.23.6-9
Зографські Листки 206-7.
84-9.424
Зографський Кирил. підпис
980 р. 207-10.268
Зографський мр. 19.20.206-8
Іван Дамаскин 48
Іван дак писар 113.4.25.215
Іван ексарх болг. 48.122
Іван Золотоустий 28.68.9
Іван писар 21
Іван Рильський 49
Івер І. 210
Іверський Глаголицький під-
пис 932 р. 210.93.128
Іверський мр. 210
Ізводи 7
Ігнатій кн. 113
Іоанн див. Іван
Іоанія писар 115
Ісара річка 71
Іванов Й. 60.209.12
Ільїнський Г. А. 11.27.32.
41.4-6.9.50.2.3.6.85.90.
151.424.430.84.
Ільїнський 422
Jarosiewicz R. 37
Jireček K. 59
Н. І. 407
К. С. 23.24
Калайдович К. 115.22.62.
76
Калина 82.3
Каминський Ф. 153.5.425.30
Кантемирь А. 422
Капустинь Антонинь 76
Karásek I. 60
Карейський мр. 209
Каринський Н. М. 14.6.23.7.
36.44.90.99.105.6.12.3.24.
41.2.9.54-6.62.73.7.83.262.
3.5.395.402-5.22.7-9.83
Кароль IV 144.5
Карпаття 94.6
Карпов Г. 116.23
Карский Е. О. 27.39.41.53.
5.9.133.5.8.41.59.76.7.83.
6.7.96.7.208.5.401.6.9.24.
7.8.30.84
Катерина II 104.51.85
Катерининський мр. 35.6.8
Катун Гірний 60
Кеппенз П. 160.2.82
Керч 185
Керченська протока 185
Київ 76.104.106.7.13.35.76.
88
Київська Академія Наук 76.
424
Київські Глаголицькі Лист-
ки 10.3.4.21.37.45.54.72.
5-91.6.216.9.310.23.400.2.
4-9.24.7-9
Київ. Дух. Акад. бібл. 76.83
Київщина 154
Кириїан мт. 114
Кирило - Білозерський мр.
115.23
Кирило єрусалимський
патр. 42.114.201.2, його
Науки 201.8.390-1.429
Климент св. 33.74.5.170
Cloze-Клоц П. гр. 68.9
Клоців Збірник 10.4.25.39.
43.54.63.4.68-71.4.219.
300-5.98.400.1.2.4.6-8.14.
23.6.7.9
Книга див. Саввина
Кодекс див. Євангелія, Ру-
кєпис
Козловський М. М. 111
Kolář I. 23.88 [482
Колесса Ол. 99.149.68.70.
Колосов М. 23
Комарович В. Л. 191.5
Кондакар 388.403.26.8.9
Кондаков Н. П. 36.41.244-
5.427
Кондрат св. 179.82.427, Йо-
го Життя 31.179-83.220.
375-6.399.427.9
конкордації 421-2
Конко П. М. 173.5-7
Kopitar V. 27.8.30.4.68.70.
4.162.414.23
Кораблев Б. 208
Корбініан св. 71
Кормча 1262 р. 400
Корнилов І. П. 189
Костантий-Кирило 5.7.10
2.28.84.145
Костантин писар 202
Костантин Болг. і його мо-
литва 402
Копел кн. 81.4
Кочетов І. С. 420
Кочубинський А. 30.37.40.3
Краків 85
Крилов 35.6
Кримський А. 100.16.23.32.
4.70.5.9.407
Krk 14
Кулина бана грамота 1189 р.
220
Кульбакин С. М. 6.11.22.
30.2.41.3.4.9.63.4.7.9.82.

- 3.5.9-91.127.32.406.8.22.
4.30
Куникъ 150
Куприянівські Листки 158-
6.360-3.400.3.25.9
Купріяновъ И. К. 153.96.7
Kurz E. 408
Kurz I. 23.35.408
Кутейніський мр. 412
кѣнигы 410
Кънчевъ В. 58.9
Кърчевъ 185
Лавровскій П. А. 150.65
Лавровъ П. А. 16.27.44.55-
7.74.89.97.154.5.63.206.
7.10.2.406.24.8.30
Ламанскій В. И. 21.23.63.
7.96.7.106.72
Lang P. 307
Ланской Н. С. 112
Лев VII Философ 208
Левченко М. 433
Leger L. 145.9.51.430
Лексикон Беринди 1627 р.
411-3
Лексикон 1722 р. 412
Лексикон 1745 р. 413
Ленин 132
Леонидъ арх. 21.3.35.173.7.
207.9.10.1
Leskien A. 23.32.62.80.
104.12.216.401
Ливан 33
Лимонар 177
Липскъ 62
Листки див. Віденські, Зо-
графські, Київські, Ку-
приянівські, Македонські,
Охридські, Порфирієвські,
Дражські, Рядські, Ун-
дольського, Фрейзинген-
ські, Хиландарські
Loš I. 150.396
Кароль Лотарингський 145
Лука ап. 427
Львовъ Н. А. 185
Любляна 28.180
Люблянська бібл. 28.32
Лапуновъ Б. М. 82.3.8.9.91.
152
Лашенко А. 483
Макарій іг. 208-10
Макарій мт. 197
Македонія 13.4.21.33.4.7.9.
44.50.8.64.9.35.6
Македонський Листок гла-
гол. 10.14.44-7.400.5.24.
7-9, кирил. 10.43-50.209.
264-7.427.30
Мавушевъ 96.7
Малышевскій И. 89
Марійська св. 7-9.14.8.25.
43.51.61-7.82.109.71.215.
219.94-9.897.400.1.2.4.6.
8.9.23.6-8.76.8.83
Марійський мр.61
Masling L. 123
Margulies A. 32
Meillet 32
Металловъ В. М. 78.198.9
Мефодій 5.7.10.2.29.82.4.5.
8.145.403
Микола нотар 210
Микула писар 198
Милетич Л. 59.63.74
Милуковъ П. 58
Мянея 1095 р. 145.88-90.7.
381.403.25.8.9; 1096 р.
142.5.88-9.91-8.7.200.82-
4.403.25.7.9; 1097 р.142.
88-9.93-5.7.385.6.403.25.
9; березнева 203-4, за
червень 205, див. Пута-
тина, Супрасльська
Мировицький В. В. 141
Мирославова св. 403
Михайл арх. 186
Михал писар 198
Миханович А. 19.61.2.6.397
400.83
Мичко писар 133
Міклошич Фр. 30.1.62.6.8.9.
70.4.82.95.110.54.398.413
5-20.482
Милетич Л. 59.67
Milčetić I. 71
Мінщина 139
Миссал 1741 р. 398
Мозирський повіт 139
Молитви врачувальні 37,
Мол. Костантина Бол-
гарського 402
Молитвослов див. Синай-
ський
Монастир див. під власною
назвою
Монети 187-8
моравізма 79-80
Моравія 72.81-5.8.482
Морозовъ Т. С. 116
Москва 114.5.32.7.43
Московська патріарша і си-
нодальна бібл. 44.114.5.
23.56.73.7.190.201.2.
425, типографська бібл.
24.151.89.91.3
Московський історичний му-
зей 115.51.6.73.7.190.1.3
201
Мосх Іван 177
Мочульскій В. Н. 43.52
Мстиславова св. 405
Музей див. Београдський,
Московский, Рум'янців-
ський
Мусинъ-Пушкинъ А.И. 185.
6.425
Мюнхенська бібл. 71
Напис див. Самуїла, Тем-
ницький
Науки див. Кирила еруса-
лимського
Невоструевъ К. 118.23.72.
208
Некрасовъ Н. 131
Несторъ св. 33
Никольська XIV в. св. 6
Никон патр. 115
Ніжинський скарб 187
Новгород 104.7.70.200. Н.
Нижній 143
Новгородська Софійська бі-
бл. 153.96.203
Новоєрусалимський Воскре-
сенський мр. 115.73
Нордквіст 204
Obлак V. 26.30.1.9.70.1.81.
2.9.95.6.7
Обнорскій С. П. 32.159.98.5
Оленко Ів. 28.100.408.13.
29.30
Одеський унів. 42
Октоїх 205
Олександр I 104
Олександр II 19.20
Оленин А. Н. 130.85.6.425
Онисифор чернець 207
Опфим писар 114
Ossoliński J6s. 28
Остріжська Біблія 409
Остріжський К. І. 140.1
Остромир 104.7
Остромирова св. 1056 р. 8-
10.5.8.63.7.103-12.34.8-
43.6.7.53-5.332-42.99.400.
9.17.20.4.6-9.77.9.81.3
Охрида 50.61, Охридські
глаг. Листки 9.14.45.50-
3.268-74.404.5.24.28
П. Ир. 74
Павло ап. 91
Пандекти Антиоха 173-7
372-8.424.6.7.9.30
Паннонія 37.72.83.5.482
Панькевич І. 483
Паллонський 28.150
Парі Л. 150
Парижська бібл. 212
Pastrnek Fr. 14.31.41.81.
4.9.97.151
Páta 406
Патерик див. Синайський

- Пенінський І. С. 180.397
 Перетцъ В. Н. 31
 Петро І 104.45
 Петровская Ю. В. 41
 Петровъ А. 415
 Петроград 28.104.31.71, Петроград. Державна Публ. библ. 20.8.36.104.26.48. 53.60.5.6.80.3.96.205.428, П. Академія Наук 32.6. 160.204, П. Дух. Академія 196
 Писарі ХІ в. див. Городѣвъ, Григорій, Домка, Завид, Іоан, Іонія, Костянтин, Микула, Михал, Мичко, Онфим, Путята, Сава, Яків, Теодор
 Підкарпаття 149.482
 Підпис див. Зографський, Іверський
 Pintar L. 32
 Піон св. 28
 Погодинъ М. П. 100.34.60. 80.2-4.425, його Древле-хранилище 180.3, його Євангелія 205, його Псалтир 403
 Погорьловъ В. 41.6.7.156. 8.9.412.25.30
 Полевой П. Н. 427
 Польща 85.188.410
 Поповъ Н. А. 31
 Порфирій Успенскій арх. 35.6.40.210.1, його Листки 403.28, Псалтир Порф. 862 р. 220
 Почаїв 413
 Прага 145
 Празькі глаг. Листки 10. 4.45.81.3. 5. 90-8. 324-31. 404-6.24.6.7.9.30
 Przegonia Kryński M. Z. 406
 Прейсъ П. 166.213
 Преспа 58
 Прокин св. 144.5
 Псалтир див. Бычкова, Євгенів, Погодинський, Порфирія, Синайський, Слуцький, Толстовський, Чудівський
 Псков 24.143, Псковський св. Духів. мр. 198
 Пустошкинъ 184
 Путата писар 196.7
 Путатина Миняя 195-7.387. 427.9
 Ратнинъ Ал. 115.123
 Raul 36
 Rački Fr. 34
 Регель В. 208
 редакції 7.12.15
 Реймс 144.5, Р. библ. 144, Р. єв. 144-51.358-9.405. 28.79.31-2
 Reynaldis L. 68
 рецензії 7.12.15
 Rešetar K. 213
 Рило гора 44
 Рильський Листок 44-7.260-3, Р. мр. 44
 Рим 33
 Rozwadowski I. 421
 Розенфельдъ А. 123
 Розов В. 99.100
 Росальський М. І. 141
 Росія 154
 Рукопис див. Супрасльський
 Рум'янцівський Московський і Публ. Музеї 53.62.122. 32.7.203.430
 Румянцовъ Н. гр. 115.22
 Сава поп писар 24.6
 Савва археп. 181.95.9.425.6
 Савванитовъ П. И. 111
 Савви св. Життя 100
 Саввина Книга 8-10.7.24-7. 9.82.143.59.213.236-9.395. 400-2.4.5.8.9.23.6.8.9.76.7.
 Савина св. Життя 31 [9.82
 Савинковъ И. 108.11.430.83
 Сазавський мр. 81.5.95
 Самуїл цар 58.9
 Самуїла царя напис 993 р.^а 5.15.58-60.208. 290.1.402. 9.27-9
 Сахаровъ И. П. 425
 Свенціцький І. 116
 Святополк кн. 188
 Святослав кн. 113.6.25
 Святослава Збірник 1073 р. 10.5.8.24.112-24.6.56.8.70. 343-49.399-400.3.7.9.25-8; Збірник 1076 р. 15.8.124. 32.70.81.349-51.99.403.7. 25.6.8; Збірник 1348 р. 403
 Севастійські мученики 60
 Севастьяновъ П. 19.20.210.2
 Северьяновъ С. 32.39.41. 180.423.30
 Сербія 60.2.84
 Середки мр. 24.143
 Sievers E. 75.8.90
 Сигизмунд архикн. 68
 Сигизмунд кор. 141
 Sylvestre de Sacy 150
 Симеон цар 29.42.105.113. 403, Похвала йому 403
 Симеон чернець 207
 Симонова єв. 400
 Симони П. 131
 Симфонія 421-2
 Синай 35.8.9.41.76
 Синайський мр. 427, Син. патерик 177-9.374.425.9, Син. псалтир 10.4.25.36. 8.40.51.2. 63.82. 145. 248-51.401.2.4.6.8.23.6-9. Син. Требник 10.4.25.36-8.51. 52.63.72.3.145.245-7.400-2.4.6.8.23.6.9
 Синаксар 20.1.3
 Синонима Славеноросская 412
 Сліпченський Апостол 403
 Слова див. Науки
 Словаччина 95
 Словники ц.-слов. мови 410-
 Słoiński St. 407.21.2 [25
 Слуцький Псалтир 9.56.7. 388.92.400.5.23.83
 Смирнов А. 131
 Соболевскій А. И. 14.23.6. 7.30.4-8.41.63.7.71.9.85.8-90.98-100.4-7.112. 6.23.5. 131.4.8.42-4. 9.50.65.75.8. 97.203.399.427
 Собрание припадковъ 1722 р. 412
 Соколовъ Д. 414
 Соколовъ Н. И. 139
 Соколовъ П. 414.5
 Солун 12.34
 Спицинь А. 185.6
 Срезневскій В. И. 45.8.56. 7.158.62.5.200.1.422.6.31
 Срезневскій И. И. 14.6.22. 4.6.30.4-7.43.5.7.8.50.2.3. 5-7.66.70.4.6.80. 8.94.6-8. 111.23.30.9.40. 2.3.51.2.4-5.8.62.5.71.2. 6.7.9.82-4.6. 8.95.7.99-201. 3-5. 10-13. 399.415-21.24.6.82-4
 Ст. Л. 422
 старо-слов. мова 10-12
 Старчевскій А. 420
 Стасовъ В. 143.62.76.426
 стихирар 427.8, Ст. Буславський 403, Ст. Финландський 204-5
 Стоянович Л. 61.430
 Стрильбицький 28
 Строевъ П. 150
 Струковъ Д. М. 56.483
 Суворинъ А. С. 420
 Супрасль 27.412
 Супрасльський Рукопис чи С. Миняя 9.15.27-32.46. 9.63.9. 78. 82. 158. 80.1.2. 220-7.399-403.5.6.8.9.23.6. 8.9.482, С. монастир 27

- Сухо 82
Сырку П. 111
Тамань 184.6
Теклі св. Життя 183-4.377-8.427.9
Темницький Напис 60-61. 292
Тимовський Р. 412
Тимофій св. 33
Тимченко Є. 138
Тинецький мр. 85
Тинка 85
Типографська св. 151-2
Тироль 69
Тматороканський камінь 1068 р. 130.84-6.377.425. 6.30
Тматорокань 185
Толстовський псалтир 162-5.368-9.426
Толстой И. гр. 188.431
Толстой Ф. 163
Требник див. Синайський
Трембицький 28
Тридект 69
Тромонинь 426
Тургеневъ А. И. 145
Турів 139-41.3
Турівська св. 139.41.356-7. 400.3.5.27.9
Турція 19
Тучемський С. 430
Україна 116.71.418
Ulaszyn H. 215.409.22
Ундольський В. М. 53, Листки його 10.53-6.276-83. 400.2.4-6.9.24.8.9
Уривки див. Листки
Успенський О. 58.9.430
Услінський Збірник XII в. 400.3
Устав церковний з Кондакарем 197-9
Фанагорія 184
Фелиппа св. 75
Феодора Струмицька св. 33, Солунська 33
Феодорит Киррський 156-8
Филарет мт. 111
Филимоновъ Г. Д. 111.50
Фінляндський Стихирар 204-5
Флоринський Т. 59.89
Фома ір. 207
Фортунатовъ Ф. О. 26.41.6. 7.9.55.63.7.82.105.6.12.54.
Фотій патр. 28
Фрагменти див. Листки
Франкопан І. 68
Францевъ Вл. 151
Франція 144
Фрейзингенські Уривки 5. 71-5.7.8.83.90.212.3.306-9. 404.23.30
Charlier V. 151
Хиландарські Листки 9.42-4. 6.50.140.59.252-9.400.2.4-7.9.23.8.9, X. мр. 42
Ходкевич Ол. 27
Chodynicky K. 409
Хорватія 62.70.84
Хоривська св. 967 р. 220
Хоробрий чернець 71.403
хрестоматія ц.-сл. мови 393-410
Царгород 19.145.207
Cserf 150
Zivier E. 31
Цоневъ Б. 11.21.3.7.32.5.8. 41.4.7.9.50.53.6.9.60.7.71. 75.98.123.210.3.429
Чебань 412
Чернигів 186.7, Ч. гривна 186-7.378
Чернышевский Н. 171
Чехія 81.3.5.94-7
чехизми 93-4
Črnošić I. 35
Чудівський псалтир 156-9. 364-6.425.6.9, Ч. мр. 156
Šafařík P. 22.33-5.52.66. 70.91.3.5-7.166.70.1.82. 211-3.396.7.415.83
Шахматовъ А. 41.91.102.4. 112.6.23.32.4.5.79.81.2. 216.407
Шевыревъ С. П. 113.23
Шимановський В. 125.31.2
Ширскій И. 413
Шипковъ А. С. 414
Шипмановичи 58
Шляковъ Н. 112
Шляпкинъ И. 186
Шницеръ Я. В. 427
Шурф гр. 69
Щепкин В. Н. 8.17.25.6.7. 90.34.5.53.4.5. 80.2.3.8.9. 98.107.112.395.423.9.30
Щербатовъ М. М. 126
Юда 69
Юрій Зограф св. 208
Юр'ївський Новгород. мр. 159
Jagić V.—Ягичъ И. В. 7. 13.4.21.2.3.6.35-8.41.3.7. 50-3.5-7.9.61-7.9.71.5.7. 80.1.3.5-8.90.4.5.8.9.102. 3.18.25.31.41.9-52.4.5.8. 61.2.70.8.82.91.5.209.10. 3-6.8.396.9.400.4.22.3.27. 30-2
Яків писар 190
Ярослав гн. 188, його монети 380
Якимирський 412
Теодоръ писар 201

6

ЗМІСТ.

Передмова	V.
Скорочення	VIII.

I.

Сучасний стан дослідів над інтерекціями .

A. Проблем інтерекції в психології мови	1
B. Інтерекції в порівнюючому мовознавстві	7
C. Інтерекції в українській граматиці	11

II.

Українські інтерекції 18

A. Поділ інтерекцій на підставі їх походження	19
I. Інтерекції первісні	21
II. Інтерекції - новотвори	72
B. Поділ інтерекцій на підставі їх звукової формації	32
1. чисто вокалічні інтерекції	33
2. чисто консонантичні інтерекції	33
3. Інтерекції зложені з вокалів і консонантів	34
a) вокаль + консонант	34
b) консонант + вокаль	34
c) вокаль + консонант + вокаль	36
d) консонант + вокаль + консонант	36
4. кількаскладові інтерекції	42

С.	Принципи словотвору інтерекцій . . .	42
І.	Принципи словотвору первісних інтерекцій .	42
А.	Принципи словотвору первісних інтерекційних формацій	42
1.	Інтерекції з односкладовим пнем . .	42
2.	Інтерекції утворені формансами . .	44
а)	пень + -и	44
б)	пень + -у	45
с)	пень + -иць, -иць	46
д)	пень + -а	47
е)	пень + -іль	47
3.	Інтерекції утворені простягненням .	47
а)	— л — простягнення	48
б)	— р — простягнення	48
с)	— г — простягнення	49
4.	Інтерекції утворені здвоєнням-повторенням	54
а)	повна редуплікація односкладових інтерекцій	54
б)	повна редуплікація двоскладових інтерекцій	58
с)	кінцева повна редуплікація двоскладового пня	59
д)	частинна редуплікація односкладових інтерекцій	59
е)	потроєння односкладових пнів .	60
ф)	редуплікаційні форми із змінним консонантизмом	60
5.	Інтерекції утворені композицією . .	62
В.	Звукові зміни пнів первісних інтерекцій .	63
1.	зміни консонантизму	63
2.	зміни вокалізму	64
а)	зміни квантитативні	64
б)	зміни квалітативні	64

II. Принципи словотвору інтерекцій-новотворів . 67

A. Принципи формацій інтерекційних новотворів 67

1. Інтерекції новотвори з односкладовим пнем 68
2. Інтерекції новотвори утворені формансами 68
  - a) пень + -иць 68
  - b) пень + -ю 68
  - c) пень + -а 69
3. Інтерекції новотвори утворені редуплікацією 69
  - a) повна редуплікація односкладових інтерекцій 69
  - b) повна редуплікація двоскладових інтерекцій 70
4. Інтерекції-новотвори утворені композицією 70

B. Звукові зміни пнів інтерекцій новотворів

D. Роля інтерекцій у формантичному словотворі 71

I. Роля первісних інтерекцій у формантичному словотворі 71

A. Первісні інтерекції пнями формантичного словотвору 71

1. Інтерекції з односкладовим пнем . . 72
2. Інтерекції утворені формансами . . 73
3. Інтерекції утворені простягненням . 73
  - a) — л — простягнення 74
  - b) — р — простягнення 74
  - c) — г — простягнення 74
  - d) пень + простягнення 74

4.	Інтерекції утворені редуплікацією	77
a)	повна редуплікація односкладових	77
b)	кінцева повна редуплікація дво- складових інтерекцій	78
c)	частинна редуплікація односкла- дових пнів	78
d)	потроєння односкладових пнів	78
5.	Інтерекції утворені композицією	79
B.	Зміни вокалізму й консонантизму пнів формантичного словотвору	79
1.	зміни консонантизму	80
2.	зміни вокалізму	80
3.	наклін до метатези	81
II.	Роль інтерекцій-новотворів у формантичній словотворі	82
III.	Загальна увага до словотвору дієслів	82
1.	— <i>кати</i> ;	83
2.	— <i>їкати</i> ;	84
3.	— <i>гикати</i> , - <i>ликати</i> ;	85
4.	— <i>отати</i> , - <i>отіти</i> ;	85
5.	— <i>онутти</i> , - <i>енутти</i> ;	87
6.	— <i>хнутти</i> ;	93
7.	— <i>анити</i> , - <i>унити</i> ;	93
8.	— <i>орити</i> ;	95
9.	— - <i>(и)нькати</i> ;	96
10.	— <i>цювати</i> ;	96
11.	— <i>сати</i> ;	97
12.	— <i>осити</i> , - <i>озити</i> ;	97
13.	— <i>елити</i> ;	98
14.	— <i>уляти</i> ;	98
15.	— <i>юкати</i> , - <i>якати</i> , (<i>-ікати</i>);	99
16.	— <i>пати</i> ;	100
17.	— <i>гати</i> ;	100
18.	— <i>мотати</i> ;	100
19.	наклін до контамінацій	101

Е.	Семазіологія інтерекцій	102
1.	Вирази імпульсивні	103
2.	Вирази репульсивні	106
3.	Вирази компульсивні	113

III.

Інтерекції а дитяча мова	116

IV.

Висліди праці	121
1. інтерекційна сфера	121
2. висліди для української граматики	127
3. замітка до методи етимології	129
4. висліди для порівнюючої індоевропейської гра- матики	132
5. замітки до праці Schwentner-a	134
6. замітка до методи навчання мови	136

V.

Матеріал	139
А.	139
Б.	141
В.	147
Г.	148
Г.	153
Д.	154
Е.	157
Ж.	157
З.	158
І.	158
Й.	158
К.	158

Л.	163
М.	165
Н.	166
О.	167
П.	167
Р.	171
С.	171
Т.	174
У.	189
Ф.	179
Х.	180
Ц.	184
Ч.	187
Ш.	190
Щ.	194
Я.	194

7-8

ЗМІСТ ПРАЦІ.

Частина перша:

ПОВСТАННЯ ПЕРЕКЛАДІВ СВ. ПИСЬМА НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ Й ПОВСТАННЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ	Стор. 5-143.

I. Релігійні рухи яно причина повстання перекладів св. Письма на живу мову	5-19.

Зносини України з Заходом 5-8. Українсько-чеські стосунки 6. Релігійні рухи: катарів 8, альбігойців 8, вальденсів 9, доктардів 10, Джон Віклеф 10, рух в Чехах 11, Іван Гус 12, поширення гуситства на схід 13. Перші переклади польські 13. Підноситься значіння живої мови 14. Гуманісти 14. Алігієрі Данте 15. Реакція проти латини 15. Друкарство 16. Католицька церква й релігійні рухи 16-18. Література 18-19.

II. Реформація й переклади св. Письма	19-32.

Ідея св. Письма в живій мові 19. Мартин Лютер і його переклади 21. Жан Кальвін 22. Ульріх Цвінглі 23. Вільям Тиндаль 23. Реформаційні рухи й переклади св. Письма в Італії, Іспанії, Греції, Литві 24, Чехії 24-26, у словаків і лужичан 26, сербів і хорватів 27, словінців 27, в Московській Русі 27, Румунії 28. Рим проти живої мови 29 Вплив релігійних рухів на повстання перекладів св. Письма на живій мові 30-31. Література 31-32.

III. Реформація в Польщі	32-47

Поширення реформації в Польщі 32. Причини її 32. Королева Бона 33. Боротьба магнатів з духовенством 34. Реформація на Литві 35. Антитринітарство 35. Нові переклади св. Письма 36. Новий Завіт Яна Секлюціана 37-38. Берестейська Біблія 38-40. Біблія Симона Будного 40, Новий Завіт Мартина Чеховича 40. Видання Шарфенберґера 40-41. Біблія Яна Леополіти 41. Біблія Якова Вуйка 41-42. Переклади Псалтиря 42. Вплив реформації на розвиток польської літературної мови 42-43. Ідея живої мови в костелі 43-45. Література 45-47.

IV. Реформація на Україні	47-59

Вплив релігійних рухів в Європі на Україну 48-49. Давні релігійні рухи на Україні: стригольники 49, бичовники 49-50, жидівствующі і їх переклади 50-53. Реформаційний рух на Україні 53. Соцініанство 54. Захоплення україн-

ської інтелігенції реформаційними рухами 54-55. Чи глибокий був цей рух 55. Наслідки руху 56. Переклади св. Письма на українську мову 56-57. Жива мова в Церкві 57-58. Жива українська мова стає мовою літературною 58-59 Література 59.

V. Католицька реакція . . . . . 60-67.

Запад католицької Церкви в Польщі 60. Єзуїти в Польщі 60-61. Боротьба з протестантами 61-62. Падіння реформаційного руху 62-63. Ставлення єзуїтів до перекладів на живу мову 63. Нищення перекладів 64. Боротьба єзуїтів з православними 65-66. Окатоличення української інтелігенції 65-66. Література 66-77.

VI. Церковний рух на Україні в XVI-м віці . . . . . 67-72.

Запад православної Церкви 67. Початок церковного руху 67-68. Заведення нового стилю 68. Церковні братства 68-69. Пізні боронять свою Церкву 69. Друкарство 69. Поглиблення церковного руху 70. Переклади св. Письма 70-71. Література 71-72.

VII. Жива українська мова в церковних книжках і в церкві за XI—XVI віки 72-80

Незрозумілість церковної болгарської мови 72-73. Перша церковна вимова 73-75. „Руські“ переклади в Херсонесі в 861 р 73-74. Оживлення церковних книжок перекладами незрозумілих слів 76-77. Переклади церковних книг в XV-м віці 77-78. Глоси 78. Проповідь 78-79. Проповідники розпочинають перші переклади св. Письма 79. Цитати з св. Письма в українських проповідників 80.

VIII. Чому мова українська не стала мовою богослужбовою в XVI-м віці . . . . . 81-85.

Католицька реакція 81. Ц.-сл. мова стає ознакою „руської“ народності 81. Московські емігранти на Волині і їх впливи 82. Іван Вишенський проти живої мови в Церкві 82-83. Доля реформації на українських землях 83. Боротьба православних з протестантами 83-84. Наслідки вигнання живої мови з Церкви 84-85.

IX. Церковно - слов'янська мова в Литві та Польщі за XV—XVIII віки. . . . . 85-109.

Рідна доля ц.-сл. мови у слов'янських народів 85-87. Чужинність ц.-сл. мови на Україні 87. Вплив живої мови на ц.-сл. мову в XI—XIV вв. 88. Вплив церковних рухів в Європі на Україну 89. Ідея живої мови в літературі 89. „Руська“ мова XV-го віку 89-90. Жидівствующі 90. Гуситство 90. Зменшення знання ц.-сл. мови в XV віці 90-91. Реформаційний рух XVI-го ст 91. Жива мова в церкві 92. Праця єзуїтів на Україні 92-93. Свідчення, що в XVI м ст. забувають або й не знають ц. сл. мови: Скорини 93, А. Курбського 93-94, В. Титинського 94, Гр. Ходкевича 95, В. Негаєвського 95, Міховіти 96, Гозія 96, Петра Скарги 96-97. Українська мова в Церкві 97. Ц.-сл. мову звуть болгарською 98. Консервативна партія XVI в. боронить ц.-сл. мову 98-100. Заложення шкіл 100. Підручники ц.-сл. мови 100-101. Вплив Остріжської Академії 101. Скарги на захват знання ц.-сл. мови в XVII віці 101-103. Оборона ц. сл. мови 103. Нові підручники 104. Ц.-сл. мова в Церкві уніатській 104-105. Введення до

Церкви народньої мови 105-107. Гіркий стан знання ц.-сл. мови в XVIII ст. 107-109

X. Українська літературна мова XI—XVI століть . . . 110-143.

Болгарська мова—літературна мова на Україні 110-111. Це мова нам чужа 111-113. Зшпелення й зміцнення ідеї, що літературною мовою може бути тільки мова церковна 113. Жива мова в XI ст 114. Церковна вимова вдавнину 115. Народня й літературна мова вдавнину 115-116 Ц.-сл. мова XII—XIII віків 116-117. Мова канцелярісна 117. Вплив татарського наїзду 117-118. Україна під Литвою 118 Польські впливи 119. „Руська“ мова XV-го віку 120-121. Значіння актової мови в історії розвитку української літературної мови 121-128. Актові книги 122-125. Правні кодекси 123. Мова актових книг і її значіння 125-127. Мова молдавських актів 128. Повстання нової літературної української мови під впливом реформації 128-129. Зміна поглядів на „просту“ мову 129-130. Кальвінські видання С. Будного і їх значіння 130-131. Нові погляди на „просту“ мову серед української інтелігенції 131-133, шанування й оборона цієї мови 133-134. Значіння апостазії української інтелігенції в житті літературної мови 134-135. Зміст „простої“ мови 135. Відношення польської влади до української мови 136-138. Мова королівських канцелярій 137-138. Значіння Галичини в утворенні української літературної мови 138-141. Північно- й західно-українська основа в новій українській літературній мові 140-141. Література 141-143.

Частина друга:

КРЕХІВСЬКИЙ АПОСТОЛ 1560-х РОКІВ . . . 144-211.

1. Опис пам'ятки . . . . . 144-158.

Знайдения КА 144. Вихідний лист 145-147 Формат 147. Вкладний запис 147. Папір і опис філігранів 147-149. Письмо КА 149. Палеографічний опис основного письма КА 149-152. Форма винесених літер 152-154. Чорнило й цинобра 154. Прикраси 154. Зшитки, лінування їх 154. Письмо поясень на маргінесах 154-155. Виправлення й приписки 155. Оправа 155. Дата на оправі 156. Зміст пам'ятки 156. Історія Крехівського монастиря 157-158. Коли КА принесено до Крехівського монастиря 158.

2. Переклад і його автор 158-175

а. *Джерело польські* 158-169. Біблія польська 1563 р. або джерело КА 159-160. Як перекладчик КА ставився до свого оригіналу 160-162. Поділ на розділи й вірші 162. Глоси й пояснення 162-164, джерело їх 164-165. Відступлення від оригіналу 165-166. Друге джерело — Новий Завіт 1556 р. 166-168. Заголовки Листів 168-169.

б. *Джерело церковно-слов'янське* 169-171. Ц.-сл. текст був постійно під рукою в перекладчика 169-170. Порядок Листів в КА — православний 170. Протестанти поважали ц.-сл. тексти 170-171.

в. *Інші джерела* 171-173. Чи знав перекладчик КА грецьку 171-172 та італійську мову 172-173. Користався з перекладів Фр. Скорини 173.

г. *Хто був перекладчик КА* 173-175. Освіта перекладчика 173. Його батьківщина 174. Літературна школа 174. Чому КА не видрукувано 174. Модернізація тексту 175.

3. Виправлення текстів . . . . . 175-194.

Приготовлення праці до друку 175. Письмо виправлень 176. Автор виправлень—перекладчик 176-177. Характер виправлень 177-178. Виправлення за ц.-сл. текстом 178-179, за польським 179, відступлення від оригіналу 180. Додатки пропущених слів 181-182, інші виправлення 182-183. Ц.-сл. оригінал, за яким правлено КА 184-185, уривки з нього 185-191. Поправлення третьої руки 191-194. Виправлення за Новим Заповітом М. Чеховича 193. Кальвінські виправлення 193-194.

4. Ознаки кальвінізму в Крехівському Апостолі. . . . . 194-200.

Кальвінські виправлення 194-195. Виступає проти шанування церков 195, образів 195, проти ченців та священників 195, проти молитов святым 195. Папа—антихрист 196-198. Нападки на римський клир 198-199, відпуст, чистилище 199. Кальвінські виправлення 199-200.

5. Лист ап. Павла до Лаодиніян. . . . . 200-206.

Письмо Листа 200, напір, філігрань, правопис 201. Значіння цього апокрифу, як єдиного в кириліській літературі 201. Історія Листа 202. Зміст його 202-203. Джерело нашого перекладу 203. Література 203. Передрук Листа 204-206.

6. Значіння КА як пам'ятки української мови. . . . . 206-211.

КА і Пересопницька Євангелія 206-207. Великий розмір пам'ятки 207. КА і Новий Завіт В. Негалевського 207. Мова укр. Учительних Євангелій 207. Жива мова КА 208. Значіння досліді мови КА 208. Мова КА — північно українське наріччя 208-209. Значіння КА, як пам'ятки української реформації 209-210. Чому КА не видрукувано. Вік нашої пам'ятки—1560-ті роки 210-211.

Частина третя:

МОВА КРЕХІВСЬКОГО АПОСТОЛА. . . . . 212-518.

1. Правопис Крехівського Апостола . . . . . 213-224.

Правопис українських пам'яток XVI-го віку 213-214. Традиційність правопису 214. Південно-слов'янські правописні риси: 1. Відсутність йотації 215-216; 2. уживання Ъ замість Х 216-218; уживання наєрика ' та Х 218. Внесення букв в КА 218-220. Буква и 220. Букви Ѡ 220, е-е 220, Ѣ, Ѥ 221, Ѧ-Ѧ 221, Ѩ, ѩ 221. Надрядкові значки 221-224. Придиш, и-й 223-224. Правопис КА в порівнянні з правописом його польського оригіналу 224.

2. Білоруські правописні ознаки в українських пам'ятках XV—XVII віків. . . . . 224-252.

„Руська“ мова і її правопис 224-225. КА як джерело для досліді правописних „білоруських“ ознак 225.

а. „Руська“ мова XV-XVII століть 225-235. Інкorporація України до Литви 225-226. Мова литовських канцелярій 226, Українські елементи в цій мові 226. Назва „русська“ мова 226-227. Спільність українсько-білоруського культурного життя 227-229. Розрізнення пам'яток білоруських від українських

229-230, суб'єктивність цього розрізнення 230. Теорія про білорусько-українське койне 231, її слабкі місця 231. Чи вимовляли так як писали 231-232. Українська й білоруська церковна вимова 232-234. Дві головні риси правопису виленських канцелярій 235. Назви мови XVI ст. 235-236. Література 236.

б. *Історія* нь 236-247. Для перекладчика КА нь це і 236 237 Чуже і передається через нь 237. Уживання и зам. нь 237 і навпаки 238. Ненаголошене нь в КА передається через е 238-246, це риса не тільки білоруська, але й північно-українська 238. Поплутання нь з и 239, е з нь 239-240, поплутання нь-и-е в однім слові 240. Написання нь-и-е в формах 241-244. Ненаголошене нь постійно передається через е 244-246, необхідність брати давній наголос при дослідях цього явища 245. Уживання нь-е як діалектологічна риса перекладчика КА 246. Дрібні явища з історії нь 246-247, нь-я 246-247, нь по р 247, форми: рѣч і реч, телесный, утекати, ели, ехали 247.

в. *Уживання* я-е 248-251. Зміна ненаголошеного я за е більше північно- й західно українська риса, ніж білоруська 248-249. В КА під наголосом маємо я, без наголосу е 249 256, це діалектологічна риса перекладчика КА 250. Поплутання я-е 250-251. Загальні висновки про розрізнення білоруських і українських пам'яток 252.

І. ФОНЕТИКА.

§ 1: Цінність фонетики КА 252. Боротьба ц.-сл. правописної традиції з живою українською мовою 253. Фонетика перекладчика КА — північно українська 253.

1. Голосні звуки (вокалізм). 253-276

§ 2: Зміна о, е в новім закритім складі 253-261. Істота процесу зміни 254, питання про здовженність та дифтонги 254, вплив наголосу 255, звуки у, ю на місці о, е 255, поширеність цієї зміни 255. Як вимовляли писаний текст в XVI-м віці 255-256. Приклади наголошених у, ю на місці о, е в КА 256 257; у, ю в ненаголошеним складі 257-258; нь в закритім складі 258. Давні приставки до, по, ото, надо, подо, зо, обо, во, розо 258-259. Зміна о, е на у, ю в молдавських грамотах 259-260. Остання література 260-261. § 3: Повноголосні форми в КА 261-262. Відсутність ц.-сл. форм 262. Чехизми та положізви 262. § 4: Праслов'янські сполучення *ог, *ол 262 263. § 5: Другий повноголос 263. § 6: Звук е 263; с та е 263. § 7: Зміна е на о 263-265. § 8: Початкові ІЄ-О 265. § 9: Зближення вь-у 265-267. § 10: Прийменник уь 267-268; уь озеро чи у возеро 267-268. 11: Зближення артикуляції ы та и 268-270. Церковна вимова ы-и 269. Уживання ви- зам. вы- 269. Форми: Давид, тисяча 269. Поплутання нь-и 270. § 12: Звуки ы та и перед j 270. § 13: Зміна о на а 270-271. § 14: Зміна о на а в verba iterativa 271. § 15: Зближення ненаголошених о-у 271-272. § 16: Зближення артикуляції е-и 272. § 17: Давнє рѣ поміж приголосними 273. § 18. Давнє сѣ 273. § 19: Сполучення зи дає ы 273. § 20: Приставне і 274. § 21: Зникнення початкового і 274. § 22: Відпад кінцевого голосного 274. § 23: Вставлення о 275. § 24: Носові звуки 275. Як в КА передаються польські носові звуки 275 § 25. Зникнення зредукowanego и 275. § 26: Наголос в XVI віці 275-276.

2. Приголосні (консонантизм) . . . . . 276-299.

§ 27: Диспалаталізація приголосних 276-278. Чи е, и палаталізують приголосну 277. Коли палаталізуються приголосні 277-278 § 28: Звук р 278-279.

Поплутання *ры-ри* 279. § 29: Губні звуки *б, п, в, м* 279-280. § 30: Звуки *ж, ч, ш, щ* 280. § 31: Звук *ц* 280-281. § 32: Звук *дз* 281. § 33: Задньоближіві *г, к, х* 281-282, відсутність *гм, км, хм* 281-282. § 34: Звук *л* 282. § 35: Тверде *н* 282. § 36: Зміна звуків *г, к, х* перед передньорядними голосними 282-283. § 37: Сполучення *ск* перед *і* 283. § 38: Сполучення *dj* 283. § 39: Сполучення *tj* 283-284. § 40: Зміна *л* на *в* в дієприкметниках минулого часу 284-285, вплив традиційного письма 285. § 41: Епентетичне *л* 285-286; форми без епентези 285-286. § 42: Сполучення губних звуків з преїотованими голосними 286-287, уживання *ъ, ь* чи аюстрофа 286-287, приставки *з* та *од* 287. § 43: Поплутання *ч-щ* 287. § 44: Зміни *і* 287-288. § 45: Прийменники *з* та *с* 288-289; приставки *с, з, рос, роз, из* 288-289. § 46: Зміна сполучення *цьс* на *ц* 289, *жс* на *з* 289, *щс* на *с* 279, *тьс* на *ц* 289, *дъс* 290. § 47: Зміна *от* на *од* 290. § 48: Зміна *д* на *т* і навпаки 290. § 49: Зміна *зи* на *жи* 290-291. § 50: Зміна сполучень *кт, кр* на *хт, хр* 291. § 51: Кінцеві приголосні 291, українське *sandhi* 291. § 52: Зникнення приголосних в слові 291-293, сполучення *зп, стп* 291-292, *стц, рдц, стл, стк* 292, *лн, лв* 292, *зр* 292, давні *въс, въз* 292, *сятий* 292, *да, тл* 292-293, *належати* 293, *-изна* 293. § 53: Протетичне *в* 293-294, у возеро чи ув озеро 293-294. § 54: Звук *і* 294-295, редукція і та його зникнення 294-295. § 55: М'якість приголосної перед м'якою приголосною 295-296, закінчення *-ський, -цький, -зький* 295, *-ство, -цтво* 296, *-сть* 296.

II. МОРФОЛОГІЯ.

§ 55: Словотвір 296. § 57: Зложені слова 297. § 58: Старше значіння деяких слів в КА 297-300.

I. РЕЧІВНИК.

1. Речівники в українській літературній мові XVI-го ст. . 300-312.

§ 59: Творення речівників в повій українській літературній мові 300-303, джерела їх: народна мова 300, церковно слов'янська 301, польська 301, вплив церкви 301-302, проповідництво 302, Учительні Євангелії 302, актова мова 302-303. § 60: Речівники мужеського роду 303-304. § 61: Речівники жіночого роду 304. § 62: Речівники на *-ость* 304-305. § 63: Речівники середнього роду на *-не* 305 чи *-нс* чи *ньс* 306, писання *-с* в кінці подібних слів 306, наголос в цих формах 309, слова на *-иння* в лемківській говірці 308. Слова на *-те* і др. 309, на *-енство* (чехізми) 309, *-ство, -цтво*, *цтво* 309-310. § 64: Рід слів 310-312. Зміна роду в давніх словах на *-ь* 310. Рід слів *чуд, висоп—виспа, оболон, запис, євангелія, устава* 310, *потвар, королева, пїснь* — *пїсня, постель, зверз* 311. § 65: Слова муж. роду на *-ця* (зам. *-ець*) 311, на *-а* 311. § 66: Наголос в речівниках 312.

2. Відміна речівників в українській літературній мові XVI-го ст. 312-315.

§ 67: Речівникові основи 312. Вплив одних основ на другі 312-313. Боротьба *й-о* основ 313, *і-ю* основ 313 і др. Таблиця первісних речівникових закінчень 314. § 68: Мужеський рід, боротьба *й-о* основ 313-314, багатство форм *й* основ в українській мові 313-314. Боротьба *і-ю* основ 315. § 69: Жіночий рід 315. § 70: Середній рід 315.

3. Речивникові форми в однині . . . . . 316-328.

§ 71: Родовий відмінок о основ на -у, -ю 316, на -а, -я 316-317. Слова жнець, Ісус 317. § 72: G¹ слів сер. роду на -не 317-318 і др. 318. § 73: G¹ а основ 318. § 74: G¹ і основ 319. § 75: Давальний о основ на -ови 319, чи -ові чи -ови 319, закінчення -у 319-320, поплутання цих закінчень 320. § 76: D¹ в середнім роді 320-321. § 77 D¹ а основ 321. § 78: D¹ і основ 321. § 79: Знахідний відмінок о основ 321. § 80: A¹ а основ 321. § 81: Зовний відмінок о основ 321-322. § 82: V¹ а основ 322. § 83: V¹ і основ 322. § 84: Орудний відмінок о основ 322, jo основ 322. Диспалаталізація кінцевого -ж 323. Наголос 323. § 85: Ab¹ слів на -не і подібних 323, в середнім роді взагалі 323. § 86: Ab¹ а основ 323-324. § 87: Ab¹ і основ 324. Чи -остю чи -остю 324. § 88: Місцевий відмінок о основ 324-325, L¹ jo основ 325, поплутання закінчень 325-326. § 89: L¹ о, jo основ сер. роду 326-327, боротьба закінчени о-й основ 326-327. § 90: L¹ а основ 327-328. § 91: L¹ і основ 328.

4. Речивникові форми в множині . . . . . 328-342.

§ 92: Називний відмінок о основ муж. роду 328-331, закінчення -и-и-и 329, -и по і, к, х 329-330, -ове, -еве 330, -яне, -яны 331. § 93: N³ а основ 331. § 94: N³ і основ 331. § 95: N³ V³ A³ о основ сер. роду 331. § 96: A³ о основ муж. роду 331. § 97: A³ а основ 332. § 98: V³ о основ 332, -ове 332. § 99: Родовий множини о основ муж. роду -ов, ев 332, jo основ на -ей, -ий 332 333, -ян 333, -ув, -юв 333. Давня форма на з 333. § 100: G³ о основ сер. роду 334. § 101: G³ і основ -ей, -ий 334. § 102: G³ а основ 334-335. § 103: Давальний множини 335-338. Боротьба а-о основ 335-336. Закінчення D³ о основ -ом, -ем 336-338. § 104: D³ о основ середнього роду 338. § 105: D³ а основ 338. § 106: D³ і основ 338. § 107: Місцевий множини о основ муж. роду 338-340. Боротьба й-о основ і закінчення -ох, -ех, -іх 338-340. § 108: L³ о основ сер. роду 340. § 109: L³ і основ 340. § 110: L³ а основ 340. § 111: Орудний відмінок о-jo основ 340-342. Закінчення -и, -и, -и 340-341, -ами 342. § 112: Ab³ о основ сер. роду 342. § 113: Ab³ а основ 342. § 114: Ab³ і основ 342.

5. Двійня та слова без однини. . . . . 342-344.

§ 115: Двійне число 342-343. Рештки його в XVI ст. в N² A² G² і Ab² речивників 343. Заступлення N² через N³ 343. § 116: Слова без однини 344, іх G³ 344.

II. ЗАЙМЕННИК.

§ 117: Склад займенників 344. § 118: Форми особового займенника 344. § 119: Появлення и на початку займенника 344-345. § 120: Форма еи 345. § 121: Займенники сей, ся, се, сесь 345. § 122: Займенники хто, што, що 345-346. § 123: Займенник увесь 346. § 124: Зміна прикметникових займенників на -ий, -ій 346 347. § 125: Ни- в займенниках.

III. ПРИКМЕТНИК.

§ 126: Склад прикметників 347. § 127: Закінчення -ий, -ій 347. § 128: Редукція кінцевого -й в N¹ прикметників 347-348. § 129: Закінчення гий, -кий, -хий 348. § 130: Прикметники походження та приналежності 348. § 131: Небес-

ний і небеский 348. § 132: Закінчення -ий і -ній 348-349. § 133: Кажний, каждый, кождый 349. § 134: Наголос в прикметниках 349. § 135: Закінчення N¹ сер. роду о-є, -о, -еє, -е 350. § 135: G¹ на -ого, -его 350. § 137: Відсутність -аго 350. § 138: G¹ жін. роду 350. § 139: Речивникові форми G¹ 350-351. § 140: D¹ 351. § 141: A¹ 351. § 142: Ab¹ 351. § 143: L¹ 351-352. § 144: N³ на -ий, -ий, -и, -и 352-353. § 145: G³ L³ на -их, -их 353. § 146: D³ на -им, -им 353. § 147: Ab³ на -ими, -ими 353. § 148: Вищий ступінь на -ьший 353, -йший 353 354. Наголос 354. § 149: Найвищий ступінь на най-, на- 354-355, Наголос 355.

IV. ЧИСЛІВНИК.

§ 150: Числівники кількості, порядкові, часткові і зложені 355. § 151 Відміна числівників кількості 356. § 152: Відміна числівників порядкових і др. 356 357.

V. ДІЄСЛОВО.

§ 153: Склад дієслів 357. § 154: Дієменники на -ти і -ть 357-358, -ти 358. § 155: Дієменники на -чи 358-359. § 156: Pr 2¹ на -ш 359. § 157: Pr 3¹ на -ть, -т 359, -е 360, -а, -я 360. § 158: Pr 1³ на -мо, -м 360. § 159: Pr 2³ на -те 360. § 160: Pr 3³ на -ть, -т 361, на -ет зам. -ят 361. § 161: Перегляд дієслів КА 362. § 162: Група I: дієменники з наголошеним суфіксом а 362-363. § 163: Дієменники з ненаголошеним зниклим а 363-364. § 164: Група II: суфікс и 364, зміни в дієсловах 365. § 165: Група III: суфікс н(і) 365, зміни 366. § 166: Група IV: суфікс ну 366. § 167: Група V: суфікс -ов, -ев 366, у зам. -ов в формах 366-367, -ов в дієприкметниках 367-368. § 178: Дієслова на -овати, -увати 368-369. § 169: Дієслова з -ов- зам. -у- 369. § 170: Дієслова на -чи, -ив перейшли до групи -увати 369. § 171: Група VI безсуфіксальна 369-370. § 172: Быти—бути 370. § 173: Займенник -ся в дієсловах 370. § 174: Приказовий спосіб 2¹ 370-371. § 175: Imprt. 1³ на -мо 371-372. § 176: Imprt. 2³ на -йте, -ять 372, -те 373. § 177: Imprt. з нехай 373. § 168: Зміна г, ж в Imprt. 374. § 179: Форми минулого часу 374-382, дієприкметник на -ль, -ла, -ло 374-375, зникнення -л 375. § 180: Минулий довершений (perfectum) 375-377, допоміжні дієслова еси-м, еси-єсь, есмо, есте 375-376, естесми, естєсь, естєсьмо, естєсьте 376-377, особовий займенник в цих формах 377. § 181: Давноминулий час 377-379, його значіння 378. § 182: Аорист та імперфект 379-382, заступає їх перфект 379-381, залишки аориста в КА 381-382, аорист в молдавських грамотах 382. § 183: Умовний спосіб 382 384, аби дієприкметником на -а 384. § 184: Час будучий 384-387, будучий на -му 335-386, повстання цієї форми 386-387, будучий доконаний 387. § 185: Многократні дієслова 387-383. § 186: Дієслова з приставкою у- 388. § 187: Відсутність двійного числа дієслів 388.

VI. ПРИСЛІВНИК.

§ 188: Склад прислівників і їх походження 388-389, запозичення з польського 389-390. § 189: Прислівники на -нє 390 391. § 190: Прислівники на -є 391. § 191: прислівники на -о 391-392. § 192: Творення прислівників 392-393. § 193: Зложені прислівники 393. § 194: Деякі прислівники 393. § 195: Прислівники з по- 393. § 196: Вищий ступінь прислівників 393-4.

VII. ПРИЙМЕННИК.

§ 197: Склад прийменників 394, прийменники — полонізми 394 395, ку, през 394. § 198: Прийменники: з, с, од, к—до, для, д'ля 395. § 199: Прийменники: кроз, мимо, надто, над, окром, кром, опроч, подлі, край, м'сто, берег 396. § 200: Прийменник *по* з *L'* 396-397. § 201: Прийменники на -о 397 § 202. Прийменник тісно зв'язаний зо своїм словом 397.

VIII. ЗЛУЧНИК.

§ 203: Склад злучників 397; кольбек 398.

III. С К Л А Д Н Я.

§ 204: Складня XVI в. 399, боротьба традиційних форм з живою мовою 398, вивчення історії складні 398-399. Складня КА 399.

1. Речення просте.

§ 205: Про *є* і *суть* 399-401. § 206: Допоміжне дієслово *єси* 401. § 207: Іменикова частина зложеного присудку 401-405, зміна називного предикативного на орудний 401-403. § 208: Дієприкметниковий присудок в безпідметових реченнях 405-407, дієприкметник на -но, -то 405, уживання *было*, *буде* при цих формах 406-407. § 209: Присудок—дієприкметник на -ло 407. § 210: Дієприкметниковий присудок в підметових реченнях 407-408, нерозрізнення підметових і безпідметових форм в середнім роді 407-408. § 211: Орудний відмінок в безпідметових реченнях 408-410, конструкція з *от* 409. § 212: Конструкція з *через* 410-411. § 213: Подвійне заперечення 411, його відсутність 411.

2. Речення зложене.

§ 214: Зв'язка в прикметникових реченнях: *который*, *який*, *што*, *хто* 412 дієприкметник на -чий 412-413. § 215: Місце зв'язки *який*, *который* при речівнику 413. § 216: Місце підмета в часових та причинових реченнях 413-414, підмет в побіжнім реченні по дієприслівнику 414. § 217: Замірові побіжні речення 414-415, форми зо злучником і без нього 414-415. § 218: *Dativus absolutus* 415-416. § 219: *Accusativus cum infinitivo* 417-419. § 220: Злучники в простих і зложених реченнях 419-423: *а*, *абы*, *абихмо*, *або*, *аж* 419, *але*, *ані*, *ач*, *ачей*, *бы*—*аби*, *бо*, *будь*—*будь*, *если*, *же* 420, *зась*, *іж*, *і*, *коли*, *ли*, *невже*, *ні*, *ніж*, *однак* 421, *одно*, *ото*—*а ото*, *пак*, *притом*, *скоро*, *так*, *таки*, *теж*, *тим*, *хоть*—*хотя*, *через*, *чи*, *чим*, *чому* 422, *што*, *яко* 423. § 221: Беззв'язкові побіжні речення 423.

3. Частини мови.

§ 222: Прикметник приналежности 423-425. § 223: Повна й скорочена форма прикметників 425-426. § 224: Порівняння 426-427, *над*, *ніж*, *ніжли*, *за* 426, *далеко*, *все* 427. § 225: Займенник свій 427-428. § 226: Давальний етичний собі 429. § 227: Замітки про окремі займенники 428-430: -сь 428, *тот*, *жaden-жадний*, *каждий-кождий*, *сіхто*, *ніщо*, *такий*—*який*, *сам*, *їх* 429, *увесь*—*цілий* 430. § 228: Займенник *ся* при дієсловах 430-432. § 129: Форми дієприкметників 432-434, на -чий 433-434, на -щий 431. § 230: на -лий 434-435, § 231: на -мий 435, § 232: на -ний 435-439, на -ений 436, -аний 437, *было* при дієприкметниках сяр. роду 437, -зний — -оний 438, есентетичне *и* 438-439. § 233: Дієприк-

метники на -ний в побічних реченнях 439. § 234: Дієпр. на -тий 439. § 235: Дієприслівники на -учи, -ючи 440, -ачи, -ячи 441, -ечи 441, відсутність асперетичного 442, відповідні ц.-сл. форми 442. § 236: Дієприслівники на -вши 443 444. 237: Повторення применника 444.

4. Відмінни.

§ 238: Предмет в перелічних реченнях 444-445. § 239: Родовий відділення 445-446. § 240: Родовий якості 446. § 241: Родовий часу 447. § 242: Давальний учасництва 447-448. § 243: Давальний приналежності 448. § 244: Причиновий відмінок однини муж. роду в формі родового 448-449. § 245: А³ для слів живих 449-450. § 246: L з применником о по дієсловах 450-1. § 247: Відмінки по применниках 451, по, против 451-2. § 248: Зазначення часу применником 452. § 249: Згода числівника з речівником 452. § 250: *Што* з родовим 453. § 251: Вживання відмінків по приметниках: близький, винен, годеп, неміцний, наповнен, обфітій, певний, пильний, подібний, послушаний, противний, свідомий 453, усправедливений, хтивий 454. § 252: Відмінки по дієсловах 454-8. Дієслова з G 454 5: вивідати, взивати, вистерегатися, держатися, довести, довідатися, додавати, дойти, доконати, докончити, доступити, дотикатися, ждати, жадати, забувати, запрітиса, зичити, нескати, навчати 454. наслідувати, неавидити, ождати, пельнувати, поживати, помститися, послухати, прагнути, призивати, простерегати, розуміти, слухати, стерегти, тикатися, уживати, ұзычати, услухати, учити, хронитися, хотіти 455. § 253: Дієслова з D: благословити, дивуватися, докучати, допомагати, дякувати, згожатися, піддатися, прилучитися, пристойти, противитися, радуватися, судити 456. § 254: Дієслова з Ab: бавитися, бридитися, взгоржати, забавлятися, ставатися, хвалитися 456. § 255: Дієслова з применником с, з: веселитися, визволити, насміватися, перехвалитися 456, радуватися, сміятися, хвалитися 457. § 256: Дієслова з применником за: бути, видітиса, виховати, дякувати, завстидатися, мати, молитися, нарікати, обирати, покладати, помолитися, приймувати, прачинятися, просити, удатися 457; речівники з за: дяка, молитва 457, прозба, казнь 458. § 257: Дієслова з применником на: жалувати(ся), мітиса, надіятися, оглядатися, пам'ятати, приводити, присагати, споминати, стягатися 458. § 258: Дієслово на з применником на: змилюватися, мститися, хвалитися 458. § 259: Дієслово з применником по: нарікати, плакати, посилати, пуститися 458.

IV. ЧУЖІ ВПЛИВИ НА РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ XV—XVII віків.

Впливи чужих мов на мову українську 458. Позичання—нормальний процес в житті кожної мови 458. Час позичок 459. Література 459.

1. Вплив церковно-слов'янський 459-462. Ц.-сл. слова в КА 459-460, вплив на фонетику й морфологію 460. Малий ц.-сл. вплив, як ознака укр. літературної мови 460-1, малий цей вплив і в мові живій 461, тоді як російська літературна мова зросла на ц.-сл. основі 461-2.

2. Польський вплив 462-474. Польсько-українське сусідство 462. Джерела для вивчення п. впливів 462-3. Найдавніший польський вплив 463, його розміри 463-4. Збільшення п. впливів з 1386 р. 464-5, п. впливи на укр. акто-ву мову 465. Вплив п. по 1569 р. 465-6, значіння цієї дати 466. П. вплив на укр. інтелігенцію світську й духовну 466-7, що вчилася цієї мови 467. Переклади з п. мови на укр. в XVI-м віці 467. Збільшення п. впливів в XVII-м віці 467, п. мова в братських школах 467, українці пишуть по-польському 468. Мо-

да на польськість 468-9. Похонизація 469. П. вплив на уніятське духовенство 469-70. Вплив п. мови на українську 470. П. вплив на Словник КА і на словник укр. літературної мови XVI-го віку 470-3, розміри цього впливу на народню мову 473 Через п. мову прийшли до нас слова народів Європи 474. Література 474.

3. Чеський вплив 475-484. Найдавніші ч.-укр. взаїмовідносини 475. Чеський вплив на Польщу 475-6, вплив Празького університету 476-7. Збільшення ч. впливу в XV в. 477. Поширення гуситських ідей 477-8. Ч. вплив на переклади св. Письма 478-9, на польську мову 479-80. Ч. вплив на укр. літературну мову XVI в. і на духове життя 480, розміри ч. впливу 480. Чеські слова в укр. літературній мові XVI в. 481. Вплив чеської мови на укр. актову мову 481-2. Чеський вплив на укр. термінологію юридичну 481, адміністративну, військову, богословську 482; чеські закінчення -енство, -тельний 482, -ра-, -ла- 482. Література чеського впливу 483-4.

4. Німецький вплив 484-493. Важливість нім. впливу 484. Нім вплив на чеську мову 484-6. Нім. вплив на польську мову 486-8. Дороги нім. впливу на укр. мову: польська, чеська, безпосередня 483-4. Українщення нім. позичок 489. Розміри нім. впливу 490. Спис нім. слів в укр. мові 490-2. Література нім. впливу 492-3.

5. Латинський вплив 493-500. Шляхи лат. впливу на укр. літературну мову 493. Вплив лат. мови на Польщу 493 4. Лат. мова в укр. братських школах 494-5, в урядях і канцеляріях 495. Свідчення про необхідність знання лат. мови для укр. інтелігентів С. Коссова 495-6, П. Могили 496-7, В. Загоровського 497. Лат. вплив лексикальний і синтактичний 498-9. Макаронічна укр. мова 499-500. Лат. слова в укр. мові 500. Література лат. впливу 500.

6. Італійський вплив 500-3. Шляхи італ. впливу 500. Причорноморські італ. факторії і їх торгівля 500-1, вплив їх на Україну 501. Безпосередні італ.-укр. стикки 501. Вплив італ. на церковні братства 501. Польська мова, як джерело італ. впливів на укр. мову 502. Бона Сфорца і італ. вплив на Польщу 502. Італ. слова в укр. мові 502-3. Література 503.

ГРАМАТИКА ЧУЖИХ СЛІВ В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРНІЙ МОВІ 503-518.

I Словотвір чужих слів . . . . . 503-506.

§ 260: Відкидання неприродного закінчення 503-4. § 261: Польське *и* зам. с по голосній в закінченні 504. § 262: Рід чужих слів 504. § 263: Українщення й вульгаризація чужих слів 504-5. § 264: N¹ речівн. на -ей, -ий, -ій 505. § 265: з, ь або пасрик поміж приголосними в чужих словах 505, секундарне о в групі приголосних 506.

II. Фонетика . . . . . 506-517.

§ 266: Значіння фонетичних явищ чужих слів в КА і література питання 506.

1. Голосні звуки 506-510. § 267: гр. η 506 7. § 268: гр. ρ 507, § 269: гр. дифтонги 507, § 270: зміна α на ο і навпаки 507-8, § 271: початкове i 508; § 272: ѱ 508; § 273: hiatus 508-10, прейотація -ε-ε-, α-α-, -ия 509-10. § 274: стягнення -αα- в -α- 510

2. Приголосні 510-517. § 275: грецька ρ 510; § 276: звук g-h, кг 511-3. § 277: h 513; § 278: гр. κ 513; § 279: чуже l 513-4; § 280: гр. σ 514; § 281 звук f 514-6, § 282: звук θ 516; § 283: сполучення st, st' 517; § 284: подвоєння приголосного 517; § 285: окремі зміни приголосних 517

III. Морфологія . . . . . 517-518.

§ 286: Невідмінні речівники 517; § 287: G¹ речівн. муж. роду на -у 517-8, на -а 518, полонізми 518. § 288: N³ на -ове 518.

Частина четверта:

(в II томі праці).

Словник української літературної мови XVI-го віку з Крехівського Апостола

Вступ до Словника 3-6. Значіння Словника 4-5. Відступлення від оригіналу в Словнику 5-6. Граматичні скорочення в Словнику 6. Словник до Крехівського Апостола 6-149.

Додатки:

I: Лист Павла святого до Галатів із Крехівського Апостола, а розділ I-й паралельно з польським текстом із Біблії 1563-го року 152-156. II: Лист Павла св. до Тита, із Крехівського Апостола 157-161. III: Показчик розділів і віршів Крехівського Апостола 161-163.

Доповнення й поправки . . . . . I том ст. 518-9.

Післямова . . . . . I том ст. 519-20.

Показчик до праці . . . . . II том ст. 164-180.

Зміст праці . . . . . II том ст. 181-192.

Література про окремі питання — див. в Показчику на ст. 171 під словом Література.

7-8 INDEX:

ПОКАЖЧИК.

До цього Показчика внесено ймення власні, географічні й граматичні, окремі слова й форми, що пояснюються в праці, а також назви річеві. Цифра визначає сторінку і тому цієї праці; вища цифра сотень або десятків не повторюється (напр.: 236.7.42.5 читати 236. 237.242.245). Пояснення граматичних скорочень див. на ст. 6-й цього II тому праці.

а 419, а ото 422, а-о 507-8, -а N¹ муж. рода 502, а- 509, -аа- 510.

А¹ о основ 321, а основ 321, в формі G 418-9, А cum infinitivo 417-9. 498. А³ о основ 331, а основ 332. А³ для слів живих 449-50.

-аа зам. -аа 215.

Ab¹ речівників 264.322-4, Ab в безпідметових реченнях 408-11. Ab³ речівників 313.340-2.

аби 382.419.20.63, абим 382, абись 382, абисьмо 382, абих 382, абихмо 382. 419.

або 419.

авва 459.

Аврам 510.

автор 500.

Агрипа 163.

агрус 503.

Адамович 45.

„Адельфотес“ 1591 р. 511.

Адріанова-Перетц В. П. 67.

аж 419.63.

Азія 197.

академія київська 140.

495, а. Наук київська 210.

акровистія 184.

актовамова 122-8.39.227.

465.81.95.9.

акценти 185.221-2.

але 420.63.

алгнута 459.

Альба 8.

альбігойці 8.

Альбрехт 34.7.

альт 503.

Амфілохій 101.

англійська мова 23.

Англія 10.17.23.

„Angelicus doctor“

1694 р. 238.47.

Anger S. 203.

Андрусівський мир 107.

ані 420.

Анна Ярославна 5.

-анський 498.

Антіохія 163.

антитринитарі 35.

антихрист 196-9.

аорист 374.9-82.

апалевати 208.505—апе-

лювати 500.

апокаліпсис 170.85.

„Апокризис“ 174.

апокрифи 50.203.

Апостол 57.8.81.3.97.121,

А. толковий 1220 р. 184,

А. XV в. 121, А. 1525 р. 173.

Аратус 163.

аргумент 500.

ареопагіта 502.

арієвз ледь 184.

арієне 36.502.

Арнест з Пардубиць 11.

Артемій 82.

артикул 500.

арфа 490.

Атени 516.

Архангельська Євангелія

1092 р. 247.

африканський 498.

Архив центр. київський

і виденський 124.

архієрей 192.3.200.

Астафьевъ Н. А. 31.

asylum haereticorum 91.

Афон 93.

Африка 197.

ач 420, ачей 420, ачкоть-
век 473.81.

б зникає 292, б 279.

бавелна 490.

бавитися 456.71.

бавовна 490.

Багалій Д. Ів. 113.

багатий 508.

багнет 490.

бадач 471.

балвохвальство 471.

банда, бандит 503.

багія 490.

Bandtke S. 1. 6.

банк 503.

банкет 503.

бандура 503.

Баранович Лаз. 228.

барва 490.

бас 503, баста 5.3.

Баторій Ст. 137

Батюшковъ 157.

бач 297.

бачность 471.

Берестечко 54.

Берестя 38.68.

Берестейська друкарня

38.9, див. Вібілія.

Беринна П. 102.4.40.221.

29.76.398, Степан Б. 140.

берло 430.

Бескровний А. 261.

бестія 500.

Бечська книга 122.

- би 382.420, бим, бись, бись
 мо 381, бих, бихмо 382.
 било (було) 406.37.
 биамній 473.
 бичовники 49.50.
 бібліотека василіянська
 львівська 147, б. Замой-
 ських у Варшаві 40.63.163.
 7.72, б. Красинських там же
 497, б. публична Спб. 29.
 біблійна критика 51.
 Біблія 9-12.16-3.20-5.28.
 31-4.7-41.61.78.80.90-2.101.
 3.34.478, Б. Гутенбергова
 1453 р. 16, Б. 1455 р. Со-
 фії 13.41, Б. 1506 р. чесь-
 ка 25, 1529 р. Вормська
 203, 1556 р. Шарфенбер-
 гера 156.62.6-8.211, 1557 р.
 чеська 203, 1561 і 1575 р.
 Леопольти 41.156.62.7.8.211,
 1563 р. Берестейська чи
 Радзивилівська 24.38-40.7.
 56.156.9.60.2-70.3.9.33.93.4.
 209-11.24 56.333.472, 1572
 р. Будного С. 56.131.56.68.
 75.9.82.93.4.210.1.56, 1579 р.
 Крашицька 26, 1581 р.
 Остріжська 101. 70. 478,
 1584 р. Далматинова 27.
 64, 1599 р. Вуйка 40-3.7.93.
 бібула 500.
 Bidlo J. 19.
 Біле море 103.
 білоголова 299.
 Білорусь 31. 67. 228. 34.
 476, б. мова 106.228.338, б.
 церковна вимова 233-4.
 Більськ 68.
 -бл- 285.
 Благослав Ян 5.6.
 блазень 471.
 блейвас 490.
 близький 453.
 блок 490.
 блюдо 490.
 блюзнення, блюзнір 471.
 блюзнірство, блюзнір-
 ський, блюзніти 471.
 бляха 490.
 бо 420.
 Bobrzyński M. 45.
 богадільна 396.
 богатий 508.
 Богдашевський Д. 203.
 Боговитини 66.
 богомили 8.
 „Богородице“ 13.
 Богослуження 9.12.23.30.
 4.7.43.4.56.63 6.92.6 110.
 Богуми О 41.
 „Богъ“ 1784 р. 417.
 боднар, бодня 490.
 Бодянский О. 235.
 „Божественна Комедія“
 15.
 Бокії 66.
 болгохвальство, болво-
 хвальця 471.
 Болгарія 85. 7. 92. 8. 111,
 болгарі 27.44.5.96, б. мо-
 ва 48.111.2.4.5.7.178 83.215.
 388. б. мова = ц.-сл. мова
 98.110.462.
 Болеслав Стдливий 13.
 Болонія 501.
 боль м. р. 310.
 Бона Сфорца 32.3.5.502.
 Вононія 7.
 борг, боргувати 490.
 Борецький Іов 140.
 борзо 463.
 Борис св. 475.
 Боснія 8.
 Босфор 500.
 Боцян Йосип 144.5.7.
 Боцановський В. Ө. 52.
 брама-брана 482.
 Бранцель М. 26.
 братства церковні 68.9.
 501.
 Брацлавщина 137.8.
 Бреткунас Ян 24.
 бридитися 456.
 брядкий 463.
 брижи 490.
 бровар 490.
 Бронський Ф. 174.
 Брок Ол. 254.
 брук, брукувати 490.
 Brückner A. 13.33 9 42.
 6.7.63.459.80.1.3.92 500.3.
 Брусилів м-ко 272.
 буда 490.
 буде 406.
 Будилович А. 18.25.31.
 43.4.6.136.469.74.83.92.500.
 будинок 490.
 Будний С. 36.8.40.7.59.
 62.130.1.56.73.256, див. Бі-
 блія 1572 р.
 Будрич Евл. 46.
 будування 490.
 будувати 490.
 будь-будь 420.
 Бузук П. О. 142.3.350.78.
 Буйницька друкарня 228.
 буква 490, винесення бу-
 ков над рядок 217-20.
 Буковина 255.386, б. гра-
 моти 284.
 Bukowski J. 46.
 Булаховський Л. 143.
 було 406.37.
 бульба 500.
 бурмістр 490.
 Бур'ян Л. 25.
 буті 404, буде 406, було
 406.37.
 Burzyński 125.
 Бучич М. 27.
 Бѣлокуровъ С. 53.
 Бѣлоруссовъ И. 416.
 в 279.451.2. в-во 451, в
 протетичне 259.67. 8. 93-4,
 в-л 284-5, в-ј 287, β 510.
 V¹ речівн. 281.321-2.461,
 V² 332.
 вабити 463.
 ваблення 463.
 вага, вагатися 490.
 вадити 297.
 валди 471.
 вазнь 471.
 вакувати 500.
 вал 490.
 вальденси 9.17.9.
 Valdes P. 9.
 валька, вальчити 471.
 Вальзевсь 354.
 вандрувати 490.
 ванькир 490.
 варія 185.
 Warmiński J. 34.6.7.41.
 6.196.200.
 Варнава 163.
 варстат 490.
 варт, варта 490.
 вартість 490.
 варувати 490.
 варпаби 490.
 Варшава 144.63, в. сейм
 1590 р. 138, 1694 р. 134.
 Василій св. 157.
 Васильєв Л. 278.
 Васіян 55.
 вата 490.
 вафлі 490.
 Вацав св. 475.6, В. III 476.
 вахмістр 490.
 вбийця 311.
 вдачний 471.
 вдачність 471.
 ва- 292.
 Vegele 15.
 веде 473.81.
 Везіерський Собор 17.
 вельми 461.3.
 Венгрія 498.
 Венера 129.
 Венеція 25.
 verba iterativa 271.387.

- верблюд 490.
вербувати 490.
вербунок 490.
„Verificatia“ 1621 р.
105.
Верояський Собор 9.
Веселовська З. М. 276.
398.421.30.
весполок 473.
вечера, вечерати 461.
Вечірня 84.108.
Виговський 497.
видавця 471.
визнавця 471.
выину (выну) 176.84.
выклад 471.
выкладання 471.
выконати 471.
Вильня 13.35.45.61.5.8.
88.100.6.24.225.6.8.9.33.477.
87.95.7, в. центральний архив 124.
вимова ц.-сл. текстів 74-
5.112.4.5.232 4.51.5.318.9.
509, в. українська 232 3,
в. білоруська 233 4.
вина 461.
винесення буков над рядок 217-20.
винний 453.
Винниця 61.
выну-выину 176.84.
виображення 471.
вирок 471.
Вислицький Статут 123.
36.
висоп, виспа 310.471.
виступок 471.
Витебськ 13.477.
Вифлеемська каплиця 11.
Вишенський Іван 55 7.8.
82.3.97.9.497.
Вишневецькі 54.66.
ві — ви- 269.
відпад голосного 274.
відродження 14.502.
відь 420.
Wiesebr 202.
війт 490.
Віклев Джон 10-2.8.9.23.
31.
Віленіус 24.
віншувати 490.
Віртембергська каплиця 21.
„Вірум“ 13, по-українськи 106.
вірш 500; вірші св. Письма 162.
Wiszniewski 37.43.4.7.
476.83.
Вітовт 477.
Віттенберг 7.
-вл- 285.
владати 482.
Владиміровъ П. В. 93.5.
121.36.213.31.68.483.
Владислав 482.
власний 178.83.
власність 471.
власні ймення 472.
влоський 172.
внебовступення 471.
во- 258.
вобец 473.
Воук-Леванович Я. 213.
водка 175.
водлуг 473.
воевода 175.
воевудка Б. 39.
во(е)звання 472.
возний 175.471.
Возняк М. 59.139.
Войни 66.
вокалізм укр. мови 253-
76, вок. чужих слів в укр. мові 506-10.
Волинь 36.54.4.97.104.18.
23.4.37-9.58.225.7.48.55.462.
5.6.95 501.
Волинняк Р. 137.
Волович О. 130.
Воловичі 54 66.
Володимир св. 52.9.475.
501.
Володислав Ягелло 12.
волохи 96.490.
Вольтеръ Эд. 24.
вонітувати 500.
вонтпення 472.
вонтпити 471.
вонтпливість 471.
Вормс 23.
Воскресенскій Г. 184.5.
весполок 473.
Wotsche Th. 47.
Вошанка М. 229.
впливи чужі на укр. мову 458-503, див. чужі.
Вроцлав 13.
вс 292.
Wujek Jakób 40-3.61.3.
93.136, див. Біблія.
вум'яризація чужих слів 505.
Вульгата 10.20.8.41.2.65.
80.107.202.3.
вшечечний 481.
вщинати 472.
въз-з, въс-з 292.
въ-у 265-6.
въявння 481.
г 75.114.232-4.81.480.1, г
зникає 292; h513; g=bg511 2.
газета 503.
гак 490.
гаківниця 482.
Halecki O. 47.
Галицька Євангелія 1144 р. 400.
Галич 68.
Галичина 49 50.3.4.61.138.
139.232.48.461-5.9.89.95.
галун 490.
Галюн Ів. 260.
Галатовський Іоаннікій 80.106.7.41.209.21.8.9.468.
74.98
гамувати 490.
гандель 490.
ганяти 481.
ганьба 481.
Ганцов В. М. 142.244.7.
54.9.60.72 95.349.
гаррад 490.508.
гарбар 490.
гарбарня 490.
Гарнонія Замойська 40.
Hapnack A. 16.
гарт, гартувати 490.
гарцювати 482.
гарячий 508.
гасати 490.
Hasdeu B. 28.
где кольвек 473.
Гединин 225.
гейслери 49.
гелм 482.
гембель 490.
Henneke E. 203
Генрих I 5, Г. V 15.
герб 490.
Германія 10.49.
герць 482.
гетман 175.482.90.
Hefele 18.
hiatus 508-9.
Гизель Ін. 140.490.
гілий 453.
Гірш 354.
гість 297.
глава 460.
Главса Ян 25.
Глібовичі 66.
Гліб св. 475.
глюси 38.49.78.162-3.
глум, глумитися 463.
гладати 463.
Гнат 55.
Гнатюк В. 381.
Гоголь 378.
година 461.3.
годі 461.

- гойний 481.
Гойські 54.66.
Головацький Л. 157.341.
Головняський 66.
голосні звуки в укр. мо-
ві 253-76, голосні чужих
слів 506-510, голосного від-
пад 274.
гонористий 500.
гончар 508.
Гординський Лр. 238.
Горностаї 66.
Г(орняфельд) А. 500.
Городок 68.
Горські 66.
Hosius St. 44-6.96.
готовизна 472.
Гоша 54.
грабар 490.
грабувати 490.
грабунок 490.
граматика 99, гр. 1571р.
Яна Благослава 26, 1586р.
100.229, 1591 р. 100.1596 р.
Л. Зизанія 100. 1619 р. М.
(мотрицького 100.4.5.222 8.
38, 1638 р. 104.
грамоти 117.22.327.33.6.
9.40.44.57.68.70.86.8.91.421.
62, гр. буковинські 284, мол-
давські 128.259 382.
граф 490.
Греція 5.24.103.10.
грецька мова 17.96.103.
171.400.95.67.
Григорій VI 17. Гр. XIII
68. Гр. архим. 57.97. Гр.
св. 202.
Грипак Є. 143.
Грінченко В. 283.
гріш 490.
Гроссман 23.
Грузинській А. С. 213 5.
22.478.
Грунський М. 143.
Грушевський М. С. 47.
50.4.5.9 66.7.9.70.1.113.22.4
31.4.310.45.465.8.74.83. 92.
5.500.1.8.8.19.
губні звуки 279-80, губні
+прейотованіголосні286-7.
Hujer O. 142.
Гулевичі 66.
гуманізм 14-6.42.493 4.
Гурмузаки 358.64.
Гус Іван 11-8.19.31.486.
гусити 49.477, гуситство
11-4.19.21.32.48.50.3.92.485
гута 490.
Гутенбергова Біблія
1453 р. 16.
гуф 482.
гуцульський говір 341.
Г¹ речівн. 243.57.9.316-
9.32-5, прикм.220.23.42.460,
чужих слів 517-8; G qua-
litas 446, separationis
445-6, temporis 447, r g-kr
511-2.
Галера 503.
Ганок 490.
Gaertner H. 335 8.
Гартнер Ф. 142.
Гатушок 490.2.
Гвалт 490.
Гвалтувати 490.
Гвінт 490.
Гелда 491.
Глейт 491.
Глянц 491.
Гмах 491
Гміна 491.
Гніт 491.
Górnicki L. 98.479.
Grabowski T. 13.19 44.
6.
грати 500.
Грейцар 491.
Гредкій 511.
Грунт 491.
д зникає 291-3.
D¹ речівн. 241.64.82.
319-21. D¹ прикм. на -юй
259 D³ реч. 313.35-8, D³
реч. на -ум 258, D absolut-
us 415-7, commodi 447-8,
ethicus 428, possessivus
448.
Давидъ-Давидъ 269.
давні(и)й 348.
далеко 427.
Далматин Ю. 27, його
Біблія 1584 р. 27.64.
Далматія 86.
Данило 52.3.
Данте Ал. 15.
дастамент 208.505.
Даукша Н. 24.
дах 491.
два, дві 452.
двійне число 242.342-3.
461.
Дворець 97.
„Dworzanin“ 1566 р.
479.
„De vulgari eloquen-
tia“ 15.
декрет 500.
Дем'янчук В. 122.42.3.
280.536.9.42.78.87.8.
Державинъ 417.
Дерманъ 69.233.
дестамент 208.505.
дж 281.3, дз 281.
дзигар 491.
дзигармістр 491.
диспалаталізація приго-
лосних 276-8
дифтонги 254.5.7-8.60.1.
507.
дишель 491.
діакритичні знаки 221-4.
дідицтво 481.
дісеїменники на -ти, -ть
357-8, на -чи 358-9.
дісприкметники 432-9, ми-
нулого часу на -а 284-5-
292, на -щий 462.
дісприслівники 244.440-4,
на -ечи зам. -ачи 250.
дієслова 357-88, перегляд
усіх груп 362-70, відмінки
по дієсловах 454-6, дієсло-
ва з прийменниками 456-8.
дія 395.
діра 269.
діалектологія 126.
dj-ж 284, д-л 292-8.
Діожевський С. 405.
Длугош 50.487.
для 395.451.60.
Дніпро 92.
до- 258.395.451.
Dobrzycki St. 390.
Dobrowolski K. 10.19.
Добрянський Ф. 52.
добуток 481.
Довнаръ-Запольскій 231.
доктор 192.3.500.
Долговъ С. 53.
дом 194.
Домбровка 476.
Дорогостайські 66.
Doroszewski W. J. 296.
досить 297.392.463.
досконалий 472.
досконалость 472.
достамент 208.505.
достомент 505.
доступати 454.
доценту 300.
драб 491.
дратва 491.
Драгоманів М. 296.
Дрепер Дж. 19.
дріт 491.
друкар 491.

- друкарня Берестейська 38.9, Буйницька 228, Заблудівська 229, Київська 468, Кутейська 228.9, Люблянська 64, Несвіжська 40.59.131, Панівецька 64, друкарство 16.20.7-9.64.9.77. 108.140.213.228.9.34.498. 502, др. латинкою 107. Друкар Кореса 28.9, Лукаш 228. друшляк 491.
д—т 290.
dualis 242.342-3.461.
дубльований 491.
Дурново Н. 142.260.5.95. 461.73.
дуфати 481.
дѣра 269.
дѣс-дѣс 290.
дака 491.
дакувати 456.91.
е 75.114.221.32-4.63.77. 509, е зам. ѣ і я 225.35, е дає і 281-2.53-61.519, е-о 263-5, е-и 272-8, е-є 278. Ekblom R. 265.
„Exegesis“ 1635 р. 495-6. ексемплар 500.
„Esrphonemata“ 1671 р. 468, 1784 р. 233.
„Енеїда“ 1798 р. 499.
енство 309.482.
епентетичне л 285-6.365. 488-9.42.
Есфир 90.
етимологія 209.
-ець (-ьць) 260.
є 220-1.399.509, є-е 278, е- — о- 265.519.
євангеліста 502.
Євангелія 8.55-8.65.73.4. 7.88.97.120.147.213.36.409. 416.504.6, єв. ж. роду 310.
Єв Зografська 411, Савина 411, Остромирова 1056 р. 396.408.9.11.2.506.9, Архангельська 1092 р. 247, Гадницька 1144 р. 400, Луцка XIV в. 346, Камінець-Струмилівська 1411 р. 120, Єв XV в. 121, Пересопницька 1556-1561 р. 56-78.80.97. 129.82.206-8.13.6.23.31.9. 47.8.74.306.7.24.416.60.78. 9.506, Житомирська 1571 р. 78.289.306.416, Тяпинського 1570—1580 р. 29.56.94. 132.230.466, Негайєвського 1581 р. 213.69.399, Літківська коло 1595 р. 78, Никодимова 65.77, Учительна 55.83-4.106.207.302.467, Єв Уч. 1569 р. 28.82.95.99.132. 246, Єв Уч. 1616 р. 101.230, 1697р. Кир. Ставровецького 229, Єв Уч. Наговська 158. 210, Ладомірська 83.302. Євга 505.
Євлаховъ А. М. 15.
євнух 163.
Європа 5-9.14-20.2.30-2. 45-50.6.60.5.88.9.110.19.28. 9.38.97.478.93.4.9.
Евфевъ И. Е. 52.3.
Евфимій патр. 214-6, його православною реформа 121.
Єв'ю 228.33.
едваб 491.
єзуїти 60-8.71.92.3.139. 497.
ерей 108.
ересь тризична 17.29.
Ероним Пражський 13.19. 477, Єр. бл. 44.202.
Єрусалим 508, єрусалимська каплиця 6.
єси 375.6.401, єсми 375-7.401, єсмо 183.375.6.401, єсте 375.6.401, єстєсь 376, єстєсьми 376.401, єстєсьмо 401.376, єстєсьте 376. 401, єсть 375.6, єсь 375.6, єсли 420.
єсти (їсти) 247.
єтер 184.
Єфименко Ол. 71.
єхати (їхати) 247.
ж з і 282, жс з dj 283.
жаден 429.
жарт 491.
жд, ж з dj 462.
ждати 453.
же 183.420.1, жеби 883. 420.1, жебих 883, жебихмо 883.
жегнати 491.
Женева 7.23.
Жеротин 26.
Жива мова див. мова.
живело 472.
жидівствуєчи 51-3.90.
Житецький П. I. 81.105.131. 41.208.13.22.8.30.1.6.47.416. 71.1.518.
Житомирська Євангелія 1571 р. 78.213.39.306.416.
Життя Феодосія XII в. 357.9.
жіночого роду речівники 304-5.
жн—зн 290-1.
жнець 317.
Жовква 145.57, жовківський монастир 157.
жовнір 482.
Zochowski Cypr. 233.47.
жрець 192.200.317, ж. старший 192.3.200.
-жмс- — -з- 239.
з 288-9.451, з зам. съ 273, з з і 282, з з жмс 289, з з вѣс, вѣз 292, з- 287.
за 451.2.7.
Заблудів 229.46, Заблудівська друкарня 229.
заборона читати св.Письмо 17-8.29.
забувати 454.
Завіт Новий 12.3.7.23-7. 80.90.7.479, Чудівський 1355 р. 222, чеський 1545р. 478, Секлюційна Крелевський 1553 р. 37.8.56.78.256.8. Шарфенбергер 1556 р. 40. 256, Чеховича 1577 р. 56. 256, Пегалевського 1581 р. 40.56.95.213.239.306.37.470, Завіт Старий 17.23.9.51.90. завжди 180.
Загоровський В. 66.132. 497.
задньознакові звуки 281-2. займенники 344-7.428-30. Закарпаття 59.83.158.498. закон 75.
Zakrzewski W 45.
зала 491.
залинятися 297.
замість 396.
Замойська 'армонія 40, З. собор 1720 р. 107, З. бібліотека 40.63.163.7.72.
замок 175.
замша 491.
запевнати 298.
заперечення подвійне 411.
запис м. р. 310.
заповіт Загоровського В. 132.497.
Заславські 66.
заступця 311.
засъ 421.
Збаразькі 66.
Збірник Святослава 1073 р. 75.87.112.293.368. 474, 1076 р. 254.387, 36. XV в. 121.
збор 194.
звати 402.
звіра 311.
звітязство 472.
звладца 482.

Zwolski S. 47.
звук див. під їх власни-
ми назвами.
зв'язка 412-3.
згода числівників з ре-
чівниками 452
згромадження 192.3.5.
здає 472.
здн—зн 291.
вдох 194.
здр—зр 292.
здретведє 472.
Зевес 129.
зезволенє 472.
Земка Т. 106.40.
Земляницька жупа 83.
Зеновичі 66.
„Зерцало Богослові“
1692 р. Транквиліона 228.
Зизаній Л. 100. 1. 39.40.
221.8, Ст. 80.
зимний 463.
зичливий 472.
зійти 259.
Зілинський Ів. 112.260.91.
зіло 75.114.
Златоструй ХІ в. 221.
злитовати 472.
зложені слова 297.
злореченство 472.
злочинця 311.502.
злучники 397-8, зл в ре-
ченнях 419-23.
змаза 472.
змирна 514.
зміна г, к, х на ж, ч. ш
і з, ц, с 282.
змітку чинити 472.
зн—жи 290-1, зн—здн 291.
значки акцентні 185.221-
2, діакритичні 221-4.
зо 451, зо 258.
Зографська Євангелія 411.
дозволяв 472.
Золотоустий Іван 94.106.
466, його Бесіди на ап.
Павла 102.
зр—здр 292.
-зтво 296.309-10.
зуполний 472.
зуфалій 481.
-зыйкий 295.
и 75.114.232-4.77, и—і
220.1, и—й 220.3.75.94.5,
7 506-7, и—н 268-70.9.81,
и—е 272-3.
-изна 293.
і 419.21, і—й 295, і- при-
ставне 274, і- 274.508, j

287-8.509, j-я 287, j-я 288,
j випадає 294, je-o 519.
Jagić V. 28.74.6.121.297.
345.62.410.500.
Janów Jan 145.231.335-
7.467.71.9.
Іван 504, Ів. Грозний 52.
ігемон 175.
Іде Лео 23.
іе- 508, -іе 460.
іж 183.421.
із - з 274.
Ізборник див. Збірник.
Ізраїль 514.
Jireček J. 31.
іконом 175.
Ілля 311.
Ільїнський Гр. А. 221.65.
70.372.508.
імена власні 472.
ім'я 75, ймя 295.
imperativus 244.77.83.
370-4 460.
imperfectum 374.9-82.
-іння (-іння) 308.
Інокентій III 9.17.
-іо- 510.
Іоїль чернець 157.
Ірландія 17.
Ірська церква 17.
іс—с 274.
Ісак 510.
іскрь 184.
іскушати 490.
Іспанія 24.493.
ісполнити 460.
Ісус 317.508.
італійська мова 15, італ.
вплив 172 311 500-3.
Італія 15.24.49.67.499.
iterativa verba 271.387.
8.
н 281.395, к-ко 451, к—
g 511-2, гр. х 513, ки—
-сі- 513, -ке- — -се- 513.
Кавечинський М. 40.130.
каждий 291.429.
кажний 291.
Казимир кор. польський
7.43.123.36.464.
Kaindl R. Fr. 492.
каламар 500.
Калепин 96.
Калиновські 66.
Кальвін Жан 22. 3. 31,
кальвінство 194-200.
calculus 495.
Кальнофойський Аф. 468.
Каманин Ів. М. 269.495.
Кам'янець-Стромильська
Євангелія 1411 р. 120, К.-

Подільський 61, К.-П. акто-
ва книга 1519 р. 123, К.-
П. земська книга 1521 р.
124.
канон новозавітний 202.
канцелярії 89.117.8.22.3.
6.7.37.9.229.38. 48.9.52.303.
38.89.464.5.95.9.
канцлер 491.
капа 491.
капелюш 502.
капшун 491.
карабель 508.
караїми 51.
Каратаєв І. 29.59.100.
231.
карати, карет, карут 300.
кардинал 198.
карета 503.
„Carmen masaroni-
cum“ 1488 р 499.
Karnkowski arcb. 42.
Кароль IV 6.11.18.
Карпинський М. 120.
Карський Е. О. 18.82.46.
53.6.9.65.7. 121.31 213.30.1.
6.45.8.57.68.97.399.418.74.8
83.
картопля 491.502.
Картьєв Н. 46.66.
катеринка 491.
кати́хизис 58.106, кати-
хизм 507, К. 1562 р. 59.
130.1, К. 1582 р. 131, К.
1585 р. 65.
Каффа 501.
кацєр, кацєрство 482.491.
кваций 481.
квациість 481
квестія 500.
кг=g 511-2.
келіх 491.
кендема 185.
Кердеї 66.
керувати 491.
керунок 491.
Київ 51.68.75.87.8.102.4.
7.9.24.34. 40. 226. 7. 467.75.
95, К. глаголицькі Листки
221, К. Літопис 98, К. Ака-
демія Наук 210, К. Акаде-
мія 140.495, К. централь-
ний архів 124, к. друкар-
ня 468, київщина 54.118.23.
4.37.8.226.7. 55. 466, кляне
110.498.
Кирил див. Костянтин.
Кирила „Казань“ 1596 р.
80
Киселин 54.
Кишки 54.66.
кімната 491.

- кінець-кінець 260.
клямливий 472.
клямство 472.
клянца 472.
кларнет 491.
клеїноти 491.
клейстер 491.
Klemensiewicz Z. 402.
5. Клепацький П. 406.
Kleszkowski 492.3.
клопотання 463.
клопотатися 463.
кльоцки 491.
Kluge Fr. 22.
„Ключ Розуміння“ 1663р.
Галатовського 107.
клямка 491.
кляштор 482.491.
книжок нищення 135, кн.
списування 76.
князь 175.490.
ко 394.451.
ковач 460.
кождий 291.429.
козацтво 69.
Kolbuszewski K. 19.
кольбек 398.473.81.
колько-кольбек 473.
Колегіум Литовський
1397 р. 6.1.9.476, Краків-
ський 6, Albertinum 34.
„Colloquium Lubel-
skie“ 1680 р. 233.47.
Колесса Ол. 8.142.5.57.
Колесса Фил. 483.
коли 421.
колодаз 490.
колюр 500.
колядки 483.
Комарно 68.
„Комедія Божественна“
15. копір 491.
коморник 481.
composita 297.
conditionalis 382-4.
конкорданції 163.4.
консонанти див. приго-
лосні.
консонантизм укр. мови
276-96, конс. слів чужих в
укр. мові 510-517.
Констанца 19.
копа 482.
Копистевський З. 102.3.
36.40.
корба 491.
Korbut G. 298.492.
Кореса дякон друкар 28.
9. Корнбутович (яг. 53.477.
користь 463.
корож 491.500.
королева 311.
король 490.
Коросно 488.
Корсаки 66.
коруна 481.
коруновати 481.
Косий Феодосій 55.
Косів (. 468.95-6.
костел 482, к. народовий
43.
Костомарів 478.
Костянтин-Кирило 17.72-
5.110.1.3.493
Костянтинопіль 501.
Kot St. 47.
котел 500.
Котляревський Ів. 141.
499.
которий кольбек 473.
Kochanowski Jan 499
кошт 491.
коштувати 298.491.
кр—хр 291.
Кравцов Дм. 498.
край 451.
Краків 6.33.41.2.50.122.
4 6.7.87.502.3.
Кралицька Біблія 1579 р.
26.
крам, крамар 491.
Kramař S. 25.
крапка 224.
Krašiński W. 10.1.8.46.
519.
Красностав 68.
красомовця 502.
кревкий, кревкість 472.
крейда 491.
Крем'янець 104, К. кни-
га 1514 р. 124, К. грама-
тика 1638 р. 104.
Kretowicz 157.
Крехів 145.57.8, Кр. ма-
настир 144.7.57.8.
Крыжановскій Г. 120.57.
Крыловскій А. 71.
Крим 51.
Кримський А. 53.142.278.
81.4.461.
Kryński A. A. 410.59.84.
500.3.
Крестинопіль 145.
критика біблійна 51.
Krzyżkowski 36.8.130.
кровоїстія 184.
крось 496.451, скрось 396.
Кролевець 24.34.7, :Кр.
Новий Завіт Секлюціяна
1553 р. 56 63 256.8.
кром 451, окром 396.451.
Кромежиж 11.
Kropaczek St. 417.
котофіля 481.
крохмаль 491.
Крошинські 66.
Kruszyński J. 25.32.9.
42.7 167.203.
кт—хт 291.
ку 394.5.451.
Kubala 497.
Кульбакінъ С. М. 73.142.
276.362.77.
культати 481.
куля 492.491.
Кунгута 475.
Кунегунда 13.
купервас 491.
Курбський А. 27.55.82.
93.4.8.466.97.
Курило Олена 142.255.60.
71.3 91 405.6.40.508.
Кунцевич Йос. 238.
Кутейно 104.8.
Кутейніська друкарня 228.
9, К. монастир 104.
Кутні гори 25.
Kutrzeba 483.
кухар, кухня 491.
кужоль 491.
кушнір 491.
кштаат 491.
л 274.82, л—в 284-5, л-ј
288, л-дл, тл 292-3, лн-н 292,
лв—в 292, л зникає 292,
елентетичне л 285-6.365.
438-9.42, l 513-4.
L' речівн. 241.69.83.324-
8.460.1, прикм. на -ум, -юй
259. L' речівн. 313.38-40.
L з прийменником о 450-1.
ла—ло- 263.
Лавра Київо - Печерська
102.9.
Лавровъ П. А. 215.
Ладомірівська Учительна
Евангелія 83.302.
ладувати 491.
ладунок 491.
Лазар Баранович 228.
лакнути 519.
„Lament“ 1610 р. 468.
лан 491.
ланпух 491.
лаодикіане 478, Лист до
Л. 148.56.200-6.

- гаскавий 463.
Ласоцькі 54.
Ласловський 280.
Латеранський собор 1215
р. 9.
латина 10. 14-7. 20.23.9.
31.42-58.64.78.9.93.6.8.103.
5.22.497, латинський вплив
на укр мову 133. 5.9.311.
469.93-500.2.13.4, латинка
469,
лацний 472.
Лебедєв 474.
Lew B. 145.72.
Леванович Я. 234.
Левницький Ор. Ів. 7.18.
46.54-6.9.124.6.34.209.
легковажити 298.
леда 473, ледва 288.473,
ледащо 298.
Ледовите море 103.
„Лексикон“ 1627 р. П.
Беринди 102. 4. 8. 229. 398,
видання 1653 р. 104.8.229
„Лексис“ 1596 р. Л. Зи-
занія 101, „Лексис“ при
Острійський Біблії 1581 р.
101.
лемківський говір 257 308
30.41.482.505, л. Псавтир
див. Псавтир Прислосько-
го.
ленник 491.
Ленчицький синод 1282 р.
79.
Леонард 41.
Leopolita Jan 41.7.156,
Його Біблія 1561 і 1575 р.
41.156.62.7 8.211.
Lehr-Splawinski T. 142.
254.5.7.76 8.91.
Lesiewicz 122.
ли 421.
Лисавета боснійська 136.
Лист до Лаодикіян 148.
56.200-6.478, Л. Небесний
50.
Литва 6.8.35. 8.45. 53.61.
85.8-91. 3.118-20. 3. 30. 5.6.
225-7.9.464.75-77.501.
Литовський Колегіум
1397 р. 6.119.476, Л. Ме-
трика 124, л. переклади 24.
Литовський Статут 123.
36.227, 1529 р. 123. 481,
1614 р. 138.469
Лихачев Н. П. 149.
Ліон 9.
Lippoman 44.
ліпший 463.
література про: Ab³ D³
L³ 335, акти укр. 123-5,
бичовники 50; братства 71,
впливи на укр. мову: італій-
ський 500-3, латинський 493-
500, німецький 492-3, поль-
ський 474 і чеський 483-4, жи-
дівстующі 52-3, е- — о- по-
чаткове 265, зміна о-е на і
260-1, значки наголосів 221,
католицька реакція 66-7,
класифікація дієслів 362, ко-
линдар 72, наголос укр. 221.
275-6, о- — е- початкове
265, пам'ятки укр. мови
XV в. 120-1 і XVI в. 218,
палатальні приголосні 277,
переклади св. Письма в
Польщі 45-7, покутники 50,
предикативний N чи Ab
405, релігійні рухи 18-9,
реформація й переклади св.
Письма в Європі 31-2, ре-
формація в Польщі 45-7,
реформація на Україні 59,
„руська“ мова XV — XVII
вв. 236, словотвір україн-
ський 296, стиль новий 72,
стригольники 49, україн-
ські акти 123-5, укр. літе-
ратурна мова 141-3, укра-
їнсько-чеські взаїмовідно-
сини 8.483, Учительна Єв.
302, церковний рух на
Україні 71-2, чужі впливи
на укр. мову 459 див. впливи.
літературна мова укр.
110-43
Літківська Євангелія
1595 р. 78.132 213.
Літопис Київський 98, Д.
Радивилівський к. XV в.
244.7.
літость 481.
Літургія 58. 84. 97, див.
Богослуження і Служба.
ліктар 491.
„Ліеос“ 1644 р. 232.496.7.
до- — да- 263.
лодунок 508.
лолларди 10.9.
Łoś Jan 19.297.382.418.
лот 491.
лукичане 26.
Лука 463.
Лукаш друкар 228.
Łukaszewicz J. 45.
Лукомські 66.
Луцьк 61. 8. 132. 233.467,
Лупька Євангелія XIV в.
346.
Львів 61.8.9.100.44.7.227.
32.467.88.9.95.501.20, львів-
щина 255.
льох 491.
Любавський М. 227.
Любенецькі 54.
Ляблин 61.8.
Люблинська унія 1569 р.
53.4.60.90.2.137.465.6 71.95
Любляна 27.
Люблянська друкарня 64.
Любович Н. 44.6.
„Люборацькі“ 499.
Людмила св. 475.
людова див. мова.
Людовик великий 136.
люстро 491.
Лютер Мартин 19.21-6.
30.1.3.84.135.63.478.
люти 491.
Lutomirski 44.
Люцій III 9.
люшня 491.
ляда 491.
лядащо 298.
лямпа 491.
Ляпунов Б. 1/2.
Ляхівці 54.
м 279.
маєстат 500.
Мазепа 498.
Майніц 7.
майор 491.
Макарій м-т 46.9 54.65.
макарони 503.
макаронічна мова 499-500
макуха 491.
Малая Росія 55.
Małeckі H. 37.478.
малжонка 491.
малпа 491.
Малишевський И. И. 49 55.
9.
маляр 491.
Мамоніч К. 93.
монастир 508; монастирі
див. під їх власними на-
звами.
Margulies Al. 260.
мари 491.
Маріяцький костел 487.
Марко 501.
Мартин з Тиснова 25.
Марцел еп. 476.
марципан 503.
марш, -шерувати 491.
маршалок 491.
Масальські 66.
Матвій з Янова 11.

- матрац 491.
 матриця 491.
 махазор 52.
 Máchal J. 483.
 Macejowski W. 42.7.
 мачта 491.
 машкара 502.
 маштадір 491.
 межі, проміж 451.
 Meillet A 260.
 Мелешки 66.
 Merczyng II. 47.
 Месіаш 504.
 мета 500.
 метати 460.
 метрика 500, М. Короп-
 на 125, М. Литовська 124.
 469.
 Мефодій св. 17. 72.5.98.
 109-11.3 493.
 Мечислав I 476.
 Милув Жв 11.
 милосердний — милосер-
 ний 291 2.
 милостиня 301.
 мiamo 396.
 митрополита 502, митро-
 политанський 498.
 Михайл III 73.
 Михайло Омелькович 51.
 Мишки 66.
 Migne 202.
 Міклошич 72.247.
 мініти 481.
 Мінянина 40.130.
 міркувати 298.
 місто 451.
 містер 491.
 Міховита М. 96.103.36.
 міщський 481.
 -мл- 285.
 млий 472, мліти 298.
 млин 503.
 мова актова 122-8.39.227.
 465.81.95.9, англійська 28,
 білоруська 106. 228. 388,
 грецька 17.497, ново-грець-
 ка 24, жива — народня—лю-
 дова 8-31.44.9.50. 6-3 61.3.
 4.77-84.9. 91.2.6.7. 9.106.10.
 2 3.20.1 6-83.8.40. 302.3.89,
 західно-руська 77, італій-
 ська 15, літературна укр-
 110 43, макаронічна 499-500,
 німецька 11.8.22, польська
 13 43-5.94.122. 136.303.497.
 9, російська 378.461, румунська
 24, ,руська“ 74.89-90.8.120.
 3 32. 6.7. 75. 225-36. 464. 5,
 церковно-слов'янська 44.5.
 8.50.459-60.96.518, ц.-сл.—
 болгарська 98.110.462, фран-
 цузська 22.3.503, чеська 11.
 26.37, див. ще під власними
 їх назвами.
 Могила П. 140.232.463.
 96.8.
 Могилів 229, Могилівська
 друкарня 229.
 мода 503.
 Модзалевський В. 125.
 Modrzewski Fr. 43.4.7.
 Молдавія 128.386, мол-
 давські грамоти 128.259.382.
 моленик, моцельник 192.
 молитва святим 195.
 молитися за 457.
 мопс 491.
 Моравія 9.50.489.93, мо-
 раване 44.
 Morawski 46.
 морг 491.
 мордир 481.
 мордувати 491.
 Морштини 54.
 морфологія укр. мови 296-
 344, м. чужих слів 617-8.
 Мосвідіус 24.
 москаль 45.
 Москва 27. 51. 2.84.5.96.
 119.24.228.35.498, москви-
 тине 96.
 Мстиславець П. 28.
 мужеський рід речівників
 303-4.
 мужизна 293.
 муляр 491.
 мундир 491.
 мур, мурувати 491.500.
 Мураторійський фраг-
 мент 202.
 Marmelius 39.
 Murzynowski-Suszycki
 St. 37.8.
 мусити 491.2.
 муштра, муштрувати 491.
 и 282. N¹ на -не чи -ня
 307-8, N¹ на -іє, -єє, -є 309,
 -ня 310. N¹ прикметників
 215.6.94-5. N³ речівників
 269. 328-31. 460. N³ при-
 кметників 221.3.43. N³ чужих
 слів 518. N cum in-
 finitivo 498, див. А.
 на 451.2.8, на- 293, най-
 —на- 294.
 набоженство 472.
 навіжений 298.
 навчати 453.
 наглий 481.
 наголос 241.3-5 9.50.1.5.
 60.71.5-6.308. 12. 7.8.23.4.6.
 30.9. 42. 3 9. 61. 2. 3.71.2.3.
 244-6.9.50. 5. 6.75-6.432.41.
 2.
 над 426. 51. 8, надо 258.
 451, над- 293.
 надзвичай 298.
 надрядкові значки 221-4.
 надто 298.
 надхнений 300.
 Назаревський А. А 213.
 69.337.99.
 назбит 473.
 належати 293.
 намість 396.
 напасть 463.
 наповнений 453.
 напослідок 463.
 народ 75.
 народня див. мова.
 наслідувати 456.
 наслідувати 455.
 настигати 298.
 настий 463.
 „Наука“ Галаатовського
 106.
 „Nauky Parochialnyja“
 Луцькі 233.
 начальник 175.
 на 444-5.99.
 небезпеченство 472.
 небеса 460.
 небесський 348.
 „Небо Новое“ 1665 р.
 228, 1699 р. 229.
 неже 421.
 Негалевський В. 40.56.7.
 95.207.9.13. 3. 1.9. 69.306.37.
 99.470, див. Євангелія і За-
 віт Новий 1581 р.
 недбалість 472.
 нема 298, немаєш 299.
 Немирич Ю. 468.
 немічний 453.
 ненаганений 472.
 необачність 472.
 необлудний 472.
 неповстажливий 472
 непокалений 472.
 неопослушенство 472.
 Nering M. 156 9.
 Нерон 517.
 Несвіж 39.61.130.73, Не-
 свіжська друкарня 40. 59.
 131.
 нестерпність 472.
 неспасла 472.
 Nehring W. 483.

-не, -нє N¹ речівників
305-7.472.

Никодимова Євангелія
65-77.

ниці 269.389.461.

Никополі 517.

нищення укр. книжок 135.

ні 421.9, ні- 347.

Нідерланди 10.

-ніє, -нєє, -не N¹ 305 7.

ніж 421.6.

нікель 491.

ніколи 299 463.

нікчемний 299.

німецький вплив 135 298.
303.484-93, н. мова 11.8.
22, спис. н. слів в укр. мо-
ві 490-2.

Німеччина 21-3, німці
103.

Німчинов К. Т. 143 277.
88.519.

Новак А. 32 492.

Новгород 49.51, II Сі-
верський 61, новг. воєвід-
ство 54.

Новий див. Завіт.

ново-грецька мова 24.

новозавітний канон 202.

Ной 504.

-нок 472.

Нортумбрія 17.

новітні голосні 275.

Нагівська Учительна
Євангелія 158.210.

о 450-2, о- 265, о а 270-
1, 507-8, о-є 519, зміна о
на і 231 2. 53-61.519, о-у
271-2, о вставне 275, об-
287, обо 258.

обачити 472.

обварувати 491.

обещай 472

обжарство 472.

обіцати 472.

обличність 472.

обо- 258.

оболок 310.

ображати 299.

образи 195.

Obgrębska A. 431.

обридати 463.

обценьки 491.

обцувати 481.

обчас 491.

обшар 491.

об'язаний 299.

Овруцький повіт 246.

огида, огадний 481.

Огієнко Іван 17.64.7¹.2.
4.6.7.80.1.97. 101.6 10 2-5.
25.8 34.41.2.213 32.3.6.9.45.
7.54.9.70.1.302 9.10.1.24.43.
59.60.416. 32. 59. 62.73.4 92.
500.3.6.11.

Огоновський Ом. 142.246.
338.

Ogilewicz 468.

Odaxius 499.

од 290.307.426.51, од - от
451.

оден — один 355, один дру-
гого 357.

однак 421.

одно 422.

ознайомити 4 2.

оказія 5¹⁰.

оковита 500.

Okoniewski St. 80.

окром 396.451, кром 451.

окрутний 481.

Оксфордський собор 10.

8, окс. університет 11.

окулярі 500.

*ol- *og- 262.

Олександр, Олександро
504.6.7.

Олексій Михайлович 328

Олексія св. Життя 65.77.

Омелькович Мих. 51.

Олика 39.

Оліветан Роб. 22.

олій м. р. 504.

Оломоуц 484

Омельченко Г. 230.

Omelčenkova M. 484.

они—єсмо 183.

Онисифор Дівочка 56.

опатрий 431.

оповідання про 12 п'ят-

ниць 50, „О. про письмена“

ченця Хороброго 510.

опом'ятатися 299.

„Оправданіє грѣшного че-
ловѣка“ 1562 р. 130 1.

оправца 431.

опроч 451.

*og-, *ol- 262.

органи 500.

оренда 500.

Orsatius 39.

Orzechowski 44 98.

Орша 61.

оршик 491.

основи—теми речівнико-

ві 312-5.

оспалий 472

Остріг 61.9 229, Остріж-

ська Академія 101, Остр.

Біблія 1581 р. 101.70.478. 6.

Остріжський К. 55.80.94.

8.9.174.466, Остріжські 66.

Остромирова Євангелія

1056 р. 396.408.9.11.2.509.

Остророг М. 457.

-ость 305.

от - од 290, от 409.10,
ото- 258.

отаман 482.

ото, а ото 422, ото- 258.

„Отче наш“ 13.

отчизна 293.

офоровник 192.

офіра 482.491.

офірувати 482.

офіцер 491.

охандожити 474.

охандозство 474.

охотно 516.

ошуть 184.

п 279, п—ф в чужих сло-
вах 516.

пава 491.

Павелірія 108.

Павлак М. 19.

павликіяне 8.

Павловичі 66.

Падла 7.501.

паєрик 218.505.11.

пак 422.

паламар 508.

паламалізація пригнос-
них 263.

палац 502.

Palacký 122.193.

палаш 491.

палінія реформаторів 12.
9.23.

паль 491.500.

Памво див. Беринда.

пампушки 491.

пан 472.82.

панахида 508.

паненка 472.

Панівці, Панівецька дру-
карня, П. Kolęgium 64.

Пановъ 53.

панство 472.

пантофі 491.502.

панчоха 491.

Панькевич Ів. 83.265.93.
302.82.519.

папа 196-8.

папір 491.

Панковъ А. А. 71.

паралес 500.

Параска 508.

Пардубиці 11.

Парижський Університет

Paris Gaston 17.
Пархоменко В. 142.
Патерик Синайський XI в.
293.

„Paterikon“ 1635 р. 408.
Паци 66.
паштет 491.
певний 453.
Piekarski K. 483.
Pelczar J. S. 78.9.476.
92.500.

пензель 491.
Первольф О. О. 44-6.92.6
8.109, Pervolf J. 8.53.483.
перед 451.2, передо 451.
переказа 311.
переклади 18.51.76-7, п.
св. Письма 5-85, п. поль-
ські 36-43, п. на укр. мо-
ву 80, п. жидівстующих 51-3.
Перемиськ 61.8.488, Пе-
ремищина 255.

Пересошниця 97, Пере-
сошницька дів. Євангелія.
„Пересторога“ 1600-5 р.
469.99.

Перетц Володимир Ми-
колаєвич (народився 19-го
січня 1870 р., дійсний член
Російської й Української
Академії Наук) 3.53.78.91.
121 213.302.474.518.

перець 491.
Переяславський повіт 246.
перла 311.

„Перло Многоцінне“
1699 р. 229.

Персія 103.
„Перспектива“ 1642 р.
467.

perfectum 375-7.
Перфецький Е. 498.
Петиція 1571 р. 133-4.
Петро I 106.57.
Петровъ А. 59.158.210.
Петровъ Н. 231.
Петроград 124.
Петроківський сейм 1555
р. 44.

петрушка 491.
пильний 453.
пильнувати 455.
Пинчов 45.
Пилипъ А. Н. 49.50.3.498.

Письмо св. 8-13.16-21 4.
6-8.30.1.4.6.7. 42.3.7-51.5-8
61.3.4.70.1.7-80.3.4.9.90-3.7
9.110.11.3.6.27-9.32.222.39.
417.78, поділ св. П. на вір-
ші 162, заборона читати

св. П. 17-8.29, пояснення
до св. Письма 163.

„читати“ 463.
питель 491.
Питаник Яі 25.
південно - слов'янський
вплив 121.85.201.509.
північно-українська мова
208.12.3.46.7.50.1.5.7.78.95.
384.

підіймати 259.
Підкарпаття 87.483.
Підлашша 225.462.5.95.
підмет, його місце в ре-
ченні 413-4.
Пій II 13.
Pink K. 203.
пінязь 460.90.
пірник 491.
піся, піснь 311.
-пл- 285.

плакати по 458.
планита 237.474.506.
„Плач“ 1610 р. 66. 228.
плащ 491.
Плетенецький Єл. 140.
Плиссъ В. 47.
плоть 460.
плюндрувати 491.
pluralia tantum 344.
plusquamperfectum
377-9.

пляцьки 491.
пляшка 491.
по 393.7.451.2.8, по- пі-
258.

Побужжа 54.
повний 453.
повноголос 257.61-3.482,
п. другий 263.
повод 481.
поганий 508.
Погодинъ А. Л. 294.359.
Погор'ловъ В. 506.
подвиг 460.
подив 299.
подібний 453.
Поділля 54. 64. 118. 23.4. 226.55.61.495.

подлі 451.73.
подлуг 473.
подо- 258.
подоба 463.
подобенство 472.
подак 491.
поета 502.
поживати 455.
ложиточний 472.
Познавъ 45.
покорм-покарм 472.
покута 196.482.

покутники 49.50.
Polivka J. 142.483.
Полісся 158.246-8.55.422.
62.95.

полонізмидив. польський
вплив.

Полоцьк 61.91.
Полтавщина 255.
Полунощна 108.

польська мова 13.43-5.
94.122.136.303.497.9.

польський вплив на укр.
мову 105 8 18.20.33 5.9.246.
7.53.62. 73.302-3. 5.9-11.44.
88-90.4.7-9. 430. 5. 60-74 88
502. 4. 6. 10. 3.5.8, польські
слова в укр. мові 471-3

Польща 7-9.11.3.4.8.9 25.
31-8 42-50.3.4.6.9.60-6.78.9.
85.6.90-3.107 9.18.20.2.8.30.
5.6.8.9.78. 210. 462. 5 74.6.7
84.6.93.4.6.501.2.13, Polska
Mala 45.

помазанець 199-200.
помідори 503.
помпа 500.
помста 472.
помститися 455.
понеже 461.
понурення 472.
понява 184.
поп 192.3.200.
поповство 176.
попудивость 472.
порівняння 426-7.
порожнята 472.
поронити 300.
послушенство 472.
послушний 453.
поспол, посполу 473.
посполитий 472.
Поссевин А. 65.
постать 481.
постерунок 492.
постидитися 460.
„Postylla“ Рея 1557 р.
467.

потвар 311.
потворця 481.
Потебня А. 435.519.
Потії 66,
Потоцький Ян 64.
Потоцький Стан. 64.
похонний 472.
похлібство 472.
поцілунок 492.
Почаїв 69.107.233.
почет 481.
пояснення до св. Письма
163.

Pr 2¹ 359, Pr 3¹ 272.
359-60, Pr 1³ 360, Pr 1³
на -юм 259, Pr 2³ 360, Pr
3³ 250.861.

правовис 114.21.224, пр.
ческий 12, пр. традиція
214.

Прага 6.11.25.90.119.22.
475.6.83.4, Пражський уні-
верситет 49.

праця 300
предмет в перечних ре-
ченнях 444-5.

предок—продок 472.
презрочистий 472.

предложний 472.

Премисл 475.
при 451.

приголосьні укр. мови 276-
96, диспалаталізація пр. 276-
8, пр. перед палатальною
пр. 295-6, кінцеві пр. 291,
зникнення пр. в слові 291-
3, подвоєння пр. 517, пр.
в чужих словах 510-517.
придих 223.

прийменники 394-7, по-
вторення пр. 444, відмінки
по пр. 451-2, пр. для за-
значення часу 452.

приказовий спосіб 244.
77.83.370.4.460.

приклад 463.

прикметники 346-55, пр.
на -аго 112, пр. приналеж-
ности 423-5, повна й ко-
ротка форма пр. 425-6, від-
мінки по пр. 453-4.

прикрий 472.

Примус Трубер 27.31.

привада 463.

приректи 460.

прислівники 388-94.

Присловський Іоан 257.
308.30.1.473.505.

приставне і- 274.

присудок 401-5, пр. в

безпідметових реченнях 405-
7, пр. в підметових речен-
нях 407-8.

притом 422.

причинятися 457.

про 451.

пробачати 299.

пробош 491.

проміж, межі 451.

Провські 66.

проповідник 175.302.

проповідь 8.78-80.476.7.
85.7.

„Просвітитель“ Іосифа
Савина 518

просити за 457.

проступка 311.

протетичне я 259.67.8.

93 4.

проти 451, против 451.2.

противенство 472.

пружина 491.

Прусія 34.8.

Псавтир 13.8.24.8.32.42.

6 50.2.3.6.65.73.4.90.213,

Пс. пулавський 13, Псавт.

1525 р. 163, Пс. В. Вруб-

ля 1532 р. 42, Пс. А. Гля-

бера 1539 р., Пс. 1577 р.

28, Пс. почаївський 1779 р.

107, Пс. половини XVIII в в

лемківським перекладі о.

Іоана Присловського 257.

308.30.1.473.505, Пс. Фло-

ріанський 13.

Псков 13.49.477.

Ptasnik Jan 492.501.3.

Ptaszycki S. 125.465.

Пузини 66.

Пулавський Псавтир 13.

пуця 491.

пушка 482.

П'ятикнижжя 90.

п'ятниця, Оповідання про

12 п'ятниць 50.

р 269.74.8-9, ь по р 247.

-ръ- 273.

ра- 263.

рабувати 491.

Равлюк М. 440.

рада 491.

ради 461.

радити 491.

Радзивил М. 35.8.9.54.9.

130.156, Радз. Сирітка 39,

Радз. Хр. 131, Радзивилів-

ський Літопис XV в. 244.7,

Радзивилівська Біблія 1563р.

див. Біблія.

Радзивилівський Авт. 80

106.141.299.21 468.74.98.

радній 472.

Радомиський повіт 246.

радуватися 457.

радиц 473.

Раків 40.

рама 491.

Ранішня 84.

раптом 500.

ратувати 411.2.

ратунок 491.

ратуш 491.

рачувати 491.

рахунок 491.2.

рація 492.500.

рачати 463.

рашпель 491.

-рди- — -рц- 292.

реакція католицька 60-67.

84.

редуковане і 223.75.94.5.

Рей М. 129.309.467.83.

рекомо 472.

ректи, речи 460.

ренесанс 14.

Retriceicu B. 28.

реформаторів паління 12.

9.23.

реформація 19-60.158.

210.53.

реч- рѣч 247.

речення побічні замірові

414-5, злучники в реченнях

419.23.

речи, ректи 460.

речівники 296-314, реч.

основи 312-5, реч. муж.

роду на -а, -я 532, речів-

никова форма G' прикмет-

ників 460, згода числівни-

ка з речівниками 460.

ригель 491.

ридван 491.

ризикувати 503.

Рим 7.9.14.7-20.9.13 4.89.

105.501.

римар 491.

ринка 491.

ринок 491.

риншток 491.

рисувати 491.

рихлий 481.

Rychlicki M. 45.

рицар 491.

рівний 262.

рід слів 310-2, рід чужих

слів 504

рік 463, рок 481, „роки“

124, „рочки“ 481.

рѣснота, рѣснотивенъ

184.

рѣч- реч 247.

робота 262.300.

ровний 262.

Рогатня 262.

Родецький Ол. 40.

родзинка 491.

роз- 262.89, розо- 258,

рос- 289.

Rozwadowski J. 265.

91.335.62.492.

розділ—глава 460.

розів, hiatus 508-10.

розірвати 259.

розмаїтій 472.
розо- 258, роз- 262.89.
Розовъ В. 145.306.421.
рок 431, рік 463, „роки“
124, „рочки“ 481.
рондель 491.
рос- 262.289, роз- 262.
89
росі'ська мова 378.461,
рос. вплив 140.
Росія 27.8.67.85.6.96.109.
57.302.

ростирк 472.81.
Ростислав Галицький 485.
рота 463.491.
ротмістр 175.
Рохманов 69.
„рочки“ 481, „роки“ 124.
Рудневъ Н. 52.
Rudnicki M. 293.492.
Ружинські 66.
руля—рура 491.
Румунія 28-9, рум. мова
24.

Русалим 505.
Русь 45.96.108.227.35.
469.95, Р. Червона 122.
„руська“ мова 74.89-90.
8.120.3.6.7.75.225-36.464.5.
Руське воєвідство 53.
Рутка Ф. 233.47.
рушниця 482.
-рц- — -рц- 292.

с 288-9.451, сь-с-з 273.
с-х 282, с-щс 289, со 451,
s-sz 504, с в чужих сло-
вах 514, гр. с 514.

Савина Євangelія 411.
Сакович К. 467.
салата 503.
Саломон 508.
сам 429.
Samuel A. 34.6.7.41.6.
196.

Сангушки 66.
sandhi 291.
Санин Іосиф 518.
Сапіги 54.66.
Сарматія 96.
Сарненський повіт 246.
Сатанів 68.
свавільний 299
сварка 463.
сведе(о)цтво 472.
Свенціцький Іа. 142.
Свидницький А. 499.
свита 463.
свідомий 453.
свій 178.427.
світок 300.

світський 299.
Святополк - Четвертин-
ський 102.
Святославів див Збірник.
се замість ся 250.
сейм Варшавський 1590р.
138, с. В. 1694 р. 131, с.
В. 1696 р. 469, Петроків-
ський с. 1555 р. 44, сей-
мик кнївський 1571 р. 137,
с. Средзкий 1534 р. 63.
Секлюціян Ян 34.6.7.40.
1.6.7.162.3.82.96.300.55.8,
Його Новий Завіт 1553 р.
56.63.256.8.

Селищевъ А. 301.
семантика 209.
Семашки 66.
сєнс 500.
Сєнцило С. 105.
Сєнютя 54.
Сєрбія 85, сєрби 27.
Сєрвет М. 35.
Сєрвицький А. 52.
сєреднього роду рєчів-
ники 305-10.
сєсь 345.

Сигизмунд I 33.136, С. II
Август 33.5.8.9.41.4.91.136.
7.66, С. Старий 503, С. Ко-
рибутович 53.477.
сила—акцент 74.
Сильвія Еней 12.
Симеон цар 111.
Синайський Патерик XI
в. 293.
синаксарі укр. 1627 р.
53.106.

сїнод див. собор.
Синявський О. Н. 277.
Сїхем 517.
Сїмович В. 296.345.504.
Simonius S. 47.
-ск- — -стк- 292.
Скара—Схарія 51.
скажений 299.
сказити 299.
Skarga Piotr 45.7.80.96.
100.467.

-скій— -ський 295.
-скј- — щ 273.
склад закритий 255.
складня укр. мови 398-
458.498.
Скорина Фр. 57.91.3.129.
36.63.73.83.213.27.35.68.
478.83.
скоро 422.
скриня 500.
скрозь 396, крозь 396.451.
Скрутень о. Йос. 145.520.

Скумини 66.
скуток 481.
-ський 295.
-сл- — -стл- 292.
Славинський М. 8.475.
Славонія 64.
Слова Григорія Богосло-
ва XI в. 293.309.462.
слова зложені (сотпро-
sita) 297, слова давні 463;
поодинокі слова див. в
Словнику.

„Слово о полку Ігорє-
вім“ 116.
словаки 26.
Словатчина 50.
словінці 27.31.
Словник див. Лєксис,
Лєксикон; Сл. 1722 р. 108.
Словотвір укр. мови 296-
310, сл. чужих слів 503-6.
слов'янський обряд 14.
слов'янська мова дав.
церковно-слов'янська.
слота 463.
Служба Вожа 11.2.4.105-
8, дав. Служби під їх влас-
ними назвами.

слухати 455.
Слуцьк 130.1.
Слуцькі 66.
слюсар 491.
смак, смакувати 491.
смалень 491.
Смаль-Стоцький Степан
142.254.6.60.76.7.464, С.-
Ст. Роман 296.489.92.

Смера Іван 59.
Смеречинський С. 405.
Smetanka 390.
сміятися з 457.
Смотрицький Мел. 66.
100.1.4.5.39.222.8.30.8.468,
див. Граматика 1619 р.
смутний 481.
смуток 481.
-сн- — -стн- 291.
снадний 481.
со 451.
Sobieski W. 46.67.
собі 428.

Соболевський А. И. 77.
142.222.31.45.6.61.389.405.
519.
Соболь Сп. 228.
Собор Вєзїєрський 17,
Веронський 9, Замоїський
1720 р. 107, Латеранський
1215 р. 9, Ленчицький 1282
р. 79, Московський 1490 р.

- 53, Оксфордський 10. 18, Таррагонський 17, Тридентський 29.61, Тулузький 17, Уїльямський 1326 р. 79.
- „Собрание припадков“ 1722 р. 108.
- Сова Вацлав 25.
- Содома ж р. 504.
- Сокаль 388.
- Соколиньські 66.
- Соколовъ А. 31.
- Соколовъ И. 43.
- Соколовъ М. 53.
- Соломирецькі 66.
- солтис 491.
- Солунь 110.
- „Сон Богородиці“ 50.
- Сосницький повіт 296.
- Сосновські 66.
- Софії королеви Біблія 1455 р. 13.
- Социн Делій 35.
- Социн Фауст 35.
- соціалістство 7. 18. 35-6. 46.54.5.9.
- Сперанський М. П. 52 3а спис 491.
- спис чужих слів в укр. мові: німецьких 490 - 2, польських 471 - 3, чеських 481-2, латинських 500, італійських 502-3.
- списування книг 76.
- опіжарня 491.
- сполечность 472.
- спосіб приказовий 244.
- 77.88.370 4.460, сп. умовний 382-4.
- споткати 481.
- справа 472.
- справда 502.
- спросний 481.
- спротивенство 472.
- sp-, -st- 517.
- Средзський сеймик 1534р.
- 63.
- Срезневскій И. И. 386.
- 94.
- срочій 512.
- Ставровецький К. 228.9.
- сталь 491.
- Старий Завіт 17.23 9.51.
- 90.
- староста 175.
- статечность 472.
- статися 402.
- Статорій 39.45.
- Статут Литовський 123.
- 6.227, С. Л. 1529 р. 123.
- 481, С. Л. 1614 р. 138.469,
- С. Вислицький 123.36, С. Ягелла 1423 р. 123.
- ство 299.309-10.
- стельмах 491.
- Steiner 40.
- Степан-Георгій, воєвода 228, С. Роберт 162.
- стерегти 455
- стерпо 491.
- стиль новий 68.
- сте- — -ск-, -сти- — -сл- 292, -стн- — -сн- 291.
- стодола 491.
- стос 491.
- стосувати 491.
- стосунок 491.
- Страсбург 20.
- Страсті Господні 77. 80. 468.
- 91.
- страчення 472.
- стригольники 49.51.
- стрих 491.
- Стромилівська Єв. 1411р.
- 120.
- Стратія 69. -
- сть 296.
- стц- — -сц- 292
- (тудинський К. 257.308.
- ступінь м. р. 310.
- Судебник Казимира IV 1468 р. 123.
- судди 175.311.
- судити кому 456.
- Сулима М. 440.51.
- суммарії 156.
- Сумцов М. 72.
- суп 491.
- Супрасль 69. 107.8, (С. Рукопис XI в. 80.262.
- сутапа 502.
- суть 375.99-400.
- суфіт 502.
- Suchodolski R. 47.
- Suszycki St. 37.38.
- Сфорца Бона 32.3.5.502.
- Схарія жид 51.
- сц — -стц- 292.
- сцїгло 184.
- ся 370.430-2, се — ся 250.
- Сянік 488.
- т зникає 291-3, т—д 290, т—е 516, тј—ч 283-4.
- табор 482.
- так 429, так — як 422.
- таки 422.
- талірка 491 502.
- талар 491.
- тама, тамувати 491.
- Тарле Евр. 50.
- Tarnowski Jan 44.6.
- Таррагонський собор 17. тарча 491.
- тастамент 505.
- татарська неволя 117.
- Taszycki W. 309.488.
- теж 422.
- телесний 246.
- телиця 468.
- тельний 482.
- теми чи основи речівни-кові 312-5, боротьба їх в укр. мові 312-5.
- темляк 491.
- Tenaudus 39.
- тенор 503.
- Теодорет св. 202.
- „Teraturgema“ 1638 р. 468.
- Терещенко А. 231.
- термінологія 122.7.300 3. 465.81.2.5.7.9.90.
- тестамент 500.5.
- Тетера 497.
- тим 394.422.
- Тимченко Є. 143.221.54. 60.9.84. 310. 43. 4. 98.473.4. 518.
- тин 490.
- Тиндаль В. 23 31.135.
- тинк, тинкувати 491.
- Тирноу 121.
- тисяча — тисяча 269.
- тисящикъ 175.
- Титовъ О. И. 49.53.
- Тихонравовъ 49.
- Тяпкевичі 66.
- тінь м. р. 310.
- ти- — -л- 292-3.
- „Товариство Наукове ім. Шевченка“ 210.
- Tomek W. 8.119.
- Томсонъ А. И.—Thomson 255.61.77.
- торгати 481.
- Торунський Новий Завіт 1585 р. 156.9.
- тот 429.
- Транквіліон К. 228.9.
- трапяти 472.91.
- трафитися 473.
- треба 299.468.
- Требін О. 121.
- Требник 58.106, Тр. 1621 р. 106, Тр. 1646 р. 106.
- Тредяковский 109.
- „Тренос“ 1610 р. 66.228. 468.
- три 452.
- Тридентський собор 29. 61.
- Тризни 66.

- тривати 178.94.
 триязична ересь 17.39.
 „Тріоміон“ 1664 р. 58,
 Тріодь Пісна 1627 р. 106.
 Троїцький Виленський ма-
 настир 105.
 троха 300.
 Трохим 504.
 Трубер Примус 27.31.
 Trubetzkoy N. 261.
 труна 491.
 трунок 491.
 трутина 472.
 Труцевич Іоїль 101
 туга 461.
 туз 491.
 Тулузський собор 17.
 Тушковъ Н. М. 77.91.
 турбувати 500.
 турки 501.
 турнір 491.
 -тьс-цьс-ц 289.
 тязяр 463.
 Тяпинський В. 56-7.94.5.
 132.466, його Євангелія
 1570—1580 р. 29.56.94.132.
 230.466.
 у 451.2, у-о 271-1, у-в
 265 6, оу нема 221, ув 265-
 6.293-4.
 уварування 491,
 увельбити 472.
 увесь 346.430.
 Угорщина 50
 уживати 455.
 узру 460.
 узичал 472.
 Україна 5.7.8.25.7.31.4.
 45.7-58.61.7.8. 70.80. 3-5 90.
 3.6.8.100.110-2.21.23-5.38-
 40.78. 210.14-6.25.34.46.8.
 55.302 41.91.4. 5.76.81.98.9.
 501, укр. пам'ятки 110-1.
 „Уложєніє“ 1649 р. 328.
 умисл 460.
 умисльне—умисне 472.
 умієтність 472.
 умовний спосіб, condi-
 tionalis 382-1.
 Унгнад Ів. 27.
 Унів 69.
 університет Варшавський
 145.56, Краківський 6, Окс-
 ффордський 11, Парижський
 6, Празький 6.49, Укра-
 їнський в Празі 8.
 Унівський синод 1326 р.
 79.
 унія 1386 р. 118. 9. 465,
 берестейська 1596 р. 139, 503,
 дав. Люблинська, уніатські
 братські школи 105 33
 -унок 492.
 упам'ятання 196.
 упам'ятатися 196.
 упоминок 472.
 упріймий 472.
 упріймость 472.
 Урах 27.
 урок 460.
 „Устав“ Альбрехта 154р.
 34.7, у. Луцької братської
 школи 1624 р. 133.
 устава ж. р. 310.
 уті(е)кати 247.
 уграєння 491.
 Утрєня 108.
 уфання, уфати 472.
 уфналь 491.
 учинок 472.
 Учительна дав. Євангелія.
 ф 514-6, f 515, ф-п в чу-
 жих словах 516, ф-хв 516,
 ф x 516.
 файка 491.
 файний 491.
 фалда 502.3.
 фальцувати 491
 фамилія 500
 фарба, фарбувати 491.
 Vasmeg M. 269 505.
 Фастів 61.
 Феодосій Косиї 55, Фео-
 досія Життя XII в. 357 9.
 Фельдшер 491.
 Фирлеї 51.
 фіга 491.
 фільварок 491.
 Фіоль Швайпольт 77.
 фіранка 491.
 флагеланти 49.50.
 флейта 491.
 Флеровъ І. 71.
 Флоріанський Псавтир 13.
 Флоровський А. В. 483. 4.
 флот 491.
 фляки 491.
 флянєць, флянцювати 491.
 Folengo 499.
 фольговати 481.
 Völker Karl 46.
 фортель 491.
 фортеця 502.
 Фотинскій О. 59
 Фотій патр. 73.
 Fox P. 47.
 Франко Ів. 8.474.
 Франція 5.8.17.23.49.499.
 французська мова 22. 3.
 фрасуватися 491.
 фрасунок 472.91.
 Френцель М. 26.
 фундамент 505, фундамент
 500.
 фундуш 500.
 фурман 491.
 х 281, х-ф 516.
 Хызарія 73.
 Халецькі 66.
 Харлампович К. 24.32.
 44-6.71.105.31 з 229.467.8.
 500.
 хв-о 516, хв ф 516.
 хвальшивий 505.
 хвартух 491.
 Хведір жидовин 52.3.
 Хведорів Ів. 23.82.99.216.
 хвила 491.
 хворий 516.
 Херсонес 73.113.
 Хмельницький В. 83.
 Ch(odzyński) S. 42.
 Chodyński K. 47.
 Ходкевич Ір. 82 95.9.132.
 Ходкевичі 54.66.
 Холищина 462.95.
 Холоневські 54.
 Хома 55.
 хорвати 27.46.
 Хорватія 50.61.86.
 хвороба 472.
 Хоробрий чернець 510.
 хоть, хотя 422.
 хр- — -кр- 291.
 Хребтовичі 66.
 Христос 36 193.210.
 -хт — -кт- 291.
 хтивість 472.
 хто кольвек 473.
 хунт 491.
 хутивий 481.
 хуть 481.
 хутро 491.
 ц 280-1.460, к ц 282, ц-ч
 287, цьс-ц 289, тьс-ц 289.
 цаль 491.
 Zahn Th. 203.
 Цвінглі Ульрих 23
 цвічє тля 473.
 цебер 491.
 цебуля 491
 цегельня 491.
 цегла 491.
 цейхгауз 491.
 чере(о)монія 500.
 черква 192-6.
 церковно - слов'янський
 вплив на укр. мову 262.

301.459-62, ц.-сл. мова 44.
5.8.50.459-60.96.518, ц.-сл.
=болгарська мова 98. 10.
462.

цено(е)монія 505.
цех 491.
цехмістер 491.
цинк 491.
цирауль 491.
цитариста № 502.
циферблат 491.
циц 491.
цілий - увесь 430.
ціха 491.
цло 491.
цофатиса 491.
-цтво 296.30 -10.
цуг 491.
цукор 491.
-цький 295.

ч-к 282, ч-іj 283-4, ч-ц 287.
чабер 491.
Чапачі 54.
час теперешній, praesens див. Рг, час будучий 384-7, будучий доконаний 337, минулий 374-5, минулий доконаний 375-7, давноминулий 377-9.

Часи церковні 108.
чоловіченство 472.
ченці 195.
через 410.22 51.2.73.
Чернигів 69.238.
Чернигівщина 118.226.
чеська мова 11.26.37, ч. вплив на укр. мову 123.262.
303.9.464.73. 5-34.6.8, ч. брати 4, ч. переклади св. Письма 36-7.48-9.90, ч. правис 12.

Четвертинський Свят. 102.
Четья 1489 р. 121.518.
чежи 24.5.44.
Чехія 7-9.11-4.25.6.30.2.
48.50.3.6.90.120.2 8.9.475.7-9.85.9.93.

Чехович М. 36-40.47.156.
63.6.256, Новий Завіт Чеховича 1577 р. 56.156.63.
71.9.93.210.1.56.

Чеховичі 54.
чи 422.
чим 394.422.
чинити 402, чинити змін-ку 472.

чинш 491.
чи(е)рвоний 272.
числівники 355-7.
число двійне, dualis 242.
342-3.461.

Чистович И. И. 31.
члонок 472.
чоботи 503.
Чолганські 66.
чому 422.
Чорне море 103.500.1.
чо(а)ртовський 472.
Чорторійські 66.
чотири 452.
чуд м. р. 310.32.
Чудівський Новий Завіт 1355 р. 222.
чужий 490.

чужі впливи на укр. мову 458-503: ц.-словянський 459-62, польський 462-74, чеський 475-84, німецький 484-93, латинський 493-500, італійський 500-503, граматики чужих слів в укр. мові 503-17, словотвір ч. слів 503-6, вульгаризація ч. слів 505.

чужоложник 472.
чъс-ц 289.

ш 517, ш-х 282.
шабля 491.
шалений 431.
шаленство 472.
шала 491.
шанець 491.
шанувати 491.2.
Шаровольський І. В. 386.7.
Шарошпатацька Біблія 1455 р. 41.

Шарфенбергер М. 40. 1.
7.156.67.8.256, Біблія вид. Шарфенбергера 1556 р. 156.
62.6-8.211.56.

шата 472.
шафа 491.
шафар 175.481.91.
Шахматов А. 53. 142.
277.84 359.425.48.

шахрай 491.
шадувати, -нок 481.
швагер 491.
швадрон 491.
Шевченко Т. 451.
шельма 491.
шеляг 491.
шиба 491.
шибениця 481.
Szykowski M. 483.
шикувати 482.91.
Шимановський В. 142.337.

шина 491.
шинка 491.
шияквас 491.
шиног, шинкувати 491.
шиплячі звуки 280.

ширмувати 482.
шифер 491.
шкарпетки 502.
шкіц 503.
шкода 491.2.
шкодити 491.
школи братські 132-3.9.
302.494-5, ш. бр. уніятські 105.33.

шлем 490.
шліфер 491.
Шльонськ 9.34.479.89.
шлюб 299.
шлюбити 299.
шлюбувати 481.
шляхетний 491.
шляхта 482.91.
шляхтич 491.
шмарувати 491.
Schneeweis E. 492.
шницер 491.
шо—што 346.
шопа 491.
шори 491.
шосе 491.
Шотландія 17.23.
-sp-, -st- 517.
шпалери 503.
шпальта 491.
шпараті 503.
шпиг 491.
шпинат 491.
шпінхір 492.
шниць 491.
шрифт 492.
шріт 492.
штруба 492.
шт—щ 185.
штаба 492.
штабт 492.
штанدار 492.
штельвага 492.
штемпель 492.
Штитний Хома 11.
штифт 492.
штикувати 492.
што 345.122.53, шо 346,
што кольвек 473.

штрофувати 492.
штруцель 492.
штука 492.
штульби 492.
штурм 492.
Szujski J. 45.
шукати 492.
шулер 492.
шуфляда 492.

щ 280, щ-шт 185, skj-щ 183, tj-щ, ч 462.
щадіти 460.
щедрота 460.

- Szcześniak Wł. 14.8.29. **ширий** 299.472.3.
що 345, **шо** 346.
щодробливий 472.
щудню 184.
щьс, шьс—с 289.
- ъ** 218.73.92.505, **ъ+и=и**
259.73-4, **ъ-ъ** 185.216 7.
- ы-и** 268-70.9.
- ь** 216-20.305.505, **ь-ъ** 185,
216.7.
- ѣ** 75.114 83. 92. 232-4.6-
47.77.508, **ѣ-і** 112.232-5.7-
8, **ѣ-е** 225.35.44.52, **ѣ-и** 238,
ѣ по р 247, **ѣ в чужих**
- словах** 237, **ѣ нове** 258.308,
ѣ в ступінях порівняння
243-4, **-ѣйшій— -ѣшій** 294,
-ѣнье 259-60, **ѣ в приказо-**
вім способі 244.
- ювелір** 492.
Юда 108.
- я-е** 225.34 5. 48 - 52, N¹
-я муж. роду 502.
Ягелло 53.118.477, **Ягел-**
ло Казимир 7.43, **Я. Воло-**
дислав 12.123 476, **Статут**
Ягелла 1423 р. 123.
Ягіч див Jagić.
Ядвига 6.103.18.36.476.
ядрило 460.
як_463, так-як 422.
- який кольбек** 473.
яко 461, **яко—так** 423.
Яков 508.
Яковлів А. 8 119.23.6.475.
Якубец Я. 32.492.
Якубица М. 26.
ялмужна 301.492.
Ян з Жеротина 26.
ярмалок 492.
Ярмолинські 66.
Ярослав 61.
яскинн 472.
ятка 492.
Яфет 103.
- е** 114 514-6, **е-т** 516, **е-**
хв 516, **е-ф** 516.
„Өренос“ 1610 р. 408.
ү 507.